

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

6º DE EDUCACIÓN PRIMARIA

CURSO 2020/21

Inspector: José Fernando Carrasco Mera	Data: 17/09/2020
Centro: CEIP Feliciano Barrera	Cód. centro: 36007370
Localidade e Concello: Guláns (Ponteareas)	Provincia: Pontevedra

EQUIPO DOCENTE:

TITORA: Mª Reyes Rivero Fernández

MESTRA DE MÚSICA: Sara Edreira Tarela

MESTRE DE E.F.: Óscar Alonso Costas

MESTRA DE INGLÉS: Mar Martínez Domínguez

MESTRE DE RELIXIÓN: Francisco J. Ojosnegros

1.ÍNDICE	¡Error! Marcador no definido.
2.INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	5
2.1.Introducción.....	5
2.2.Contextualización	6
2.2.1. O centro.....	6
2.2.2. O alumnado	7
2.2.3. As familias	8
2.2.4. Situación sociolingüística do alumnado.....	8
2.2.5. O alumnado de 6º EP	8
3.CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE	9
3.1.Vinculación entre as competencias clave e os obxectivos da educación primaria	10
4.PROGRAMACIÓN DAS ÁREAS	13
4.1. Matemáticas	15
4.1.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación.....	15
4.1.2.Temporalización	40
4.1.3.Concrecións metodolóxicas.....	42
4.1.4.Materiais e recursos didácticos	43
4.1.5.Avaliación e criterios de cualificación do alumnado.....	43
4.1.6.Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados	48
4.1.7.Criterios de avaliación e estándares mínimos en caso de actividade lectiva non presencial	49
4.2. Lingua castelá e literatura	51

4.2.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación.....	51
4.2.2.Temporalización	72
4.1.3.Concrecións metodolóxicas.....	73
4.1.4.Materiais e recursos didácticos	74
4.1.5.Avaliación e criterios de cualificación do alumnado.....	75
4.1.6.Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados	80
4.2.7.Criterios de avaliación e estándares mínimos en caso de actividade lectiva non presencial	81
4.3. Lingua galega e literatura	83
4.3.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación.....	83
4.3.2.Temporalización	107
4.3.3.Concrecións metodolóxicas.....	109
4.3.4.Materiais e recursos didácticos	110
4.3.5.Avaliación e criterios de cualificación do alumnado.....	110
4.3.6.Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados	115
4.3.7.Criterios de avaliación e estándares mínimos en caso de actividade lectiva non presencial	116
4.4. Ciencias sociais.....	119
4.4.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e instrumentos de avaliación.....	119
4.4.2.Temporalización	136
4.4.3.Concrecións metodolóxicas.....	137
4.4.4.Materiais e recursos didácticos	138
4.4.5.Avaliación e criterios de cualificación do alumnado.....	138

4.4.6.Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados	143
4.4.7.Criterios de avaliación e estándares mínimos en caso de actividade lectiva non presencial	144
4.5.Ciencias da natureza.....	147
4.5.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación.....	147
4.5.2.Temporalización	161
4.5.3.Concrecións metodolóxicas.....	162
4.5.4.Materiais e recursos didácticos	163
4.5.5.Avaliación e criterios de cualificación do alumnado.....	164
4.5.6.Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados	169
4.5.7.Criterios de avaliación e estándares mínimos en caso de actividade lectiva non presencial	169
4.6.Educación artística (plástica).....	172
4.6.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación.....	172
4.6.2.Temporalización	186
4.6.3.Concrecións metodolóxicas.....	187
4.6.4.Materiais e recursos didácticos	188
4.6.5.Avaliación e criterios de cualificación do alumnado.....	189
4.6.6.Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados	194
4.6.7.Criterios de avaliación e estándares mínimos en caso de actividade lectiva non presencial	195
4.7. Valores sociais e cívicos.	197
4.7.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación.....	197
4.7.2.Temporalización	215

4.7.3.Concrecións metodolóxicas.....	216
4.7.4.Materiais e recursos didácticos	217
4.7.5.Avaliación e criterios de cualificación do alumnado.....	218
4.7.6.Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados	223
4.7.7.Criterios de avaliación e estándares mínimos en caso de actividade lectiva non presencial	224
5. CRITERIOS DE PROMOCIÓN DO ALUMNADO	226
6. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.....	226
7. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.....	227
8.ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES	228
9.MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS E PROCESOS DE MELLORA	229
10. APRENDIZAXES NON ADQUIRIDAS NO CURSO 2019-20	230
11. PLAN DE RECUPERACIÓN	230
12.MEDIDAS PARA A ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL.....	231

2.INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

2.1.Introdución

A presente programación está fundamentada no establecido no Real Decreto 126/2014 do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte, de 28 de febreiro, polo que se establece o currículo básico da Educación primaria, e no Decreto de 4 de setembro de 2014 da Consellería de Educación de Galicia pola que se establece o Currículo de Educación Primaria para esta Comunidade.

O noso Proxecto propón un modelo de ensino-aprendizaxe comprensivo que se enmarca dentro do paradigma da educación universal (global ou integral) que debe preparar a todos os cidadáns para ter éxito na vida, a través da adquisición e o desenvolvemento das Competencias Clave.

Entendemos que a función do ensino é facilitar a aprendizaxe dos nenos e nenas, axudándoos a construír, adquirir e desenvolver as Competencias Clave que lles permitan integrarse na sociedade do coñecemento e enfrontar os continuos cambios que impoñen en todas as ordes da nosa vida os rápidos avances científicos e a nova economía global.

Así, a aprendizaxe das competencias clave, aínda que vai ligada ás áreas de coñecemento e aos estándares de aprendizaxe fixados nelas, é global e adquirírase a partir da súa contextualización en situacións reais e próximas ao alumno para que poida integrar diferentes aprendizaxes, tanto as formais, como as informais e non formais, e utilízalas de forma efectiva cando lle resulten necesarias en diferentes situacións e contextos.

2.2.Contextualización

2.2.1. O centro

O centro atópase nun val, no núcleo rural de O Casal, lugar da Parroquia de San Xulián de Guláns, pertencente ao Concello de Ponteareas (Pontevedra), a unha distancia de 5 Km da cabeza do municipio e a uns 26 km de Vigo. Dita parroquia conta con uns 718 habitantes (datos 2018), distribuídos en 23 entidades de poboación, nas que a maioría das vivendas son de tipo unifamiliar agrupadas en barrios dispersos.

Polo que respecta ao nivel socioeconómico da poboación de Guláns, pódese considerar de clase media-baixa. A presenza do sector secundario é practicamente inexistente e a maioría dos habitantes traballan no sector primario e terciario, sendo os homes os que fundamentalmente realizan traballos remunerados, mentres que a maioría das mulleres dedícanse ás labores do fogar e ao cultivo dos campos para autoconsumo e, aínda que en menor medida que anos atrás, parte desta produción vai destinada a unha posterior venta no mercado de Ponteareas. Caben destacar no sector primario a existencia das “Canteiras de Couso” e o cultivo de pementos, potenciado coa concesión da denominación de orixe “Pemento de Guláns”.

En canto á situación sociocultural, a parroquia de Guláns conta con diversas instalacións e actividades culturais, entre as que se atopan:

- A Avisoureira: unha casa cultural que conta cunha cafetería, un gran salón de actos, unha pequena biblioteca, tres ordenadores con acceso a internet, zona de recreo con pistas deportivas, parque infantil, ... Pola cercanía do noso centro e pola calidade das instalacións e o recinto, é habitual que realicemos algunhas actividades do centro nesta casa cultural.
- Banda de Música Unión de Guláns: unha das bandas máis antigas e con maior historia de todo Galicia.
- Escola de música da Banda de Música Unión de Guláns: está autorizada pola Consellería de Educación e asisten moitos dos alumnos/-as do centro.
- Asociación Cultural de Guláns: organiza varias actividades culturais, lúdicas e de formación (bailes de salón, ioga, pilates, actuacións, espectáculos, festas, ...)
- Comunidade de Montes San Cibrán: realiza unha labor de xestión e conservación do medio natural e subvenciona actividades e obras para toda a parroquia.

- Rancho de Reis de Guláns: un grupo que mantén vivo unhas danzas ancestrais típicas da zona sur de Pontevedra que só se bailan nas datas próximas ao Nadal. Varios alumnos/-as do centro pertencen a este grupo.
- Ao longo do ano hai outras asociacións que realizan actividades diversas nas que tamén adoita participar o alumnado do centro (comisións de festas, grupo dos rastrexos, asociación do pemento de Guláns, grupo de catequese, ...)

A vila de Pontearreas atópase a uns 9 km do centro. Alí as familias teñen acceso a biblioteca, museo, actividades culturais, ... O principal problema é que non se dispón dunha rede de transporte público adecuada, polo que moitas familias non teñen un fácil acceso á vila. Este problema existe tamén coa conexión con Vigo, que ten unha maior oferta cultural e está a uns 25 km, pero non tódalas familias dispoñen de coche propio para poder desprazarse ata alí.

2.2.2. O alumnado

Este curso contamos con 107 alumnos/-as procedentes principalmente de Guláns, Cristiñade e Ganade (Parroquia de Areas). En xeral, o alumnado pertence a familias dun nivel socioeconómico e cultural medio-baixo.

En xeral é un alumnado non conflitivo, cun ambiente familiar que se atopa dentro do considerado como normal sen problemáticas graves de risco de exclusión social, alcoholismo, drogodependencia, abandono familiar, ... Existe algún caso concreto que xa conta co apoio dos servizos sociais do Concello.

No centro non haber alumnado doutras nacionalidades. Hai algúns pais e nais procedentes doutros países (Portugal e Brasil) e algúns nenos/-as que, aínda que foron adoptados por familias do lugar, proceden tamén doutros países.

O alumnado, en xeral, non presenta grandes desfases entre o seu nivel de coñecemento e a súa idade. Aínda así, aproximadamente un 30% do alumnado está considerados como alumnado con necesidades educativas e precisa dunha especial atención en distintos ámbitos da aprendizaxe.

2.2.3. As familias

As familias están organizadas en torno á ANPA. A ANPA funciona ben e adoita coordinarse de forma moi correcta co centro e coas familias. Tamén adoitan ter propostas interesantes para o alumnado e para o centro. Todo isto redunda en beneficio da boa relación existente entre tódolos membros da comunidade educativa.

As familias adoitan estar sempre dispostas a colaborar co centro en todo o que se lles pide. En xeral, salvo raras excepcións, preocúpanse pola educación dos seus fillos e fillas, asistindo de maneira periódica ás reunións cos titores, así como ás reunións xerais e ás distintas actividades organizadas polo centro. Ademais sempre colaboran nas actividades que propoñen os distintos equipos de dinamización e os titores e titoras.

Dende o centro mantense coas familias unha comunicación continua e eficaz a través de distintos medios (circulares, teléfono, reunións, ...).

No que respecta a aquelas familias cunha situación problemática ou delicada, mantense un contacto frecuente cos servizos sociais do Concello de Pontareas.

2.2.4. Situación sociolingüística do alumnado

Polo que respecta ao alumnado, a pesar de pertencer a un medio rural, a maioría fala castelán. Cada ano vaise perdendo un número maior de galego falantes.

2.2.5. O alumnado de 6º EP

A aula de 6º componse por 18 alumnos, dos cales 9 son rapaces e 9 son rapazas. Hai un alumno con adaptación curricular a nivel de 4º de primaria, un alumno diagnosticado con dislexia e TDAH, un alumno repetidor e outras dúas alumnas que presentan dificultades de comprensión pero con boa actitude e todos moi traballadores. Os demais non presentan dificultades, dándose na aula un clima traballador e distendido moi agradable e propicio para a aprendizaxe.

3. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

Enténdese por **competencias** as capacidades para aplicar de forma integrada os **contidos** propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización axeitada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos.

Unha competencia supón a combinación de habilidades prácticas, coñecementos, motivación, valores éticos, actitudes, emocións e outros compoñentes sociais e de comportamento que se mobilizan conxuntamente para lograr unha acción eficaz. Xa que logo, as competencias considéranse como coñecemento na práctica, un coñecemento adquirido a través da participación activa en prácticas sociais que, como tales, se poden desenvolver tanto no contexto educativo formal, a través do currículo, coma nos contextos educativos non formais e informais; conceptualízanse como “un saber facer” que se aplica a unha diversidade de contextos académicos, sociais e profesionais.

- ✓ Comunicación lingüística (CCL).
- ✓ Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).
- ✓ Competencia dixital (CD).
- ✓ Aprender a aprender (CAA).
- ✓ Competencias sociais e cívicas (CSC).
- ✓ Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
- ✓ Conciencia e expresións culturais (CCEC).

Traballar por competencias na aula supón unha reflexión e reconfiguración dos contidos dende un enfoque de aplicación que permita o adestramento destas. As competencias non se estudan, nin se ensinan, adéstranse. Para iso xeraremos tarefas de aprendizaxe onde favorezamos nos alumnos a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Enténdese por obxectivos os referentes relativos aos logros que o alumnado debe alcanzar ao rematar o proceso educativo, como resultado das experiencias de ensino e aprendizaxe intencionalmente planificadas para tal fin.

3.1.Vinculación entre las competencias clave e os obxectivos da educación primaria

OBXECTIVOS	COMPETENCIAS CLAVE
a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender
c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos, que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender Comunicación lingüística.
d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Conciencia e expresións culturais
e) Coñecer e utilizar de forma apropiada a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as dúas linguas.	Comunicación lingüística. Aprender a aprender. Competencias sociais e cívicas.
f) Adquirir, cando menos, nunha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.	Comunicación lingüística. Aprender a aprender. Competencias sociais e cívicas.

- g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser capaces de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.
- Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.
Aprender a aprender.
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
- h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.
- Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.
Aprender a aprender.
Sociais e cívicas.
Conciencia e expresións culturais.
- j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.
- Conciencia e expresións culturais.
Comunicación lingüística.
Dixital.
- k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.
Sociais e cívicas.
- l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.
- Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.
Sociais e cívicas.
- m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Sociais e cívicas.
Conciencia e expresións culturais.
- n) Fomentar a educación vial e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Sociais e cívicas.

o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, destacando as mulleres e os homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

Sociais e cívicas.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.

Conciencia e expresións culturais.

4.PROGRAMACIÓN DAS ÁREAS

Enténdese por **contidos** o conxunto de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que contribúen ao logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa, e á adquisición de competencias.

Enténdese por **criterios de avaliación** o referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado. Describen aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos coma en competencias, e responden ao que se pretende conseguir en cada disciplina.

Enténdese por **estándares de aprendizaxe** as especificacións dos criterios de avaliación que permiten definir os resultados de aprendizaxe e que concretan o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer en cada disciplina. Deben ser observables, medibles e avaliáveis, e permitir graduar o rendemento ou logro alcanzado. Deben contribuír a facilitar o deseño de probas estandarizadas e comparables.

Os criterios de avaliación relaciónanse directamente cos estándares de aprendizaxe avaliáveis, que non son máis que concrecións dos propios criterios, e eses estándares conéctanse coas competencias clave. Por outra banda, os criterios de avaliación describen o que se pretende lograr en cada disciplina, e, neste sentido, os contidos non son máis que os medios para acadalos.

En cada área os contidos agrúpanse en bloques, o que non supón unha secuencia nin implica unha organización pechada; pola contra, permite organizar de diferentes formas os elementos curriculares e adoptar a metodoloxía máis axeitada ás características das aprendizaxes e do grupo de alumnos e alumnas aos que van dirixidos.

Enténdese por **grao de consecución** o nivel mínimo de adquisición de cada un dos estándares de aprendizaxe e, polo tanto, está directamente relacionado con estes, xa que se trata do seguinte nivel de concreción dos mesmos. Este seguinte nivel de concreción, ven a establecer o grao mínimo de consecución que se esixe para que o alumnado poida superar a materia.

Enténdese por **procedementos de avaliación** o xeito de avaliar, as probas, ferramentas ou instrumentos de avaliación. Existe unha gran variedade de medios para avaliar, que van dende a tradicional proba escrita ata a observación directa, pero ningún deles é completo sen os outros. A elección dos máis apropiados depende en gran medida do tipo de actividade de que se trate. É necesario, por tanto, escoller en cada momento o instrumento de avaliación máis adecuado ás nosas necesidades. Dada a cantidade de elementos de ensinanza a avaliar, os procedementos han de ser ricos e variados, proporcionando información dende distintos puntos de vista. Debido a isto, é necesario recorrer a estratexias educativas que busquen avaliacións de tipo cualitativo e non unicamente cuantitativas.

4.1. Matemáticas

4.1.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación

Competencias Clave: 1º. Comunicación lingüística (CCL). – 2º. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT). – 3º. Competencia dixital (CD). – 4º. Aprender a aprender (CAA). – 5º. Competencias sociais e cívicas (CSC). – 6º. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). – 7º. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

O grao de consecución dos estándares de aprendizaxe valorarase con indicadores de logro do 1 ao 4. Sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
BLOQUE 1. PROCESOS, MÉTODOS E ACTITUDES EN MATEMÁTICAS							
b g	B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e	MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa	1. É quen de facer un traballo de investigación aplicando os coñecementos	CMCT CAA	1ª 2ª 3ª	Observación de Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
		funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións.	idoneidade e os erros que se producen.	adquiridos seguindo a estratexia máis axeitada. 2. Comprende o proceso a seguir para levar a cabo un traballo de investigación.			Rexistro de tarefas diarias Probos escritas
b e g i	B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.	MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.	1. É quen de elaborar e presentar un pequeno informe sobre o traballo levado a cabo.	CMCT CCL CAA CSIEE CD	1ª 2ª 3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probos escritas
b g	B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.	B1.3. Planificar e controlar as fases do método de traballo científico en situacións apropiadas ao seu nivel.	MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.	1. Esfórzase por practicar e exercitar a resolución dun problema empregando diferentes estratexias.	CMCT CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probos escritas
b e g	B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas. B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as	B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.	MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación.	1. Esfórzase en practicar a resolución de problemas tratando de atopar todas as posibles solucións con orde e rigor tratando de superar os atrancos que poidan xurdir.	CMCT CAA	1ª 2ª 3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probos escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
	dificultades propias do traballo científico.		MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.	1. Esfórzase por practicar e exercitar a resolución dun problema empregando diferentes estratexias e sendo capaz de desenvolvelas e explicalas todas.	CMCT CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b g i	B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.	B1.5. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de situacións descoñecidas.	MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolto, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares.	1. Comprende o proceso para a resolución dun problema.	CMCT CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos.	1. Emprega as novas tecnoloxías para desenvolver o seu traballo diario.	CMCT CD CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b e g i	B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico. B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información,	B1.6. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas e estratexias para o cálculo para coñecer os principios matemáticos e resolver problemas.	MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta	1. É quen de facer un traballo de investigación aplicando os coñecementos adquiridos e empregando as ferramentas tecnolóxicas máis	CMCT CD CAA CCL CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
	realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados. B1.5. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.		tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros.	axeitadas. 2. Ten a autonomía suficiente para a realización de tarefas empregando as TICS máis axeitadas. 3. Interesase pola recollida de información a través da observación, a experimentación e o emprego das TIC			
BLOQUE 2. NÚMEROS							
b e g	B2.1. Números enteiros, decimais e fraccións. B2.2. A numeración romana. B2.3. Orde numérica. Utilización dos números ordinais. Comparación de números. B2.4. Nome e grafía dos números de máis de seis cifras. B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc. B2.6. O sistema de numeración decimal: valor de posición das cifras. B2.7. O número decimal: décimas, centésimas e milésimas.	B2.1. Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as milésimas).	MTB2.1.1. Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións.	1. Escribe e le cantidades representadas no sistema de numeración romano aplicando as regras do mesmo. 2. É quen de pasar números do sistema decimal ao sistema romano e, viceversa. 3. Emprega os números romanos para datar feitos e acontecementos	CMCT CCEC	1ª	Observación Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá,	1. Comprende como se forman os números	CMCT CAA	1ª 2ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
	B2.8. Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica. B2.9. Os números decimais: valor de posición. B2.10. Números positivos e negativos. B2.11. Ordenación de conxuntos de números de distinto tipo.		números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	no sistema decimal de numeración. 2. Coñece as nove primeiras ordes de unidade e aplica as equivalencias entre elas. 3. Le, escribe, descompón, compara, ordena e redondea os números de ata nove cifras. 4. Realiza operacións combinadas aplicando a xerarquía correcta. 5. Coñece a importancia da posición das cifras e da coma. 6. Representa un punto a partir das súas coordenadas.	CCL		Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probos escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
b e g	B2.3. Orde numérica. Utilización dos números ordinais. Comparación de números. B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc. B2.12. Concepto de fracción como relación entre as partes o todo. B2.8. Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica. B2.9. Os números decimais: valor de posición. B2.13. Redondeo de números decimais ás décima, centésima ou milésima máis próxima. B2.10. Números positivos e negativos. B2.14. Redondeo de números naturais ás decenas, centenas e millares.	B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá.	MTB2.2.1. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	1. Le, escribe, descompón, compara, ordena e redondea os números de ata nove cifras. 2. Diferencia entre números ordinais e cardinais. 3. Recoñece os números enteiros e sabe diferenciar entre números positivos e negativos	CMCT CAA CCL	1ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
				4. Sabe descompoñer os números decimais de forma aditiva, de forma aditivomultiplicativa e segundo o valor de posición das súas cifras. 5. Identifica situacións cotiás nas que se empregan os números decimais. 6. Coñece o concepto de fracción, os seus termos e a relación entre as partes e o todo. 7. Compara e ordena fraccións		2ª	
			MTB2.2.2. Utiliza os números negativos en contextos reais.	1. Identifica situacións da vida diaria nas que se empregan os números enteiros.	CMCT	1ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
							Probas escritas
g	B2.15. Fraccións equivalentes, redución de dúas ou máis fraccións a común denominador. B2.13. Redondeo de números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima. B2.16. Relación entre fracción e número decimal, aplicación á ordenación de fraccións.	B2.3. Realizar operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, facendo referencia implícita ás propiedades das operacións, en situación de resolución de problemas.	MTB2.3.1. Reduce dúas ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes. MTB2.3.2. Redondea números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima. MTB2.3.3. Ordena fraccións aplicando á relación entre fracción e número decimal.	1.Sabe calcular o m.c.m e reduce fraccións a a común denominador. 2.Coñece e aplica os procedementos que permiten comprobar a equivalencia entre dúas fraccións e calcula fraccións equivalentes a unha fracción dada. É quen de redondear números decimais á décima, á centésima e á milésima. 1.Compara e ordena fraccións.	CMCT	2ª	Observación de producións de tarefas diarias Probas escritas
					CMCT	2ª	Observación de producións de tarefas diarias Probas escritas
					CMCT	2ª	Observación de producións de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
g	B2.15. Fraccións equivalentes, redución de dúas ou máis fraccións a común denominador. B2.17. Divisibilidade: múltiplos, divisores, números primos e números compostos. Criterios de divisibilidade.	B2.4. Utilizar as propiedades das operacións, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se usan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación e calculadora).	MTB2.4.1. Coñece e aplica os criterios de divisibilidade por 2, 3, 5, 9 e 10.	1. Sabe cando un número é divisible por 2,3,4,5,9 e 10. 2. Calcula múltiplos e divisores dun número. 3. Recoñece se un número é múltiplo ou divisor doutro. 4. Identifica e diferencia entre números primos e números compostos. 5. Sabe descompoñer un número en factores. 6. Sabe calcular o m.c.m. e o m.c.d. 7. Sabe calcular o m.c.m. aplicando as regras de divisibilidade para poder reducir fraccións a común denominador	CMCT	1ª 2ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b e g	B2.18. Estimación de resultados. B2.19. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas.	B2.5. Utilizar os números enteiros, decimais, fraccionarios e as porcentaxes sinxelas para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá.	MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións.	1. Realiza operacións combinadas aplicando a xerarquía correcta e o uso das parénteses.	CMCT	1ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
	B2.20. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais.			2. Coñece e sabe aplicar as propiedades das diferentes operacións.	CMCT CCL		Probas escritas
MTB2.5.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e resolución de problemas.			1.Recoñece, representa, compara, efectúa operacións e problemas da vida real con números naturais e enteiros	1ª		Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas	
			2.Recoñece, representa, compara, efectúa operacións e problemas da vida real con números naturais, decimais, enteiros e fraccións.	2ª			

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
			MTB2.5.3. Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias.	1. É quen de estimar sumas, restas e produtos de números naturais. 2. Emprega diferentes estratexias de cálculo	CMCT CAA	1ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
				3. É quen de estimar sumas, restas e produtos de números decimais.		2ª	
b g	B2.17. Divisibilidade: múltiplos, divisores, números primos e números compostos. Criterios de divisibilidade. B2.21 Operacións con números naturais: suma, resta, multiplicación e división.	B2.6. Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as propiedades destas, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado	MTB2.6.1. Calcula cadrados, cubos e potencias de base 10.	1. Sabe relacionar unha potencia coa operación que representa e con situacións do seu entorno. 2. Le, escribe e resolve potencias. 3. É quen de comprender a	CMCT	1ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
	B2.22. Potencia como produto de factores iguais. Cadrados e cubos. Potencias de base 10. B2.23. Identificación e uso dos termos propios da división. B2.20. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais. B2.24. Operacións con fraccións. B2.25. Operacións con números decimais. B2.26. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división.			relación entre as potencias de base 10 e a expresión polinómica dun número			
			MTB2.6.2. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto dunha fracción por un número.	1. Calcula sumas restas e multiplicacións de fraccións co mesmo e con distinto denominador. 2. Sabe multiplicar unha fracción por un número.	CMCT	2ª	Observación de producións Análise de tarefas diarias Rexistro de Probas escritas
			MTB2.6.3. Realiza operacións con números decimais.	1. Calcula sumas, restas, multiplicacións e divisións con números decimais.	CMCT	2ª	Observación de producións Análise de tarefas diarias Rexistro de Probas escritas
			MTB2.6.4. Aplica a xerarquía das operacións e os usos da paréntese.	1. Realiza operacións combinadas aplicando a xerarquía correcta e o uso das parénteses.	CMCT CAA	1ª 2ª	Observación de producións Análise de tarefas diarias Rexistro de Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
b e g	B2.16. Relación entre fracción e número decimal, aplicación á ordenación de fraccións. B2.27. Porcentaxes e proporcionalidade. B2.28. Expresión das partes utilizando porcentaxes. B2.29. Correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes. B2.30. Aumentos e diminucións porcentuais. B2.31. Proporcionalidade directa. B2.32. A regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade. B2.33. Resolución de problemas da vida cotiá.	B2.7. Iniciarse no uso das porcentaxes e a proporcionalidade directa para interpretar e intercambiar información e resolver problemas en contextos da vida cotiá.	MTB2.7.1. Calcula e utiliza as porcentaxes dunha cantidade para expresar partes.	1.Sabe elaborar táboas de proporcionalidade. 2. Le, escribe e calcula porcentaxes. 3. Aplica o concepto de porcentaxe en diferentes contextos	CMCT	2ª	Observación de producións Análise de tarefas diarias Rexistro de Probas escritas
			MTB2.7.2. Establece a correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes.	1. Comprende a relación e a correspondencia entre fraccións, decimais e porcentaxes.	CMCT	2ª	Observación de producións Análise de tarefas diarias Rexistro de Probas escritas
			MTB2.7.3. Calcula aumentos e diminucións porcentuais.	1. Sabe calcular porcentaxes.	CMCT	2ª	Observación de producións Análise de tarefas diarias Rexistro de Probas escritas
			MTB2.7.4. Usa a regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade, para resolver problemas da vida diaria.	1. Emprega a regra de tres directa para resolver problemas da vida cotiá.	CMCT CAA	2ª	Observación de producións Análise de tarefas diarias Rexistro de Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
			MTB2.7.5. Resolve problemas da vida cotiá utilizando porcentaxes e regra de tres en situacións de proporcionalidade directa, explicando oralmente e por escrito o significado dos datos, a situación formulada, o proceso seguido e as solucións obtidas.	1. Sabe empregar a regra de tres directa para resolver problemas da vida cotiá.	CMCT CCL CAA	2ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b g	B2.17. Divisibilidade: múltiplos, divisores, números primos e números compostos. Criterios de divisibilidade. B2.18. Estimación de resultados. B2.26. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división. B2.34. Automatización de algoritmos. B2.35. Descomposición de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa. B2.36. Descomposición de números naturais atendendo o valor de posición das súas cifras. B2.37. Construción de series ascendentes e descendentes.	B2.8. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá.	MTB2.8.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números (naturais, enteiros, decimais e fraccións). MTB2.8.2. Descompón de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa, números menores de un millón, atendendo o valor de posición das súas cifras.	1. Efectúa as catro operacións básicas con números naturais e enteiros. 2. Resolve problemas utilizando diferentes estratexias. 3. Efectúa as catro operacións básicas con todo tipo de números. 1. Sabe descompoñer os números naturais de forma aditiva, de forma aditivo-multiplicativa e segundo o valor de posición das súas cifras	CMCT CAA CMCT	1ª 2ª 1ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
	B2.38. Obtención dos primeiros múltiplos dun número dado. B2.39. Obtención de todos os divisores de calquera número menor de 100. B2.40. Descomposición de números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras. B2.41. Cálculo de tantos por cen en situacións reais. B2.42. Elaboración e uso de estratexias de cálculo mental. B2.43. Utilización da calculadora.		MTB2.8.8. Calcula todos os divisores de calquera número menor de 100. MTB2.8.9. Calcula o mcm e o mcd. MTB2.8.10. Descompón números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras.	2. Comprende a relación entre as potencias de base 10 e a expresión polinómica dun número. 1. Coñece e aplica as regras de divisibilidade. 2. Calcula múltiplos e divisores dun número. 3. Recoñece se un número é múltiplo ou divisor doutro. 4. Sabe diferenciar entre números primos e compostos. 1. Calcula o m.c.m. e o m.c.d. de dous ou máis números. 1. Sabe descompoñer os números decimais tendo en conta o valor da posición das súas cifras.	CMCT CMCT CMCT	1ª 1ª 2ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas Observación de producións Rexistro de tarefas diarias

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
							Probas escritas
			MTB2.8.11. Calcula tantos por cen en situacións reais.	1. Sabe aplicar os tantos por cen a situacións da vida cotiá.	CMCT	2ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB2.8.12. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental.	1. Aplica os coñecementos adquiridos ao cálculo mental adquirindo soltura e seguridade nas actividades de cálculo mental. 2. Compara e automatiza estratexias de cálculo mental.	CMCT CAA	1ª 2ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b e g	B2.19. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. B2.44. Resolución de problemas da vida cotiá.	B2.9. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB2.9.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións,	1. Resolve problemas representando graficamente o enunciado e aplicando o proceso e a estratexia máis axeitados a cada situación.	CMCT CAA CCL CSIEE	1ª 2ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
			valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso.				
			MTB2.9.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.	1. Esfórzase por practicar e exercitar a resolución de problemas empregando diferentes estratexias.	CMCT CAA CCL CSIEE	1ª 2ª	Observación de producións de tarefas diarias Probas escritas
BLOQUE 3. MEDIDA							
b e g	B3.1. Elección da unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. B3.2. Realización de medicións. B3.3. Estimación de lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes de obxectos e espazos coñecidos; elección da unidade e dos instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida.	B3.1. Escoller os instrumentos de medida máis pertinentes en cada caso, estimando a medida de magnitudes de lonxitude, capacidade, masa e tempo facendo previsións razoables.	MTB3.1.1. Estima lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes de obxectos e espazos coñecidos elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada.	1.Realiza medicións na unidade máis axeitada. 2. É quen de estimar lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes.	CMCT CCL CAA	3ª	Observación de producións de tarefas diarias Probas escritas
			MTB3.1.2. Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida.	Coñece e emprega as unidades de medida de cada magnitude e os instrumentos que se empregan para realizar diferentes medicións.	CMCT CAA	3ª	Observación de producións de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
g	B3.4. Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude. B3.5. Desenvolvemento de estratexias para medir figuras de maneira exacta e aproximada. B3.6. Comparación de superficies de figuras planas por superposición, descomposición e medición. B3.7. Sumar e restar medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume.	B3.2. Operar con diferentes medidas	MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán.	1.Sabe realizar operacións coas diferentes magnitudes empregando as unidades máis axeitadas.	CMCT	3ª	Observación de producións Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB3.2.2. Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa.	1. Aplica as equivalencias, escribe e transforma en forma complexa e incomplexa unidades de lonxitude, masa e capacidade.	CMCT	3ª	Observación de producións Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB3.2.3. Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude.	1.Compara e ordena diferentes medidas dunha mesma magnitude.	CMCT	3ª	Observación de producións Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b e g	B3.8. Explicación oral e escrita do proceso seguido e da estratexia utilizada en calquera dos procedementos empregados. B3.9. Equivalencias entre as medidas de capacidade e volume.	B3.4. Utilizar as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados en unidades de medida máis axeitadas, explicando oralmente e por escrito o proceso seguido e aplicándoo á resolución de problemas.	MTB3.4.1. Coñece e utiliza as equivalencias entre as medidas de capacidade e volume.	1.Comprende as equivalencias entre as unidades de capacidade e volume	CMCT	3ª	Observación de producións Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB3.4.2. Explica de forma oral e por escrito os procesos seguidos e	1.Esfórzase por explicar os procesos	CCL CAA	3ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
			as estratexias utilizadas en todos os procedementos realizados.	seguidos e as estratexias empregadas			Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB3.4.3. Resolve problemas utilizando as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados nas unidades de medida máis axeitadas, explicando oralmente e por escrito o proceso seguido.	1. Soluciona problemas de diferentes magnitudes empregando as unidades máis axeitadas en cada caso. 2. Sabe que operacións deben empregarse para pasar dunhas unidades a outras nas diferentes magnitudes	CMCT CCL CAA	3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b g	B3.10. O sistema sesaxesimal. B3.11. O ángulo como unidade de medida dun ángulo. Medida de ángulos.	B3.5. Coñecer o sistema sesaxesimal para realizar cálculos con medidas angulares.	MTB3.5.1. Resolve problemas realizando cálculos con medidas angulares.	1. Coñece e emprega as unidades de medida dos ángulos. 2. Manexa correctamente as equivalencias entre as unidades do sistema sesaxesimal.	CMCT CAA	3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b g	B3.12. Resolución de problemas de medida.	B3.6. Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a	MTB3.6.1. Reflexiona sobre o proceso seguido na resolución de problemas revisando as operacións	1. Identifica situacións da vida real na que empregan as	CMCT CAA CSIEE	3ª	Observación de producións Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
		realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.	diferentes magnitudes de medida. 2.Esfórzase por resolver problemas empregando diferentes estratexias.			Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
BLOQUE 4. XEOMETRÍA							
g	B4.1. Posicións relativas de rectas e circunferencias. B4.2. Ángulos en distintas posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice... B4.3. Sistema de coordenadas cartesianas. Descrición de posicións e movementos. B4.4. A representación elemental do espazo, escalas e gráficas sinxelas.	B4.1. Utilizar as nocións xeométricas de paralelismo, perpendicularidade, simetría, xeometría, perímetro e superficie para describir e comprender situacións da vida cotiá.	MTB4.1.1. Identifica e representa posicións relativas de rectas e circunferencias.	1.Coñece as diferentes posicións relativas entre rectas e circunferencias.	CMCT	3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB4.1.2. Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice...	1. Distingue, clasifica e debuxa ángulos en diferentes posicións. 2. Diferencia e sabe calcular ángulos complementarios e suplementarios	CMCT	3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB4.1.3. Describe posicións e movementos por medio de coordenadas, distancias, ángulos, xiros...	1.É quen de describir posicións e movementos por medio das coordenadas cartesianas.	CMCT	3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
			MTB4.1.4. Realiza escalas e gráficas sinxelas, para facer representacións elementais no espazo.	1.É quen de facer representacións sinxelas no espazo empregando gráficas e escalas sinxelas.	CMCT	3ª	Observación de producións Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB4.1.5. Identifica en situacións moi sinxelas a simetría do tipo axial e especular.	1. Sabe identificar a simetría de tipo axial e especular en situacións moi sinxelas.	CMCT	3ª	Observación de producións Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
g i	B4.5. Formas planas e espaciais: figuras planas: elementos, relación e clasificación. B4.6. Clasificación de triángulos atendendo os seus lados e os seus ángulos.	B4.2 Coñecer as figuras planas; cadrado, rectángulo, romboide, triángulo, trapecio e rombo.	MTB4.2.1. Clasifica triángulos atendendo aos seus lados e aos seus ángulos, identificando as relacións entre os seus lados e entre ángulos.	1.Distingue, clasifica e debuxa os triángulos segundo os seus lados e ángulos.	CMCT	3ª	Observación de producións Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB4.2.2. Utiliza instrumentos de debuxo e ferramentas tecnolóxicas para a construción e exploración de formas xeométricas.	1.Coñece e emprega os diferentes tipos de instrumentos para debuxar figuras xeométricas (escuadra, cartabón, regra, compás...)	CMCT CD	3ª	Observación de producións Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
b g	B4.5. Formas planas e espaciais: figuras planas: elementos, relación e clasificación. B4.6. Clasificación de triángulos atendendo os seus lados e os seus ángulos.	B4.3. Comprender o método de calcular a área dun paralelogramo, triángulo, trapecio e rombo. Calcular a área de figuras planas.	MTB4.3.1. Calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo.	1. Calcula a área e o perímetro dos triángulos e dos cuadriláteros.	CMCT	3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB4.3.2. Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria.	2. Identifica situación da vida cotiá nas que se pode aplicar os conceptos de perímetro e área.	CMCT CAA	3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
g	B4.7. Clasificación de cuadriláteros atendendo o paralelismo dos seus lados. Clasificación dos paralelepípedos. B4.8. Concavidade e convexidade de figuras planas. B4.9. A circunferencia e o círculo. Elementos básicos: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular.	B4.4. Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas.	MTB4.4.1. Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular.	1. Distingue e traza a circunferencia e o círculo e os seus elementos.	CMCT	3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB4.4.2. Calcula perímetro e área da circunferencia e do círculo.	1. Sabe calcular a lonxitude e a área da circunferencia e do círculo coñecendo o seu diámetro ou radio.	CMCT	3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
b g	B4.10. Interpretación de representacións espaciais en situacións da vida cotiá.	B4.5. Interpretar representacións espaciais realizadas a partir de sistemas de referencia e de obxectos ou situacións familiares.	MTB4.5.1. Comprende e describe situacións da vida cotiá, e interpreta e elabora representacións espaciais (planos, esbozos de itinerarios, maquetas,...), utilizando as nocións xeométricas básicas (situación, movemento, paralelismo, perpendicularidade, escala, simetría, perímetro e superficie).	1.É quen de interpretar representacións espaciais empregando nocións básicas de xeometría.	CMCT CAA	3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b e g	B4.11. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá.	B4.6. Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB4.6.1 Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.	1. Resolve problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá.	CMCT CAA CCL CSIEE	3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB4.6.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, propoñendo outras formas de resolvelo.	1. Esfórzase por practicar a resolución de problemas empregando diferentes estratexias.	CMCT CAA	3ª	Observación de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
BLOQUE 5. ESTADÍSTICA E PROBABILIDADE							
b g	B5.1. Recollida e clasificación de datos cualitativos e cuantitativos.	B5.1. Recoller e rexistrar unha información cuantificable, utilizando algúns recursos sinxelos de representación gráfica: táboas de datos, bloques de barras, diagramas lineais... comunicando a información.	MTB5.1.1. Identifica datos cualitativos e cuantitativos en situacións familiares.	1. É quen de recoller e clasificar datos cualitativos e cuantitativos en situacións da vida cotiá.	CMCT CAA	3ª	Observación de producións Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
b g	B5.2. Construción de táboas de frecuencias absolutas e relativas. B5.3. Iniciación intuitiva ás medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango. B5.4. Realización e interpretación de gráficas sinxelas: diagramas de barras, poligonais e sectoriais. B5.5. Análise crítica das informacións que se presentan mediante gráficas estadísticas.	B5.2. Realizar, ler e interpretar representacións gráficas dun conxunto de datos relativos ao contorno inmediato.	MTB5.2.1. Recolle e clasifica datos cualitativos e cuantitativos de situacións do seu contorno, utilizándoos para construír táboas de frecuencias absolutas e relativas.	1. Constrúe táboas de frecuencias absolutas e relativas a partir dos datos recollidos do seu entorno.	CMCT CAA	3ª	Observación de producións Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB5.2.2. Aplica de forma intuitiva a situacións familiares as medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango.	1. Sabe calcular a media, a moda, a mediana e o rango dun conxunto de datos.	CMCT CAA	3ª	Observación de producións Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas
			MTB5.2.3. Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e sectoriais, con datos obtidos de situacións moi próximas. MTB5.2.4. Realiza análise crítica e argumentada sobre as	1. Interpreta e realiza gráficos sinxelos. 1. É quen de interpretar de forma	CMCT CAA	3ª	Observación de producións Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
			informacións que se presentan mediante gráficas estadísticas	simple diferentes tipos de gráficos estadísticos.			
g	B5.6. Carácter aleatorio dalgunhas experiencias	B5.3. Facer estimacións baseadas na experiencia sobre o resultado (posible, imposible, seguro, máis ou menos probable) de situacións sinxelas nas que interveña o azar e comprobar o dito resultado.	MTB5.3.1. Identifica situacións de carácter aleatorio.	1. Recoñece que hai sucesos que poden acontecer de forma aleatoria	CMCT	3ª	Observación de producións de tarefas diarias Análise de Rexistro de Probas escritas
b g	B5.6. Carácter aleatorio dalgunhas experiencias.	B5.4. Observar e constatar que hai sucesos imposibles, sucesos que con case toda seguridade prodúcense ou que se repiten, sendo máis ou menos probable esta repetición.	MTB5.4.1. Realiza conxecturas e estimacións sobre algún xogos (moedas, dados, cartas, loterías...)	1. Recoñece que hai sucesos que poden acontecer de forma aleatoria e que poden darse con diferente probabilidade.	CMCT CAA	3ª	Observación de producións de tarefas diarias Análise de Rexistro de Probas escritas
b e g	B5.7. Iniciación intuitiva ao cálculo da probabilidade dun suceso.	B5.5. Identificar e resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB5.5.1. Resolve problemas que impliquen dominio dos contidos propios da estatística e probabilidade, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as consecuencias destas e a conveniencia da súa utilización.	1. Identifica e resolve problemas da vida cotiá relacionados coa estatística e a probabilidade	CMCT CAA CCL CSIEE	3ª	Observación de producións de tarefas diarias Análise de Rexistro de Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Procedementos de avaliación
			MTB5.5.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelo.	1.1. Esfórzase por practicar a resolución de problemas empregando diferentes estratexias.	CMCT CAA CCL CSIEE	3ª	Observación de producións Análise de producións Rexistro de tarefas diarias Probas escritas

4.1.2. Temporalización

Dedicarase unha media de 10 sesións para cada unidade didáctica, sendo polo tanto a temporalización de dúas semanas. Esta temporalización pode verse modificada por días non lectivos ou actividades extraescolares ou complementarias.

PRIMEIRO TRIMESTRE 10 setembro - 22 decembro	Avaliación inicial	11-09-2020 / 16-09-2020
	1-Números naturais. Operacións	17-09-2020 / 1-10-2020
	12-Sistema sexagesimal	2-10-2020 / 19-10-2020
	13-Figuras planas e áreas	20-10-2020 / 3-11-2020

	14-Corpos xeométricos e volumes	4-11-2020 / 18-11-2020
	15-Estadística e probabilidade	19-11-2020 / 3-12-2020
	2- Múltiplos e divisores	4-12-2020 / 22-12-2020
SEGUNDO TRIMESTRE 8 xaneiro - 26 marzo	3- Potencias e raíces	8-01-2021 / 22-01-2021
	4- Números decimais	25-01-2021 / 5-02-2021
	5- Operacións con números decimais	8-02-2021 / 24-02-2021
	6- Fraccións	25-02-2021 / 8-03-2021
	7-Operacións con fraccións	9-03-2021 / 26-03-2021
TERCEIRO TRIMESTRE 6 abril - 22 xuño	8- Proporcionalidade e porcentaxes	6-04-2021 / 23-04-2021
	9- Números enteiros e coordenadas	26-04-2021 / 10-05-2021
	10- Lonxitude, masa e superficie	11-05-2021 / 31- 05 -2021
	11- Capacidade e volume	1-06-2021 / 22-06-2021

4.1.3. Concrecións metodolóxicas

A **metodoloxía** que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizador, e na medida das posibilidades lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais. Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formamos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais, sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan. Ao comezo de curso atendendo ás suxerencias do protocolo Covid-19 para os centros educativos, estarán dispostos en filas de un, pero non descartamos a formación de grupos ao longo do curso si as circunstancias o permiten.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave. Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real. Na medida das posibilidades empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas. Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.1.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto, revistas, láminas de observación, material de debuxo (regra, cartabón, escuadra, compás...), produtos naturais, fichas de reforzo e ampliación. Vídeos, ordenador, tablet, pizarra dixital, aula virtual, encerado, mapas, aula de informática, biblioteca, saídas...

4.1.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

AVALIACIÓN INICIAL

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias básicas.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno. Ademáis do informe AL-35 de final de curso que nos servirá de orientación para a toma de decisións á hora de priorizar a orde dos temas a impartir.

Será de gran importancia a coordinación de todo o profesorado que imparta docencia en cada grupo a fin de tomar medidas conxuntas que faciliten o progreso do alumnado.

AVALIACIÓN CONTINUA

A avaliación será continua e formativa , tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do caderno.
- Actividades realizadas en clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumes, esquemas e mapas conceptuais
- Exposicións orais, traballos, informes..
- Traballos en grupo

Estableceranse as medidas mais adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

AVALIACIÓN FINAL

1. Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

2. Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro.

Serán os métodos que imos empregar na avaliación dos nosos alumnos. Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliarlas sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.

- Análise das produción dos alumnos/as: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo nese intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos/as na aula.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios.

Instrumentos

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais...

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Durante o curso realizarase unha proba ao remate de cada tema ou de cada dous, na que se valorará a adquisición das competencias clave e o nivel de logro.

As notas de observación na clase basearanse no caderno de actividades do alumno e na carpeta, que comezará a realizalas na aula e rematará na casa senón rematou.

Considéranse aspectos actitudinais os relacionados co traer o material, esforzo... así como as habilidades sociais (non interrupción na clase, participación, respecto da quenda de palabra...)

Co fin de valorar obxectivamente as aprendizaxes do alumnado establécense os seguintes criterios de cualificación:

- Probas obxectivas (exames escritos ou orais; traballos individuais ou colectivos, exposicións,...) = 70%
- Traballo diario (talleres, exercicios, deberes, caderno de clase –orde, limpeza, caligrafía,..) e actitude (interese pola área, esforzo, atención, participación,..) = 30%

Os resultados da avaliación expresaranse nos termos de insuficiente (IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) ou sobresaliente(SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica, sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación **das competencias clave** reflectiranse na acta de avaliación final de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas. Os equipos docentes poderán propoñer o outorgamento dunha mención honorífica aos alumnos e ás alumnas que superasen todas as áreas da etapa e obtivesen sobresaliente ao rematar educación primaria nunha área ou en varias e que demostren un rendemento académico excelente. A proposta de «Mención honorífica» farase constar na acta de avaliación.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.1.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. Ao comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior. Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula. Recollidos os datos

da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso.

4.1.7. Criterios de avaliación e estándares mínimos en caso de actividade lectiva non presencial

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.	MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación.
B2.1. Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as milésimas).	MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.
B2.3. Realizar operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, facendo referencia implícita ás propiedades das operacións, en situación de resolución de problemas.	MTB2.3.1. Reduce dúas ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes. MTB2.3.2. Redondea números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima. MTB2.3.3. Ordena fraccións aplicando á relación entre fracción e número decimal.
B2.5. Utilizar os números enteiros, decimais, fraccionarios e as porcentaxes sinxelas para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá.	MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións.
B2.6. Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as propiedades destas, as estratexias persoais e os diferentes	MTB2.6.1. Calcula cadrados, cubos e potencias de base 10. MTB2.6.2. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula

procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tanteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado.	o produto dunha fracción por un número. MTB2.6.3. Realiza operacións con números decimais. MTB2.6.4. Aplica a xerarquía das operacións e os usos da paréntese.
B2.9. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso	MTB2.9.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso.
B3.2. Operar con diferentes medidas	MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán.
B4.3. Comprender o método de calcular a área dun paralelogramo, triángulo, trapecio e rombo. Calcular a área de figuras planas.	MTB3.4.1. Coñece e utiliza as equivalencias entre as medidas de capacidade e volume.

4.2. Lingua castelá e literatura

4.2.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación

Competencias Clave: 1º. Comunicación lingüística (CCL). – 2º. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT). – 3º. Competencia dixital (CD). – 4º. Aprender a aprender (CAA). – 5º. Competencias sociais e cívicas (CSC). – 6º. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). – 7º. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

O grao de consecución dos estándares de aprendizaxe valorarase con indicadores de logro do 1 ao 4. Sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR							
a c e	B1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; exposición clara; organización do discurso; escoita; respecto á quenda de palabra; papel	B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando as normas da comunicación: quenda de palabra,	LCB1.1.1. Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos segundo o grao de formalidade e a finalidade (académica, social e lúdica).	Expresase de forma coherente en distintas situacións de comunicación.	CCL CAA CSC	1ª 2ª 3ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	de persoa moderadora; entoación adecuada; respecto polos sentimentos, experiencias, ideas, opinións e coñecementos dos e das demais.	organizar o discurso, escoitar e incorporar as intervencións dos demais.	LCB1.1.2. Transmite as ideas con claridade, coherencia e corrección.	Exprésase con claridade e coherencia vivencias e emocións propias.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
LCB1.1.3. Escoita atentamente as intervencións dos compañeiros e segue as estratexias e normas para o intercambio comunicativo mostrando respecto e consideración polas ideas, sentimentos e emocións dos e das demais.			Mostra interese e respecto polas intervencións dos compañeiros.	CCL CAA CSC	1ª 2ª 3ª	Observación	
LCB1.1.4. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita atenta, espera de quendas participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora, papel de persoa moderadora e certas normas de cortesía.			Participa activamente en diversas situacións de comunicación, respectando as normas socio-comunicativas.	CCL CAA CSC	1ª 2ª 3ª	Observación	
e	B1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais.	B1.2. Integrar e recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais.	LCB1.2.1. Emprega conscientemente recursos lingüísticos e non lingüísticos para comunicarse nas interaccións orais	Mostra interese por expresarse oralmente con recursos lingüísticos e non lingüísticos	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación
a b e	B1.3. Participación en situacións de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando un discurso ordenado e coherente.	B1.3. Expresarse de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situacións con vocabulario preciso e estrutura coherente.	LCB1.3.1. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	Exprésase oralmente con pronuncia e entoación axeitada.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			LCB1.3.2. Expresa as súas propias ideas comprensiblemente, substituíndo elementos básicos do modelo dado.	Exprésase oralmente empregando elementos básicos e introducindo elementos novos.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación
			LCB1.3.3. Participa activamente en diversas situacións de comunicación: Debates e diálogos. Exposicións orais con e sen axuda das tecnoloxías da información e comunicación.	Expresase de forma coherente en distintas situacións de comunicación.	CCL CD CAA CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
			LCB1.3.4. Participa activamente e de forma construtiva nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida.	Participa activamente en diversas situacións de comunicación e aprendizaxe.	CCL CAA CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
e	B.1.4. Valoración crítica de mensaxes verbais e non verbais.	B1.4. Analizar e valorar con sentido crítico as mensaxes orais.	LCB1.4.1. Aмосa unha actitude de escoita atenta.	Aмосa interese e respecto polas intervencións orais.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación
			LCB1.4.2. Comprende a información xeral en textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social.	Comprende a información xeral en textos orais.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
			LCB1.4.3. Interpreta o sentido dos elementos básicos do texto	Interpreta o sentido dos elementos do texto	CCL CAA	1ª 2ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			necesarios para a comprensión global (léxico, locucións).	para a comprensión global.		3ª	
e	B1.5. Valoración dos contidos transmitidos polo texto. Dedución das palabras polo contexto. Ampliación do vocabulario. Creación de redes semánticas sinxelas.	B1.5. Facer hipóteses sobre o significado de palabras a partir do seu contexto de uso	LCB1.5.1. Utiliza o vocabulario axeitado á súa idade nas expresións axeitadas para as diferentes funcións da linguaxe.	Utiliza vocabulario axeitado a súa idade.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación
			LCB1.5.3. Diferenza polo contexto o significado de correspondencias fonema-grafía idénticas (palabras homófonas, homónimas, parónimas, polisémicas).	Diferencia polo contexto o significado de correspondencias fonema grafema.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación Probas escritas
e	B1.6. Comprensión de textos orais segundo a súa tipoloxía. Ideas principais e secundarias. Ampliación do vocabulario. Redes semánticas.	B1.6. Comprender o sentido global dos textos orais, recoñecendo as ideas principais e secundarias e identificar ideas ou valores non explícitos.	LCB1.6.1. Identifica o tema do texto.	Identifica o tema do texto	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación
			LCB1.6.2. Identifica as ideas principais dun texto.	Extrae as ideas principais.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
			LCB1.6.3. Resume un texto distinguindo ideas principais e secundarias.	Resume distinguindo a idea principal e as secundarias	CCL CCA	1ª 2ª 3ª	Observación
b e	B1.7. Audición e reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese.	B1.7. Memorizar e reproducir textos axeitados aos seus gustos e intereses, utilizando con corrección e creatividade	LCB1.7.1. Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios axeitados aos seus	Reproduce de memoria e creativa	CCL CAA CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	B1.8. Dramatizacións de textos literarios adaptados á idade e de producións propias.	as distintas estratexias de comunicación oral.	gustos e intereses, utilizando con corrección e creatividade as distintas estratexias de comunicación oral.	textos literarios ou non literarios.			
a	B1.9. Identificación da finalidade comunicativa de textos de diferentes tipoloxías: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). Ideas principais e secundarias. Ampliación do vocabulario. Redes semánticas.	B1.8. Comprender textos orais segundo a súa tipoloxía: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	LCB1.8.1. Sigue instrucións dadas para levar a cabo actividades diversas.	Realiza actividades seguindo instrucións.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
			LCB1.8.2. Responde de forma correcta a preguntas correspondentes á comprensión literal, interpretativa e crítica do texto, e infire o sentido de elementos non explícitos nos textos orais.	Responde de forma correcta e crítica a preguntas de comprensión literal.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
			LCB1.8.3. Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situacións de aprendizaxe individual ou colectiva.	Emprega a información recollida en outras situacións de aprendizaxe.	CCL CD CAA CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
b	B1.10. Expresión e produción de textos orais segundo a súa tipoloxía: narrativos, descritivos, argumentativos, expositivos, instrutivos, informativos e persuasivos.	B1.9. Producir textos orais breves e sinxelos dos xéneros máis habituais imitando modelos.	LCB1.9.1. Reproduce comprensiblemente textos orais breves e sinxelos imitando modelos e axustándose á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa	Expresase de forma coherente axustándose á forma da mensaxe e a súa intención comunicativa.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			(informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).				
			LCB1.9.2. Recorda algunhas ideas básicas despois de escoitar un texto e exprésaa oralmente en resposta a preguntas directas.	Responde a preguntas despois de escoitar un texto.	CCL CCA	1ª 2ª 3ª	Observación
			LCB1.9.3. Organiza e planifica o discurso axeitándose á situación de comunicación e aos diferentes modos discursivos (narrar, describir, informarse e dialogar) empregando os recursos lingüísticos pertinentes.	Organiza e planifica o discurso segundo á situación de comunicación	CCL CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
a b e	B1.11. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízo persoal.	B1.10. Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar activamente, recoller datos, preguntar e repreguntar, participar nas enquisas e entrevistas e expresar oralmente con claridade o propio xuízo persoal, de acordo coa súa idade.	LCB1.10.1. Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita activa, recollida de datos, pregunta e repregunta, participación en enquisas e entrevistas, emisión de xuízo persoal.	Participa e emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender.	CCL CAA CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
b d e	B1.11. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízo persoal.	B1.11. Valorar os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e experiencias de doutras persoas.	LCB1.11.1. Resume entrevistas, noticias e debates infantís... procedentes da radio, televisión e da internet.	Resume información procedente de varios medios.	CCL CD CAA CSC	1ª 2ª 3ª	Observación Análise de producións
			LCB1.11.2. Transforma en noticias feitos cotiáns próximos á súa realidade, axustándose á	Expresa feitos cotiáns próximos en forma de noticias.	CCL CSC	1ª 2ª 3ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			estrutura e linguaxe propios do xénero e imitando modelos.				
			LCB1.11.3. Realiza entrevistas e reportaxes sobre temas do seu interese, seguindo modelos.	Realiza seguindo distintos modelos entrevistas e reportaxes.	CCL CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación de producións
			LCB1.11.4. Prepara, seguindo modelos, reportaxes sobre temas de seu interese.	Prepara seguindo distintos modelos reportaxes.	CCL CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación de producións
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER							
e	B2.1. Consolidación do sistema de lecto-escritura. B2.2. Lectura en voz alta de distintos tipos de texto.	B2.1. Ler en voz alta diferentes textos, con fluidez e entoación adecuada.	LCB2.1.1. Le en voz alta, con precisión, diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.	Le textos con precisión, velocidade e fluidez en voz alta, adaptados á súa idade.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación
			LCB2.1.2. Descodifica con precisión e rapidez todo tipo de palabras.	Le con precisión todo tipo de palabras.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación
e	B2.3. Comprensión de textos, en voz alta e en silencio, segundo o seu tipoloxía. B2.4. Audición de diferentes tipos de textos.	B2.2. Comprender distintos tipos de textos adaptados á idade e utilizando a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía correcta.	LCB2.2.1. Entende a mensaxe de xeito global e identifica as ideas principais e as secundarias dos textos de diferente tipoloxía, do ámbito escolar e social, a partir da lectura dun texto en voz alta.	Comprende o sentido global dun texto oral identificando a idea principal e a secundaria.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			LCB2.2.2. Comprende, con certo grado de detalle, diferentes tipos de textos atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	Comprende diferentes tipos de textos dependendo á forma da mensaxe.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
e	B2.5. Lectura, en silencio, e comprensión de distintos tipos de texto.	B2.3. Ler en silencio diferentes textos valorando o progreso na velocidade e a comprensión.	LCB2.3.1. Le en silencio coa velocidade adecuada textos de diferente complexidade.	Le en silencio coa velocidade adecuada.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación
			LCB2.3.2. Realiza lecturas en silencio resumindo con brevidade os textos lidos.	Resume textos das lecturas silenciosas.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación Análise de producións
e	B2.6. Subliñado, esquematización e resumo da información relevante dun texto.	B2.4. Resumir un texto lido reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais e secundarias nos distintos tipos de textos.	LCB2.4.1. Capta o propósito de diferentes tipoloxía textuais. Identifica as partes da súa estrutura organizativa, analiza a súa progresión temática.	Capta o propósito de diferentes tipoloxías textuais.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación Análise de producións
			LCB2.4.2. Elabora resumos de textos lidos e identifica os elementos característicos dos diferentes tipos de texto.	Realiza resumos e identifica os elementos dos textos lidos.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			LCB2.4.3. Recoñece algúns mecanismos de cohesión en diferentes tipos de texto.	Recoñece algúns elementos de cohesión nun texto.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación
			LCB2.4.4. Elabora esquemas a partir de textos expositivos.	Elabora esquemas a partir de textos expositivos.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación Análise de producións
e	B2.7. Comprensión de textos segundo a súa tipoloxía.	B2.5. Utilizar estratexias para a comprensión de textos de diversa índole.	LCB2.5.1. Interpreta o valor do título e as ilustracións.	Recoñece o valor do título e as ilustracións	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
			LCB2.5.2. Marca as palabras clave dun texto que axudan á comprensión global.	Destaca as palabras claves dun texto.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación Análise de producións
			LCB2.5.3. Activa coñecementos previos axudándose deles para comprender un texto.	Comprende textos axudándose de coñecementos previos.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
			LCB2.5.4. Realiza inferencias e formula hipóteses.	Formula hipóteses.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación Análise de producións
			LCB2.5.5. Comprende a información contida nos gráficos, establecendo relacións coa información que aparece no texto relacionada con estes.	Interpreta a información dos gráficos e relaciónaa coa dos textos.	CCL CMCT CAA	1ª 2ª 3ª	Observación Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			LCB2.5.6. Interpreta esquemas de chave, números, mapas conceptuais sinxelos.	Interpreta distintos tipos de gráficos e esquemas.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación de producións
e	B2.8. Gusto pola lectura. Hábito lector. Lectura de diferentes textos como fonte de información, de deleite e de diversión. B2.9. Selección de libros segundo o gusto persoal. B2.10. Lectura dos libros establecidos no Plan lector.	B2.6. Ler por propia iniciativa diferentes tipos de textos.	LCB2.6.1. Ten programado un tempo semanal para ler diferentes textos. LCB2.6.2. Le voluntariamente textos propostos polo mestre ou mestra.	Ten un tempo fixo para ler. Mostra interese polos textos propostos	CCL CAA CSIEE CCL CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª 1ª 2ª 3ª	Observación Observación
b e i	B2.11. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de aprendizaxe	B2.7. Utilizar textos científicos en diferentes soportes para seleccionar e recoller información, ampliar coñecementos e aplicarlos en traballos persoais.	LCB2.7.1. Consulta diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter datos e información para realizar traballos individuais ou en grupo.	Emprega para realizar traballos diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático	CCL CD CAA	1ª 2ª 3ª	Observación de producións
a b e	B2.12. Identificación e valoración crítica das mensaxes e valores transmitidos polo texto.	B2.8. Concentrarse en entender e interpretar o significado dos textos lidos.	LCB2.8.1. Deducer o significado de palabras e expresións con axuda do contexto. LCB2.8.2. Comprende textos xornalísticos e publicitarios. Identifica a súa intención comunicativa. Diferenza entre información, opinión e publicidade.	Recoñece o significado de palabras e expresións con axuda do contexto. Diferenza e entende os textos xornalísticos e publicitarios.	CCL CAA CCL CAA CSC	1ª 2ª 3ª 1ª 2ª 3ª	Observación Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			LCB2.8.3. Infere, interpreta e formula hipótese sobre o contido. Sabe relacionar os elementos lingüísticos cos non lingüísticos nos diferentes tipos de textos.	Relaciona os elementos lingüísticos cos non lingüísticos nos diferentes textos.	CCL CAA CSC	1ª 2ª 3ª	Competencia oral Observación de producións Análise de producións
			LCB2.8.4. Establece relación entre as ilustracións e os contidos do texto, presenta hipóteses, realiza predicións, e identifica na lectura o tipo de texto e a intención.	Recoñece a relación entre as ilustracións e os contidos.	CCL CMCT CAA	1ª 2ª 3ª	Observación de producións Análise de producións
			LCB2.8.5. Interpreta a linguaxe figurada, metáforas, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras en textos publicitarios.	Interpreta en textos publicitarios distintas figuras literarias.	CCL CCEC	1ª 2ª 3ª	Competencia oral Observación de producións Análise de producións
a e i	B2.13. Uso guiado das Tecnoloxías da Información e a Comunicación para a localización, selección, interpretación e organización da información. B2.12. Identificación e valoración crítica das mensaxes e valores transmitidos polo texto.	B2.9. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para a procura e tratamento da información.	LCB2.9.1. Utiliza os medios informáticos para obter información. LCB2.9.2. Interpreta a información e fai un resumo da mesma.	Fai uso de medios informáticos para obter información. Interpreta e fai resumo da información.	CCL CD CAA CCL CAA	1ª 2ª 3ª 1ª 2ª 3ª	Observación de producións Análise de producións Observación de producións Análise de producións
e	B2.8. Gusto pola lectura. Hábito lector. Lectura de diferentes textos	B2.10. Desenvolver o Plan lector que dea resposta a unha planificación	LCB2.10.1. Utiliza a biblioteca para localizar un libro determinado con seguridade e autonomía,	Localiza na biblioteca con autonomía un libro.	CCL CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	como fonte de información, de deleite e de diversión. B2.11. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de aprendizaxe. B2.14. Lectura dos libros establecidos no Plan lector.	sistemática de mellora da eficacia lectora e fomento o gusto pola lectura.	aplicando as normas de funcionamento da mesma.				
			LCB2.10.2. Expón os argumentos de lecturas realizadas dando conta dalgunhas referencias bibliográficas: autor ou autora, editorial, xénero ou ilustracións.	Empregan nos argumentos referencias bibliográficas .	CCL CAA CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación de producións
			LCB2.10.3. Selecciona lecturas con criterio persoal e expresa o gusto pola lectura de diversos xéneros literarios como fonte de lecer manifestando a súa opinión sobre os textos lidos.	Mostra autonomía e gusto pola lectura de diversos xéneros literarios.	CCL CAA CSIEE CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación de producións
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR							
e	B3.1. Producción de textos para comunicar coñecementos, experiencias e necesidades: atendendo á forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). B3.2. Cohesión do texto: enlaces, substitucións léxicas,	B3.1. Producir textos con diferentes intencións comunicativas con coherencia, respectando a súa estrutura e aplicando as regras ortográficas cuidando a caligrafía, orde e presentación.	LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos propios do ámbito da vida cotiá, do ámbito escolar e social: diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, textos literarios, folletos informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas, solicitudes,	Escribe textos, en diferentes ámbitos e empregando distintos soportes: diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, textos literarios, folletos informativos	CCL CD CAA	1ª 2ª 3ª	Análise de producións Probas escritas
			LCB3.1.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as	Escribe textos usando o rexistro	CCL CAA	1ª 2ª	Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	mantemento do tempo verbal e puntuación. B3.3. Aplicación das normas ortográficas e signos de puntuación (punto e coma, guión, dous puntos, raia, signos de entoación, parénteses, etc). Acentuación. B3.4. Orde e presentación.		ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesivas e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	adecuado e presentado as ideas con claridade e con corrección gramatical e ortográfica.		3ª	
			LCB3.1.3. Escribe diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero, seguindo modelos, encamiñados a desenvolver a súa capacidade creativa na escritura.	Escribe textos de forma creativa adecuando a linguaxe ás características do xénero.	CCL CCA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación de producións
e	B3.5. Normas e estratexias para a produción de textos: planificación (función, destinatario, estrutura...). B3.6. Revisión e mellora do texto. B3.7. Realización de ditados.	B3.2. Aplicar todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión e reescritura, utilizando esquemas e mapas conceptuais, aplicando estratexias de tratamento da información, redactando os seus textos con claridade, precisión e corrección, revisándoos para melloralos e avaliando, coa axuda de guías, as producións propias e alleas.	LCB3.2.1. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal e do ámbito escolar, recollendo as ideas principais, evitando parafrasear o texto e utilizando unha expresión persoal.	Resume con expresión persoal o contido de textos de diferentes ámbitos recollendo as ideas principais.	CCL CAA CCEC	1ª 2ª 3ª	Análise de producións
			LCB3.2.2. Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel.	Aplica correctamente os signos de puntuación e as regras de ortografía.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Análise de producións
			LCB3.2.3. Reproduce textos ditados con corrección.	Escribe con corrección ao ditado.	CCL	1ª 2ª 3ª	Análise de producións Probas
			LCB3.2.4. Emprega estratexias de procura e selección da información: tomar notas, elaborar	Selecciona información	CCL CD CAA	1ª 2ª 3ª	Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			esquemas, guións, borradores e mapas conceptuais.	empregando estratexias.	CSIEE		
e	B3.3. Aplicación das normas ortográficas e signos de puntuación (punto e coma, guión, dous puntos, raia, signos de entoación e parénteses).Acentuación.	B3.3. Utilizar o dicionario como recurso para resolver dúbidas sobre a lingua, o uso ou a ortografía das palabras.	LCB3.3.1. Utiliza habitualmente o dicionario, en papel e en liña, no proceso de escritura.	Utiliza o dicionario no proceso de escritura.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
a e	B3.8. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómic.	B3.4. Elaborar proxectos individuais ou colectivos sobre diferentes temas da área.	LCB3.4.1. Elabora gráficas a partir de datos seleccionados e organizados procedentes de diferentes textos (libros de consulta, xornais e revistas).	Elabora gráficas organizando os datos procedentes de diferentes textos.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
			LCB3.4.2. Presenta un informe de forma ordenada e clara, utilizando soporte papel e informático, sobre problemas ou situacións sinxelas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), seguindo un plan de traballo e expresando conclusións.	Presenta en soporte papel e informático, un informe de forma ordenada e clara.	CCL CD CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Análise de producións
			LCB3.4.3. Elabora un informe seguindo un guión establecido que supoña a procura, selección e organización da información de	Elabora seguindo un guión informes de carácter científico, xeográfico ou histórico.	CCL CD CAA CSIEE CCEC	1ª 2ª 3ª	Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			textos de carácter científico, xeográfico ou histórico.				
e	B3.2. Cohesión do texto: enlaces, substitucións léxicas, mantemento do tempo verbal, puntuación.	B3.5. Buscar unha mellora progresiva no uso da lingua, explorando canles que desenvolvan a sensibilidade, a creatividade e a estética.	LCB3.5.1. Pon interese e esfórzase por escribir correctamente de forma persoal.	Mostra interese por escribir con corrección e de forma autónoma	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Análise de producións
a e	B3.8. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómic.	B3.6. Favorecer a través da linguaxe a formación dun pensamento crítico que impida discriminacións e prexuízos.	LCB3.6.1. Expresa, por escrito, opinións, reflexións e valoracións argumentadas e usa, de xeito habitual, unha linguaxe non sexista.	Escribe de forma non sexista expresando a súa opinión, reflexións e valoracións.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Análise de producións
e	B3.9. Producción de textos segundo o Plan de escritura.	B3.7. Levar a cabo o plan de escritura que de resposta a unha planificación sistemática de mellora da eficacia escritora e fomenta a creatividade.	LCB3.7.1. Planifica e redacta textos seguindo uns pasos: planificación, redacción, revisión e mellora. - Determina con antelación como será o texto, a súa extensión, o tratamento autor/a-lector/a e a presentación. - Adapta a expresión á intención, tendo en conta ao interlocutor e o asunto de que se trata. - Presenta os escritos con limpeza, claridade, precisión e orde os escritos. - Reescribe o texto.	Escribe textos de forma planificada e organizada, seguindo uns pasos e presentándoos con claridade, precisión e limpeza.	CCL CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Análise de producións Probas específicas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			LCB3.7.2. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	Valora positivamente as súas produción e dos compañeiros.	CCL CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
b e i	B3.8. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómic. B3.9. Produción de textos segundo o Plan de escritura.	B3.8. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións.	LCB3.8.1. Usa con eficacia Internet e as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar os textos e buscar información, crear táboas e gráficas.	Emprega as tecnoloxías e internet para buscar información, crear táboas, escribir e presentar textos	CCL CD CAA	1ª 2ª 3ª	Análise de producións
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA							
e	B4.1. A palabra. B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, conxunción, pronomes, artigos, interxeccións). B4.3. Conxugación dos verbos regulares e irregulares máis frecuentes.	B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así coma as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz.	LCB4.1.1. Identifica todas as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras ou oracións.	Identifica as categorías gramaticais pola súa función na lingua.	CCL	2ª 3ª	Observación Análise de producións
			LCB4.1.2. Conxuga e usa con corrección todos os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos.	Conxuga os verbos e usa con corrección todos os tempos simples e compostos	CCL	2ª 3ª	Observación Análise de producións Probos escritas
			LCB4.1.3. Diferenza familias de palabras.	Diferenza familias de palabras	CCL	2ª 3ª	Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
							Probas escritas
e	B4.4. Vocabulario: sinónimos e antónimos, palabras polisémicas e homónimas, arcaísmos, estranxeirismos e neoloxismos. Frases feitas. Formación de substantivos, adxectivos e verbos. Recursos derivativos: prefixos e sufixos na formación de nomes, adxectivos e verbos. Siglas e abreviaturas. B4.5. Recoñecemento e observación reflexiva dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado. B4.6. Recoñecemento e uso dalgúns conectores textuais (de orde, contraste e explicación) e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais (substitucións pronominais) coma léxicos (elipses e substitucións mediante sinónimos e hiperónimos).	B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua.	LCB4.2.1. Identifica e usa sinónimos e antónimos, palabras polisémicas e homónimas, arcaísmos, estranxeirismos e neoloxismos, frases feitas, siglas e abreviaturas. LCB4.2.2. Recoñece palabras compostas, prefixos e sufixos e crea palabras derivadas. LCB4.2.3. Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto. LCB4.2.4. Recoñece e usa os conectores básicos entre oracións: causa, consecuencia, finalidade... LCB4.2.5. Identifica as oracións como unidades de significado completo. Recoñece a oración simple, diferencia suxeito e predicado.	Identifica e utiliza as palabras dependendo da súa relación semántica Recoñece palabras compostas, prefixos, sufixos e derivadas Identifica e clasifica nun texto os diferentes tipos de palabras Utiliza na oración os conectores básicos Identifica na oración simple o suxeito e predicado	CCL CCL CCL CCL CCL	1ª 2ª 3ª 2ª 3ª 1ª 2ª 3ª	Análise de producións Probas escritas Análise de producións Probas escritas Análise de producións Probas escritas Análise de producións Probas escritas
e	B4.7. Uso eficaz do dicionario para ampliación de vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical.	B4.3. Sistematizar a adquisición de vocabulario a través dos textos.	LCB4.3.1. Recoñece a estrutura do dicionario e tipos de dicionario, en diferentes soportes e úsaos para	Recoñece a estrutura e os tipos de dicionarios en diferentes soportes e úsaos para	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			buscar o significado de calquera palabra (derivadas e sinónimas).	buscar o significado de palabras			
			LCB4.3.2. Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario.	Recoñece a acepción correcta dependendo do contexto	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
			LCB4.3.3. Recoñece e usa correctamente as normas ortográficas nas súas producións escritas.	Escribe empregando correctamente as normas de ortografía	CCL	1ª 2ª 3ª	Análise de producións
e	B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, conxunción, pronomes, artigos, interxeccións). B4.8. Ortografía: utilización das regras básicas de ortografía. Regras de acentuación. B4.9. Clases de nomes: comúns, propios, individuais, colectivos, concretos e abstractos. B4.10. Utilización adecuada dos signos de puntuación.	B4.4. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua.	LCB4.4.1. Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes: clasificación e uso para construír o discurso nos diferentes tipos de producións.	Identifica as características que definen ás diferentes clases de palabras	CCL	1ª 2ª 3ª	Análise de producións
			LCB4.4.2. Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita.	Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número	CCL	1ª 2ª 3ª	Análise de producións
			LCB4.4.3. Aplica correctamente as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto.	Clasifica as palabras e aplica correctamente as normas de acentuación	CCL	1ª 2ª 3ª	Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	B4.11. As relacións gramaticais. Recoñecemento e explicación reflexiva das relacións que se establecen entre o substantivo e o resto dos compoñentes do grupo nominal.		LCB4.4.4. Usa con corrección os signos de puntuación.	Escribe empregando correctamente os signos de puntuación	CCL	1ª 2ª 3ª	Análise de producións
LCB4.4.5. Aplica as normas do uso da til.			Aplica as normas do uso da til	CCL	1ª 2ª 3ª	Análise de producións	
LCB4.4.6. Utiliza unha sintaxe adecuada nas producións escritas propias.			Escribe cunha sintaxe adecuada	CCL	1ª 2ª 3ª	Análise de producións	
e i	B4.12. Utilización de material multimedia educativo e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade.	B4.5. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe.	LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais como apoio e reforzo da aprendizaxe.	Utiliza distintos programas educativos dixitais	CCL CD CAA	1ª 2ª 3ª	Análise de producións
d e i o	B4.13. As variedades da lingua. B4.14. Coñecemento xeral de realidade plurilingüe de España e a súa valoración como fonte de enriquecemento persoal e como unha mostra da riqueza do noso patrimonio histórico e cultural.	B4.6. Coñecer a variedade lingüística de España e do español como fonte de enriquecemento cultural. Mostrar respecto tanto cara ás linguas e dialectos que se falan en España, como cara ao español de América.	LCB4.6.1. Valora a variedade lingüística de España e o español de América.	Valora a variedade lingüística	CCL CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
			LCB4.6.2. Recoñece e identifica algunhas das características relevantes (históricas, socioculturais, xeográficas e lingüísticas) das linguas oficiais en España.	Recoñece e identifica algunhas das características das linguas oficiais en España	CCL CSC	1ª 2ª 3ª	Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA							
d e	B5.1. Valoración dos textos literarios como vehículo de comunicación e como fonte de coñecemento doutros mundos, tempos e culturas e como gozo persoal.	B5.1. Valorar os textos literarios e utilizar a lectura como fonte de lecer e información e considerala como un medio de aprendizaxe e enriquecemento persoal de máxima importancia.	LCB5.1.1. Recoñece e valora as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos.	Identifica e valora as características de diferentes textos	CCL CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación
d e	B5.2. Distinción entre conto e lenda. Coñecemento de lendas españolas e doutros países. B5.3. Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. B5.4. Lectura comentada de poemas, relatos e obras teatrais. B5.5. Identificación de recursos literarios.	B5.2. Integrar a lectura expresiva e a comprensión e interpretación de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar e recoñecer e interpretar algúns recursos da linguaxe literaria (metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras), e diferenciar as principais convencións formais dos xéneros.	LCB5.2.1. Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. LCB5.2.2. Interpreta a linguaxe figurada, metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras en textos literarios.	Realiza lecturas guiadas de textos variados Recoñece o significado de diferentes recursos literarios	CCL CCEC CCL CAA	1ª 2ª 3ª 1ª 2ª 3ª	Observación Análise de producións
d e	B5.5. Identificación de recursos literarios.	B5.3. Coñecer e valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns ou adiviñas.	LCB5.3.1. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas LCB5.3.2. Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios.	Recoñece algúns recursos propios dos poemas Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos,	CCL CCEC CCL CCEC	2ª 3ª 1ª 2ª 3ª	Análise de producións Probas escritas Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
				diminutivos e sinónimos en textos literarios			
d e i	B5.6. Creación de textos literarios en prosa ou en verso, valorando o sentido estético e a creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións e teatro.	B5.4. Producir a partir de modelos dados textos literarios en prosa ou en verso, con sentido estético e creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e fragmentos teatrais.	LCB5.4.1. Crea textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados utilizando recursos léxicos, sintácticos, fónicos e rítmicos en ditas producións.	Escribe textos literarios seguindo unhas pautas e empregando distintos recursos lingüísticos	CCL CAA CSIEE CCEC	1ª 2ª 3ª	Análise de producións
a d e	B5.7. Comprensión, memorización e recitado de poemas co ritmo, entoación e dicción adecuados. B5.8. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios.	B5.5. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade e de producións propias ou dos compañeiros, utilizando adecuadamente os recursos básicos dos intercambios orais e da técnica teatral.	LCB5.5.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios apropiados ou adecuados á súa idade e de textos de produción propia. LCB5.5.2. Memoriza e reproduce textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións, refráns e adiviñas.	Realiza dramatizacións de textos literarios Memoriza e reproduce textos orais	CCL CAA CSC CCEC CCL CAA CCEC	1ª 2ª 3ª 1ª 2ª 3ª	Observación Observación Análise de producións
b o	B5.9. Valoración da literatura en calquera lingua (majoritaria, minoritaria ou minorizada) como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	LCB5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	Aprecia a literatura en calquera lingua especialmente o galego	CCL CSC CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación

4.2.2. Temporalización

PRIMEIRO TRIMESTRE 10 setembro-22 decembro	Avaliación inicial	11-09-2020 / 16-09-2020
	TEMA 1	17-09-2020 / 1-10-2020
	TEMA 2	2-10-2020 / 19-10-2020
	TEMA 3	20-10-2020 / 3-11-2020
	TEMA 4	4-11-2020 / 18-11-2020
	TEMA 5	19-11-2020 / 3-12-2020
	TEMA 6	4-12-2020 / 22-12-2020
SEGUNDO TRIMESTRE 8 xaneiro-26 marzo	TEMA 7	8-01-2021 / 22-01-2021
	TEMA 8	25-01-2021 / 5-02-2021
	TEMA 9	8-02-2021 / 24-02-2021
	TEMA 10	25-02-2021 / 8-03-2021

TERCEIRO TRIMESTRE 6 abril- 22 xuño	TEMA 11	9-03-2021 / 26-03-2021
	TEMA 12	6-04-2021 / 23-04-2021
	TEMA 13	26-04-2021 / 10-05-2021
	TEMA 14	11-05-2021 / 31- 05 -2021
	TEMA 15	1-06-2021 / 22-06-2021

4.1.3. Concrecións metodolóxicas

A **metodoloxía** que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizador, e na medida das posibilidades lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais. Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formamos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais, sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan. Ao comezo de curso

atendiendo ás suxerencias do protocolo Covid-19 para os centros educativos, estarán dispostos en filas de un, pero non descartamos a formación de grupos ao longo do curso si as circunstancias o permiten.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave. Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real. Na medida das posibilidades empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas. Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.1.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto, revistas, láminas de observación, material de debuxo (regra, cartabón, escuadra, compás...), produtos naturais, fichas de reforzo e ampliación. Vídeos, ordenador, tablet, pizarra dixital, aula virtual, encerado, mapas, aula de informática, biblioteca, saídas...

4.1.5.Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

AVALIACIÓN INICIAL

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias básicas.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno. Ademáis do informe AL-35 de final de curso que nos servirá de orientación para a toma de decisións á hora de priorizar a orde dos temas a impartir.

Será de gran importancia a coordinación de todo o profesorado que imparta docencia en cada grupo a fin de tomar medidas conxuntas que faciliten o progreso do alumnado.

AVALIACIÓN CONTINUA

A avaliación será continua e formativa , tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do caderno.

- Actividades realizadas en clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumes, esquemas e mapas conceptuais
- Exposicións orais, traballos, informes..
- Traballos en grupo

Estableceranse as medidas mais adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

AVALIACIÓN FINAL

1.Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

2. Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro.

Serán os métodos que imos empregar na avaliación dos nosos alumnos. Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliarlas sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.

- Análise das produción dos alumnos/as: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo nese intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos/as na aula.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios.

Instrumentos

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais...

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Durante o curso realizarase unha proba ao remate de cada tema ou de cada dous, na que se valorará a adquisición das competencias clave e o nivel de logro.

As notas de observación na clase basearanse no caderno de actividades do alumno e na carpeta, que comezará a realizalas na aula e rematará na casa senón rematou.

Considéranse aspectos actitudinais os relacionados co traer o material, esforzo... así como as habilidades sociais (non interrupción na clase, participación, respecto da quenda de palabra...)

Co fin de valorar obxectivamente as aprendizaxes do alumnado establécense os seguintes *criterios de cualificación*:

- Probas obxectivas (exames escritos ou orais; traballos individuais ou colectivos, exposicións,...) = 70%

- Trabajo diario (talleres, ejercicios, deberes, caderno de clase –orde, limpeza, caligrafía,..) e actitude (interese pola área, esforzo, atención, participación,..) = 30%

Os resultados da avaliación expresaranse nos termos de insuficiente (IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) ou sobresaliente(SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica, sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación **das competencias clave** reflectiranse na acta de avaliación final de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas. Os equipos docentes poderán propoñer o outorgamento dunha mención honorífica aos alumnos e ás alumnas que superasen todas as

áreas da etapa e obtivesen sobresaliente ao rematar educación primaria nunha área ou en varias e que demostren un rendemento académico excelente. A proposta de «Mención honorífica» farase constar na acta de avaliación.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.1.6.Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. Ao comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior. Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula. Recollidos os datos da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso.

4.2.7. Criterios de avaliación e estándares mínimos en caso de actividade lectiva non presencial

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B2.1. Ler en voz alta diferentes textos, con fluidez e entoación Adecuada.	LCB2.1.1. Le en voz alta, con precisión, diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.
B2.2. Comprender distintos tipos de textos adaptados á idade e utilizando a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía correcta.	LCB2.2.2. Comprende, con certo grado de detalle, diferentes tipos de textos atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).
B2.4. Resumir un texto lido reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais e secundarias nos distintos tipos de textos.	LCB2.4.2. Elabora resumos de textos lidos e identifica os elementos característicos dos diferentes tipos de texto. LCB2.4.4. Elabora esquemas a partir de textos expositivos.
B2.7. Utilizar textos científicos en diferentes soportes para seleccionar e recoller información, ampliar coñecementos e aplicalos en traballos persoais.	LCB2.7.1. Consulta diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter datos e información para realizar traballos individuais ou en grupo.
B2.9. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para a procura e tratamento da información.	LCB2.9.1. Utiliza os medios informáticos para obter información. LCB2.9.2. Interpreta a información e fai un resumo da mesma.

B3.1. Producir textos con diferentes intencións comunicativas con coherencia, respectando a súa estrutura e aplicando as regras ortográficas coidando a caligrafía, orde e presentación.	LCB3.1.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesivas e respectando as normas gramaticais e ortográficas. LCB3.1.3. Escribe diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero, seguindo modelos, encamiñados a desenvolver a súa capacidade creativa na escritura.
B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así coma as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz.	LCB4.1.1. Identifica todas as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras ou oracións.
B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua.	LCB4.2.5. Identifica as oracións como unidades de significado completo. Recoñece a oración simple, diferencia suxeito e predicado.
B4.5. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe.	LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais como apoio e reforzo da aprendizaxe.
B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal	LCB5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal

4.3. Lingua galega e literatura

4.3.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación

Competencias Clave: 1º. Comunicación lingüística (CCL). – 2º. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT). – 3º. Competencia dixital (CD). – 4º. Aprender a aprender (CAA). – 5º. Competencias sociais e cívicas (CSC). – 6º. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). – 7º. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

O grao de consecución dos estándares de aprendizaxe valorarase con indicadores de logro do 1 ao 4. Sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR							
a e	B1.1. Comprensión de textos orais procedentes da radio, da televisión ou da internet, con especial incidencia na noticia, na	B1.1. Comprender textos orais diversos, procedentes da radio, da televisión ou da internet, interpretando as intencións explícitas	LGB1.1.1. Comprende as ideas principais e secundarias dun texto oral, procedente da radio, da televisión ou de internet,	Extrae a idea principal e secundarias dunha mensaxe oral e elaborando un resumo.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	entrevista, na reportaxe infantil e nos debates e comentarios de actualidade, para obter información xeral sobre feitos e acontecementos que resulten significativos, distinguindo información de opinión, e elaboración dun resumo.	así como as intencións, opinións e valores non explícitos.	identificando o tema e elaborando un resumo. LGB1.1.2. Comprende o significado literal e inferencial dun texto oral, distinguindo a información da opinión.	Interpreta un texto oral.	CCL CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
b d e i o	B1.2. Valoración dos medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e a experiencias doutras persoas. B1.3. Uso de documentos audiovisuais como medio de obter, identificar, seleccionar, clasificar, comparar e relacionar con progresiva autonomía informacións relevantes para aprender.	B1.2. Valorar e utilizar os documentos audiovisuais dos medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.	LGB1.2.1. Identifica en documentos audiovisuais a información relevante, e valora os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe. LGB1.2.2. Usa documentos audiovisuais como medio para obter, identificar, clasificar, comparar e relacionar informacións.	Recoñece en documentos audiovisuais a información relevante, e valora os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe. Obtén información empregando documentos audiovisuais.	CCL CD CAA CSC CCL CD CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª 1ª 2ª 3ª	Observación Observación
	B1.4. Interpretación elemental en textos orais da retranca, da ironía e de dobres sentidos, recoñecendo a primeira como un trazo característico da lingua galega.	B1.3. Interpretar a retranca, a ironía e os dobres sentidos, entendendo a primeira como un trazo característico da lingua galega	LGB1.3.1. Interpreta en producións orais a retranca, a ironía e os dobres sentidos. LGB1.3.2. Recoñece a retranca como un trazo característico da lingua galega.	Comprende o sentido da retranca e a ironía. Recoñece o sentido da retranca na lingua galega.	CCL CCL CCEC CSC	1ª 2ª 3ª 1ª 2ª 3ª	Observación Observación

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
a b c e o	B1.5. Comprensión e produción de textos orais para aprender e para informarse, tanto os creados con finalidade didáctica como os de uso cotián, de carácter informal (conversas entre iguais e no equipo de traballo) e dun maior grao de formalización (exposicións da clase, entrevistas ou debates).	B1.4. Comprender e producir textos orais propios do uso cotián ou do ámbito académico.	LGB1.4.1. Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias.	Intervén adecuadamente nas conversas da aula.	CCL CAA CSC CSEIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB1.4.2. Sigue unha exposición da clase e extrae as ideas máis destacadas.	Extrae as ideas principais dunha exposición da clase.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
			LGB1.4.3. Fai pequenas exposicións na aula adecuando o discurso ás diferentes necesidades comunicativas (narrar, describir e expoñer), utilizando o dicionario se é preciso.	Elabora exposicións orais de xeito coherente.	CCL CSIEE CAA	1ª 2ª 3ª	Observación Probas específicas
			LGB1.4.4. Participa activamente no traballo en grupo, así como nos debates.	Colabora e participa no traballo en grupo	CCL CSIEE CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB1.4.5 Identifica o grao de formalidade da situación de comunicación e axusta a este a súa produción.	Axusta a produción ao grao de formalidade da comunicación.	CCL CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
			a c e o	B1.6. Actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas (tolerancia ás opinións, escoita atenta, respecto	B1.5. Manter unha actitude de escoita activa, respectando as opinións dos e das demais.	LGB1.5.1. Escoita atentamente as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper.	Escoita as intervencións dos demais sen interromper.

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	das de quen fala sen interrupcións inadecuadas, contacto visual).		LGB1.5.2. Respecta as opinións dos e das demais.	Respecta as opinións dos que falan	CCL CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
a c d e	B1.7. Participación e cooperación nas situacións comunicativas de relación social especialmente as destinadas a favorecer a convivencia (debates, exposicións curtas, conversas, expresións espontáneas, discusións, asembleas, narracións orais, entrevistas) con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, roles diversos no intercambio, respecto ás opinións das demais persoas, ton de voz, posturas e xestos adecuados).	B1.6. Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	LGB1.6.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.	Pide e espera as quendas de palabra.	CCL CSC CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB1.6.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra dela.	Respecta as opinións dos participantes e valora a lingua galega en calquera situación comunicativa.	CCL CSC CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación Probas específicas
			LGB1.6.3. Emprega unha postura e xestualidade adaptadas ao discurso, para reforzalo e facilitar a súa comprensión, procurando a empatía coa persoa interlocutora.	Mostra unha postura axeitada, mirando para o seu interlocutor.	CCL CSC CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB1.6.4. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	Pronuncia correctamente.	CCL CSC CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB1.6.5. Participa activamente na conversa	Participa activamente nunha conversa.	CCL CSC CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			formulando e contestando preguntas.		CAA		
a b e o	B1.8. Uso de estratexias elementais para comprender e facer comprender as mensaxes orais: fluidez, claridade, orde, léxico apropiado, pronuncia correcta, ton de voz, entoación, xestualidade. Incorporación das intervencións das demais persoas, formulación de preguntas coherentes e percepción das reaccións.	B1.7. Amosar interese por expresarse en público coherentemente, sen contradicións, sen repeticións innecesarias e usando nexos adecuados.	LGB1.7.1. Planifica e elabora un discurso oral coherente, sen contradicións nin repeticións innecesarias, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.	Planifica e elabora un discurso oral coherente, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB1.7.2. Elabora un discurso oral cohesivo, utilizando nexos adecuados.	Constrúe un discurso con coherencia usando nexos básicos.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
			LGB1.7.3. Emprega o rexistro lingüístico (formal ou informal) adecuado a cada contexto.	Emprega un rexistro adecuado a cada contexto.	CCL CSC	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
			LGB1.7.4. Aмосa un discurso oral fluído, claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega.	Elabora un discurso oral con boa entoación e fluidez	CCL CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
b e i	B1.9. Producción de textos orais propios dos medios de comunicación social mediante simulación ou participación para ofrecer e compartir información e opinión.	B1.8. Elaborar textos propios dos medios de comunicación.	LGB1.8.1. Elabora textos propios dos medios de comunicación.	Constrúe textos propios dos medios de comunicación	CCL CD CAA CSIEE CSC	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
d e	B1.10. Utilización de estratexias para potenciar a expresividade das mensaxes orais (acenos, miradas, posturas corporais).	B1.9. Reforza a eficacia comunicativa das súas mensaxes orais coa utilización de elementos propios da linguaxe xestual.	LGB1.9.1. Utiliza a expresividade corporal: acenos, miradas, postura corporal... para reforzar o sentido das súas producións orais.	Utiliza a expresividade corporal, para reforzar as súas producións orais.	CCL CCEC CSC CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
b d e	B1.11. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida.	B1.10. Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	LGB1.10.1. Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe activamente ao traballo en grupo.	Realiza tarefas en grupo amosando colaboración e respecto.	CCL CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
e	B1.12. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.	B1.11. Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas.	LGB1.11.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo.	Exprésase con pronunciación e entoación adecuada	CCL CAA CCEC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
a d e o	B1.13. Uso dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	B1.12. Usar unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	LGB1.12.1. Usa unha linguaxe non sexista.	Usa unha linguaxe non sexista.	CCL CSC	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
			LGB1.12.2. Usa unha linguaxe respectuosa coas diferenzas.	Usa unha linguaxe respectuosa coas diferenzas.	CCL CSC	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
a d e o	B1.14. Recoñecemento e valoración das diferenzas dialectais orais da lingua galega, como elemento enriquecedor da lingua.	B1.13. Recoñecer e valorar as diferenzas dialectais orais da lingua galega.	LGB1.13.1. Recoñece textos orais pertencentes a diferentes variedades da lingua galega.	Recoñece diferentes variedades dialectais da lingua galega.	CCL CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB1.13.2. Valora as diferenzas dialectais orais da lingua galega como un símbolo de	Valora as diferenzas dialectais orais da lingua galega	CCL CSC CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación

Obx.	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			riqueza lingüística e cultural e o estándar como variante unificadora.				
a d e o	B1.15. Identificación da lingua galega con calquera contexto de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais (sanidade, Administración, xustiza, educación, medios de comunicación...) e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	B1.14. Identificar a lingua galega con calquera contexto de uso oral.	LGB1.14.1. Identifica a lingua galega con calquera contexto profesional oral: sanidade, Administración, xustiza, educación, medios de comunicación...	Utiliza a lingua galega en diferentes ámbitos.	CCL CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB1.14.2. Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	Usa o galego para conversas espontáneas.	CCL CCEC CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER							
b e J o	B2.1. Comprensión da información relevante en textos das situacións cotiás de relación social: correspondencia, normas, programas de actividades, convocatorias, plans de traballo ou regulamentos. B2.2. Comprensión de textos procedentes dos medios de comunicación social (incluídas webs infantís e xuvenís) con especial incidencia na noticia, na	B2.1. Comprender, buscar, localizar e seleccionar información explícita en textos escritos de soportes variados (webs infantís, libros, carteis) e realizar inferencias determinando intencións e dúbidas sentidas.	LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás.	Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación	CCL CD CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB2.1.2. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto (narrativo, descritivo, expositivo e argumentativo).	Extrae a idea principal e secundarias dun texto.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta	Selecciona información dun texto deducindo o	CCL CAA	1ª 2ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	entrevista e nas cartas á dirección do xornal, para obter información xeral, localizando informacións destacadas. B2.3. Comprensión de textos do ámbito escolar en soporte papel ou dixital para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso social (folletos informativos ou publicitarios, prensa, programas, fragmentos literarios).		dun texto, deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto.	significado de palabras e expresións polo contexto .	CSIEE	3ª	
			LGB2.1.4. Interpreta metáforas, personificacións, hipérboles, ironías e dobres sentidos en textos.		CCL CAA CSIEE		
			LGB2.1.5. Identifica a estrutura dun texto e recoñece algúns mecanismos de cohesión.	Recoñece a estrutura dun texto e os mecanismos de cohesión	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
			LGB2.1.6. Identifica o punto de vista do autor ou autora e diferencia información, opinión e publicidade.	Recoñece o punto de vista do autor ou autora.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB2.1.7. Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos.	Utiliza o dicionario para ampliar léxico e resolver dúbidas.	CCL CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB2.1.8. Fai unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento.	Realiza unha lectura rápida, selectiva.	CCL CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
b e	B2.4. Integración de coñecementos e de informacións procedentes de diferentes	B2.2. Interpretar e comprender a información procedente de gráficos, esquemas e ilustracións.	LGB2.2.1. Interpreta e comprende a información de gráficos, esquemas, mapas	Interpreta e comprende a información de gráficos,	CCL CAA CSC	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	soportes para aprender, comparando, clasificando, identificando e interpretando con especial atención aos datos que se transmiten mediante gráficos, esquemas e ilustracións.		conceptuais e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que a acompaña.	esquemas, mapas conceptuais e ilustracións.	CSIEE CMCT		
b e	B2.5. Subliñado, esquematización e resumo da información relevante dun texto.	B2.3. Realizar o subliñado das ideas principais dun texto, e esquematizar e resumindo seu contido.	LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto.	Subliña as ideas principais dun texto.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
			LGB2.3.2. Esquematiza as ideas dun texto, indicando as ideas principais e secundarias.	Fai o esquema das ideas principais e secundarias dun texto sinxelo.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
			LGB2.3.3. Realiza o resumo dun texto.	Realiza o resumo dun texto.	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Análise das producións Probas escritas
b e	B2.6. Uso das estratexias de control do proceso lector (anticipación, formulación de hipóteses, relectura...).	B2.4. Utilizar estratexias para mellorar a lectura.	LGB2.4.1. Deduce o posible contido dun texto antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións.	A través do título e as ilustracións deduce o título e o contido dun texto.	CCL CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
			LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión integral, cando é preciso.	Recoñece as palabras clave dun enunciado.	CCL CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
b e i	B2.7. Uso dirixido das tecnoloxías da información e da comunicación para a localización, selección, interpretación e organización da información.	B2.5. Utilizar as tecnoloxías da información para tratar a información nun texto.	LGB2.5.1. Utiliza as tecnoloxías da información para localizar e seleccionar a información nun texto.	Obtén información utilizando as Tics.	CCL CD CAA	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
			LGB2.5.2. Utiliza as tecnoloxías da información para organizar a información dun texto.	Emprega as Tics para organizar a información.	CCL CD	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
			LGB2.5.3. Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	Usa dicionarios dixitais	CCL CAA CD CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
b e o	B2.8. Realización de diferentes tipos de lectura: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal, de resolución de problemas.	B2.6. Realizar diferentes tipos de lectura.	LGB2.6.1. Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal ou de resolución de problemas.	Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto.	CCL CSIEE CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
a b e	B2.9. Lectura expresiva de textos literarios e non literarios, de diferente tipoloxía textual. B2.10. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios e non literarios.	B2.7. Ler expresivamente textos de diversa tipoloxía (dramatizando cando é preciso) con fluidez e precisión, atendendo á dicción, entoación, intensidade de voz, ritmo e velocidade, adecuados ás diversas situacións funcionais da lectura en voz alta (ler para que alguén goce escoitando, ler para dar a coñecer un texto descoñecido, ler para compartir	LGB2.7.1. Descodifica con precisión e rapidez as palabras.	Le con rapidez palabras	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB2.7.2. Le textos en voz alta con fluidez e precisión.	Le textos en voz alta con fluidez e precisión.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB2.7.3. Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados.	Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
		información que se acaba de localizar) facendo participar a audiencia da súa interpretación.	LGB2.7.4. Le en voz alta adaptándose ao interese do auditorio: gozar escoitando, obter nova información...	Goza coa lectura e escoitando.	CCL CAA CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB2.7.5. Fai lecturas dramatizadas de textos.	Fai lecturas dramatizadas de textos.	CCL CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
a b e i	B2.11. Uso da biblioteca de aula e do centro, amosando coñecemento da súa organización (catalogación, funcionamento) e participación en actividades literarias e na elaboración de propostas. B2.12. Utilización das bibliotecas, incluíndo as virtuais, de xeito cada vez máis autónomo, para obter información e modelos para a produción escrita.	B2.8. Usar as bibliotecas da aula e do centro, así como as virtuais, con autonomía abunda, comprendendo como se organiza e colaborando no seu coidado e mellora.	LGB2.8.1. Usa a biblioteca de aula con autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.	Utiliza a biblioteca de aula como fonte de recursos textuais.	CCL CAA CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB2.8.2. Usa a biblioteca de centro con autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e na súa mellora.	Coñece e respecta as normas da biblioteca do centro.	CCL CAA CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB2.8.3. Usa as bibliotecas virtuais, para obter datos e informacións, con autonomía.	Busca información en bibliotecas virtuais	CCL CAA CD	1ª 2ª 3ª	Observación
a b e	B2.13. Mantemento adecuado e ampliación da biblioteca persoal.	B2.9. Ter interese por ter unha biblioteca propia, física ou virtual.	LGB2.9.1. Aмосa interese pola conservación e organización dos seus libros físicos e/ou virtuais.	Mostra interese polo coidado dos libros.	CCL CAA CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
a b e	B2.14. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de	B2.10. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	LGB2.10.1. Aмосa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	Emprega a lectura para pensar e aprende	CCL CAA CSC CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	comunicación de experiencias e de regulación da convivencia.						
a b e m	B2.15. Desenvolvemento da autonomía lectora, da capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais.	B2.11. Amosar autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias.	LGB2.11.1. Amosa autonomía lectora e capacidade de seleccionar textos do seu interese.	Selecciona textos do seu interese.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB2.11.2. Expresa opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.	Expresa opinións e valoracións sobre as lecturas feitas	CCL CSC CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
a d e o	B2.16. Análise de textos escritos en diferentes variedades da lingua galega.	B2.12. Analizar textos escritos en diferentes variedades da lingua galega.	LGB2.12.1. Percibe as diferenzas lingüísticas presentes nas variedades da lingua galega.	Recoñece as diferenzas lingüísticas da lingua galega.	CCL CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB2.12.2. Valora a variedade interna da lingua como símbolo de riqueza lingüística e cultural, así como o estándar como variante unificadora.	Valora a variedade interna da lingua galega.	CCL CSC CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR							
a b e	B3.1. Uso das estratexias de planificación, de textualización (formato, estrutura, ortografía e normas lingüísticas, puntuación, coherencia e cohesión...) e revisión como partes do proceso escritor.	B3.1. Usar as estratexias de planificación, textualización e revisión do texto.	LGB3.1.1. Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información, mediante notas, esquemas, guións ou mapas conceptuais.	Planifica o texto previamente con notas, esquemas ou mapas conceptuais.	CCL CSIEE CAA	1ª 2ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			LGB3.1.2. Elabora o texto cunha estrutura clara, con coherencia e cohesionando os enunciados.	Realiza textos cunha estrutura correcta e clara, coherente e cos enunciados cohesionados.	CCL CAA CSIEE	1ª 2ª	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB3.1.3. Respecta as regras de puntuación no texto.	Escribe un texto respectando en todo momento as regras de puntuación que aprendeu.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB3.1.4. Aplica a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe e usa unha linguaxe non sexista.	Escribe respectando e usando correctamente as normas lingüísticas, evitando usar unha linguaxe sexista.	CCL CSC CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB3.1.5. Revisa e reescribe o texto cando é preciso.	Revisa o texto cando o remata e reescribo se é preciso.	CCL CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
			LGB3.1.6. Usa o dicionario durante a elaboración de textos.	Usa o dicionario no proceso de elaboración dun texto	CCL CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
a b e i	B3.2. Composición de textos propios de situacións cotiás de relación social (correspondencia, normas, programas,	B3.2. Producir textos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir, resumir, explicar e expoñer opinións, emocións e informacións	LGB3.2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos	Elabora distintos tipos de textos en usando diferentes soportes	CCL CAA CD	1ª 2ª 3ª	Observación

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	convocatorias, plans de traballo, mensaxes curtas) de acordo coas características propias destes xéneros. B3.3. Composición de textos de información e de opinión característicos dos medios de comunicación social sobre feitos e acontecementos significativos, con especial incidencia na noticia, na entrevista, no comentario breve sobre libros ou música, en situacións reais ou simuladas.	relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación	electrónicos, mensaxes curtas, normas, programas... LGB3.2.2. Escribe, en diferentes soportes, textos propios dos medios de comunicación, imitando modelos. LGB3.2.3. Elabora diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos ou argumentativos) adaptando a linguaxe ás características de cada xénero. LGB3.2.4. Escribe textos coherentes e cohesivos, usando o rexistro adecuado. LGB3.2.5. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación.	Escribe slogans imitando modelos correctamente. Escribe textos diferentes usando as características de cada xénero Escribe de tal xeito que consegue un texto moi cohesionado e coherente, no que emprega un rexistro adecuado á situación que quere transmitir Resume diversa información, de tal xeito que pode esquematizala e usala para realizar unha biografía posteriormente	CCL CSC CCEC CAA CCL CAA CCL CSC CCEC CCL CSC CAA	3ª 3ª 3ª 3ª	Observación Observación Análise das producións Observación Análise das producións Observación Análise das producións
b e	B3.4. Producción de textos relacionados co ámbito académico para obter, organizar e comunicar	B3.3. Elaborar textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información.	LGB3.3.1. Elabora textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar	Escribe textos do ámbito académico de forma correcta.	CCL CAA CSIEE	3ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	información (cuestionarios, enquisas, resumos, esquemas, informes, descrições, explicacións).		información: cuestionarios, enquisas, resumos, informes...				
a b e j	B3.5. Redacción de textos breves creativos carteis publicitarios, anuncios, cómics, contos, poemas, cancións, anécdotas...	B3.4. Elaborar textos breves con creatividade.	LGB3.4.1. Expresa nos seus textos de maneira imaxinativa ideas, sentimentos e/ou emocións; narra accións e presenta personaxes, obxectos e/ou lugares: carteis publicitarios, anuncios, cómics, contos, poemas, cancións, anécdotas...	Realiza textos a partir de modelos aprendidos e redáctaos con moita corrección, creatividade e sentimento	CCL CSC CCEC CAA CSIEE	3ª	Observación Análise das producións
			LGB3.4.2. Escribe textos breves de carácter creativo con certa riqueza léxica.	Escribe un cómic con creatividade e riqueza léxica.	CCL CSC CCEC CAA CSIEE	3ª	Observación Análise das producións
			LGB3.4.3. Aprecia os usos creativos da linguaxe.	Aprecia a creatividade que se pode empregar nos cómics.	CCL CSC CCEC CAA CSIEE	3ª	Observación Análise das producións
b d e i	B3.6. Uso progresivamente autónomo das TIC na busca de información, o tratamento dos	B3.5. Usar de maneira autónoma as TIC para a busca de información, tratamento dos textos e realización de presentacións.	LGB3.5.1. Usa as TIC na procura de información ou para consultar o dicionario.	Emprega as TIC para buscar máis información sobre os contidos estudados no tema.	CCL CD CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
j	textos e a realización de presentacións.		LGB3.5.2. Emprega procesadores de textos de maneira autónoma.	Emprega un procesador de textos para realizar varias accións.	CCL CAA CSIEE CD	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
			LGB3.5.3. Utiliza correctores de textos.	Usa un corrector de textos para revisar as producións unha vez rematadas.	CCL CD CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
			LGB3.5.4. Utiliza as TIC para realizar presentacións.	Usa as TIC para a presentación dos seus traballos	CCL CD CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
b e i j	B3.7. Utilización de elementos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión (ilustracións, gráficos, táboas e tipografía) e ilustración creativa dos propios textos.	B3.6. Utilizar recursos gráficos e paratextuais que faciliten a comprensión dos textos e contribúan á súa ilustración creativa.	LGB3.6.1. Utiliza recursos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión dos textos e ilustralos de maneira creativa.	Utiliza ilustracións ou outros recursos gráficos para ilustrar os seus escritos	CCL CD CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
a b e i	B3.8. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica. B3.9. Valoración da escritura como instrumento de relación social, de obtención e de reelaboración da información e dos coñecementos.	B3.7. Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	LGB3.7.1. Coida a presentación dos traballos escritos, en calquera soporte.	Escrebe un texto con argumentos coidando a presentación en todo momento.	CCL CD CAA	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
			LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación.	Valora a lingua escrita como medio para comunicar diversos tipos de información ou opinións.	CCL CSC	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA							
e	B4.1. Uso e identificación intuitiva da terminoloxía seguinte nas actividades de produción e interpretación: denominación dos textos traballados; clases de palabras, sílaba tónica e átona; enunciados: frase e oración; tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo, imperativo; enlaces: preposición, conxunción e interxección; grupo de palabras: núcleo e complementos; substantivos, artigos e pronomes, adxectivo; tempo e modo verbal; persoa gramatical; modo imperativo e infinitivo; complementos do nome e complementos do verbo: o suxeito.	B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.	LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección.	Diferencia e recoñece as diferentes categorías gramaticais e é quen de usalas correctamente.	CCL CAA	1ª	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos.	Elabora un texto usando correctamente a conjugación dos verbos tanto nas formas persoais como non persoais.	CCL CAA	2ª 3ª	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB4.1.3. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas.	Diferencia as sílabas tónicas e átonas das palabras, o que lle permite acentuar palabras con hiatos e ditongos.	CCL CAA	1ª	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB4.1.4. Identifica e clasifica os diferentes tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo e imperativo.	Escribe textos utilizando os diferentes enunciados	CCL CAA	3ª	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB4.1.5. Identifica as oracións simples, recoñecendo o verbo e os seus complementos: o	Identifica as palabras que completan as frases en base á concordancia e polo	CCL CAA	1ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			suxeito; utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e reconece os complementos do nome.	coñecemento dos complementos do substantivo.			Probas escritas
b e	B4.2. Coñecemento das normas ortográficas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas nos escritos. B4.3. Uso de procedementos de derivación, de comparación e de contraste para xulgar sobre a corrección das palabras e xeneralizar as normas ortográficas.	B4.2. Coñecer e aplicar as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	LGB4.2.1. Aplica correctamente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica, así como as demais normas ortográficas, e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	Coñece e usa correctamente as regras de acentuación xeral.	CCL CSC CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación das producións Análise das producións Probas escritas
e e	B4.4. Comparación e transformación de enunciados, mediante inserción, supresión, cambio de orde, segmentación e recomposición, para xulgar sobre a gramaticalidade dos resultados e facilitar o desenvolvemento dos conceptos lingüísticos e da metalinguaxe. B4.5. Comparación de estruturas sintácticas diversas para observar a súa equivalencia	B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unha sintaxe adecuada nas producións orais e escritas.	LGB4.3.1. Emprega con correccións os signos de puntuación.	Emprega os signos de puntuación correctamente para responder a actividade e valora moito o seu uso axeitado para acadar unha comunicación absoluta.	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación das producións Análise das producións Probas escritas
			LGB4.3.2. Usa unha sintaxe adecuada nas súas producións.	Emprega a sintaxe correctamente para responder a actividade e valora moito o seu uso axeitado para acadar unha comunicación absoluta.	CCL	2ª 3ª	Observación das producións Análise das producións Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	semántica ou posibles alteracións do significado. B4.6. Observación da inserción e coordinación de oracións como procedementos propios da explicación, tanto na escritura como na expresión oral.		LGB4.3.3. Respecta as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.	Escribe empregando correctamente a colocación do pronome átono e explica coas súas palabras as regras que rexen esta colocación.	CCL CSC CCEC	2ª	Observación das producións Análise das Probas escritas
e	B4.7. Exploración das posibilidades do uso de diversos enlaces entre oracións (causa, consecuencia, finalidade, contradición, condición...), así como doutros elementos de cohesión, en relación coa composición de textos.	B4.4. Recoñecer e empregar axeitadamente os conectores, así como outros elementos de cohesión.	LGB4.4.1. Usa axeitadamente diversos conectores entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición, condición...	Redacta unha exposición sobre un tema usando correctamente os conectores entre oracións, de tal xeito que o texto é comprensible e coherente.	CCL CAA	2ª	Observación das producións Análise das Probas escritas
			LGB4.4.2. Recoñece determinados procesos de cohesión nos textos: anáfora, deixe, elipse, sinónimos...	Redacta unha exposición sobre un tema usando correctamente os conectores entre oracións, de tal xeito que o texto é comprensible e coherente.	CCL CAA	2ª	Observación das producións Análise das Probas escritas
e	B4.8. Identificación, en oracións, do verbo e os seus complementos, especialmente o suxeito, así como o papel	B4.5. Identificar o papel semántico do suxeito e transformar oracións activas en pasivas, e viceversa, para mellorar a comprensión e a produción de textos.	LGB4.5.1. Identifica, en oracións, o papel semántico do suxeito..	Recoñece o suxeito nas oracións, o que o axuda a decidir que palabra é a axeitada en cada caso.	CCL CAA	3ª	Observación das producións Análise das Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	semántico deste (axente, paciente e causa). B4.9. Transformación de oracións de activa en pasiva, e viceversa, para mellorar a comprensión de determinados textos.		LGB4.5.2. Transforma oracións activas en pasiva, e viceversa.	Pasa un texto escrito con oracións en activo a pasivo e viceversa	CCL CAA	3ª	Observación Análise das producións Probas escritas
e	B4.10. Práctica do paso de estilo directo a estilo indirecto na narración, e viceversa, para mellorar a produción de textos.	B4.6. Transformar un texto narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto e viceversa.	LGB4.6.1. Transforma un texto narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto e viceversa.	Pasa un texto escrito con estilo directo a indirecto e viceversa	CCL CAA	3ª	Observación Análise das producións Probas escritas
b e i	B4.11. Uso eficaz do dicionario, en papel ou dixital, na busca da ampliación do vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical. B4.12. Ampliación do vocabulario, mediante o traballo con palabras sinónimas, antónimas, homónimas, polisémicas; aumentativos e diminutivos, arcaísmos, neoloxismos, estranxeirismos, frases feitas, siglas e abreviaturas. B4.13. Ampliación do vocabulario mediante os	B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua.	LGB4.7.1. Usa axeitadamente o dicionario para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto.	Usa axeitadamente o dicionario para buscar calquera palabra e selecciona sempre a acepción máis adecuada ao contexto no que traballa.	CCL CAA CD	3ª	Observación Análise das producións
			LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas.	Sabe dividir palabras en lexemas e morfemas e facer familias léxicas por derivación	CCL CAA	1ª	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB4.7.3. Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas,	Recoñece os sinónimos homónimos, palabras polisémicas, arcaísmos,	CCL CAA	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	procedementos de creación de palabras: derivación (prefixos e sufixos) e composición.		arcaísmos, neoloxismos, estranxeirismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.	neoloxismos, estranxeirismos, frases feitas, siglas e abreviaturas. nunha listaxe de palabras mesturadas con outras			Probas escritas
a d e h m o	B4.14. Coñecemento das características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega e identificación e valoración desta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	B4.8. Coñecer as características relevantes da lingua galega e identificar e valorar esta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	LGB4.8.1. Identifica as características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega.	Estuda as orixes do galego e apréndeoas correctamente.	CCL CCEC	1ª	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB4.8.2. Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	Recoñece e diferencia diferentes linguas de España e de Europa e valóraas todas por igual como medio de comunicación de cultura, analizando cales delas son oficiais ou non.	CCL CSC CCEC	1ª	Observación Análise das producións Probas escritas
a b d e m o	B4.15. Comparación entre aspectos das linguas que o alumnado coñece e/ou está a aprender para mellorar os procesos comunicativos e recoñecer as interferencias.	B4.9. Establecer relacións entre as diversas linguas que utiliza ou está a aprender o alumnado para reflexionar sobre como mellorar os seus procesos comunicativos na lingua galega.	LGB4.9.1. Recoñece e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender.	Aprende correctamente o galego e non o confunde cos outros idiomas que estuda.	CCL CCEC	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB4.9.2. Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas sintácticas,	Comprende as diferenzas e semellanzas	CCL CCEC CAA	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			ortográficas, morfolóxicas e léxicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe.	gramaticais entre os idiomas.	CSIEE		Probas escritas
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA							
b d e o	B5.1. escoita, memorización e reprodución de textos procedentes da literatura popular oral galega (refráns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da literatura galega en xeral. B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego (oral ou non) como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	B5.1. escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral.	LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refráns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da literatura galega en xeral.	Le e memoriza facilmente un texto breve e sinxelo.	CCL CAA CCEC	1ª	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB5.1.2. Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	Valora a literatura galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal	CCL CCEC	1ª	Observación Análise das producións
b d e i	B5.3. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta de obras en galego adecuadas á idade e aos intereses (conto, cómic, novela).	B5.2. Ler textos e obras en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	Le en silencio a lectura con concentración e interese	CCL CCEC CD	1ª	Observación

Obx.	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	B5.4. Lectura guiada de textos da literatura infantil, adaptacións de obras literarias clásicas e literatura actual en diversos soportes.		LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	Le en voz alta a lectura de forma correcta e con interese.	CCL CCEC CD	1ª	Observación
b d e	B5.5. Lectura comentada de poemas, de relatos e de obras teatrais tendo en conta as convencións literarias (xéneros, figuras) e a presenza de certos temas e motivos repetitivos e tópicos.	B5.3. Analizar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas e tópicos recorrentes.	LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro.	Diferencia a narrativa, o teatro e a poesía e recoñece que o texto é narrativo	CCL CCEC	1ª	Observación Análise das producións
			LGB5.3.2. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas.	Localiza nos poemas diversos recursos retóricos e métricos e pode explicar o seu significado e intención coas súas propias palabras.	CCL	2ª	Observación Análise das producións
			LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, metáforas, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras.	Despois de ler un texto, pode identificar con seguridade as figuras literarias que aparecen nel,. Ademais pode dar outros exemplos que inventa ou coñece.	CCL CCEC CAA	2ª	Observación Análise das producións Probas escritas
			LGB5.3.4. Identifica temas e tópicos recorrentes na literatura.	Identifica no texto temas recorrentes da literatura como os soños, pesadelos,	CCL CCEC	1ª 2ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
				mundos fantásticos, amor, etc			Probas escritas
b e	B5.6. Recreación e composición de poemas e relatos para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas, recoñecendo as características dalgúns modelos.	B5.4. Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos dados.	LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos dados, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas.	Realiza un conto a partir de modelos aprendidos e redáctao con moita corrección e creatividade.	CCL CCEC CSC	2ª 3ª	Análise das producións Probas escritas
b d e	B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios diversos.	B5.5. Participar activamente en dramatizacións de textos literarios diversos.	LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de textos literarios diversos.	Participa activamente na lectura dramatizada de diferentes textos	CCL	1ª 2ª 3ª	Observación
a d e o	B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	Valora a literatura en calquera lingua como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e recurso de gozo persoal.	CCL CSC CCEC	2ª 3ª	Observación
a d e o	B5.9. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas. B5.10. Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a	B5.7. Amosar interese, respecto e tolerancia ante as diferenzas persoais, sociais e culturais.	LGB5.7.1. Compara imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras culturas cos da cultura galega, amosando interese e respecto. LGB5.7.2. Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.	Interésase por coñecer outras culturas e amosa respecto por elas Interésase por coñecer outras costumes e amosa respecto por elas	CCL CCEC CCL CCEC	3ª 3ª	Observación Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	coñecer outras maneiras de relacións sociais.						

4.3.2. Temporalización

PRIMEIRO TRIMESTRE 10 setembro-22 decembro	Avaliación inicial	11-09-2020 / 16-09-2020
	TEMA 1	17-09-2020 / 1-10-2020
	TEMA 2	2-10-2020 / 19-10-2020
	TEMA 3	20-10-2020 / 3-11-2020
	TEMA 4	4-11-2020 / 18-11-2020
	TEMA 5	19-11-2020 / 3-12-2020
	TEMA 6	4-12-2020 / 22-12-2020

SEGUNDO TRIMESTRE 8 xaneiro-26 marzo	TEMA 7	8-01-2021 / 22-01-2021
	TEMA 8	25-01-2021 / 5-02-2021
	TEMA 9	8-02-2021 / 24-02-2021
	TEMA 10	25-02-2021 / 8-03-2021
	TEMA 11	9-03-2021 / 26-03-2021
TERCEIRO TRIMESTRE 6 abril- 22 xuño	TEMA 12	6-04-2021 / 23-04-2021
	TEMA 13	26-04-2021 / 10-05-2021
	TEMA 14	11-05-2021 / 31- 05 -2021
	TEMA 15	1-06-2021 / 22-06-2021

4.3.3. Concrecións metodolóxicas

A **metodoloxía** que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizador, e na medida das posibilidades lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais. Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formamos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais, sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan. Ao comezo de curso atendendo ás suxerencias do protocolo Covid-19 para os centros educativos, estarán dispostos en filas de un, pero non descartamos a formación de grupos ao longo do curso si as circunstancias o permiten.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave. Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real. Na medida das posibilidades empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas. Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.3.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto, revistas, láminas de observación, material de debuxo (regla, cartabón, escuadra, compás...), produtos naturais, fichas de reforzo e ampliación. Vídeos, ordenador, tablet, pizarra dixital, aula virtual, encerado, mapas, aula de informática, biblioteca, saídas...

4.3.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

AVALIACIÓN INICIAL

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias básicas.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno. Ademáis do informe AL-35 de final de curso que nos servirá de orientación para a toma de decisións á hora de priorizar a orde dos temas a impartir.

Será de gran importancia a coordinación de todo o profesorado que imparta docencia en cada grupo a fin de tomar medidas conxuntas que faciliten o progreso do alumnado.

AVALIACIÓN CONTINUA

A avaliación será continua e formativa , tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do caderno.
- Actividades realizadas en clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumes, esquemas e mapas conceptuais
- Exposicións orais, traballos, informes..
- Traballos en grupo

Estableceranse as medidas mais adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

AVALIACIÓN FINAL

1. Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

2. Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro.

Serán os métodos que imos empregar na avaliación dos nosos alumnos. Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliarlas sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.

- Análise das produción dos alumnos/as: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo nese intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos/as na aula.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios.

Instrumentos

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais...

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Durante o curso realizarase unha proba ao remate de cada tema ou de cada dous, na que se valorará a adquisición das competencias clave e o nivel de logro.

As notas de observación na clase basearanse no caderno de actividades do alumno e na carpeta, que comezará a realizalas na aula e rematará na casa senón rematou.

Considéranse aspectos actitudinais os relacionados co traer o material, esforzo... así como as habilidades sociais (non interrupción na clase, participación, respecto da quenda de palabra...)

Co fin de valorar obxectivamente as aprendizaxes do alumnado establécense os seguintes criterios de cualificación:

- Probas obxectivas (exames escritos ou orais; traballos individuais ou colectivos, exposicións,...) = 70%
- Traballo diario (talleres, exercicios, deberes, caderno de clase –orde, limpeza, caligrafía,..) e actitude (interese pola área, esforzo, atención, participación,..) = 30%

Os resultados da avaliación expresaranse nos termos de insuficiente (IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) ou sobresaliente(SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica, sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación **das competencias clave** reflectiranse na acta de avaliación final de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas. Os equipos docentes poderán propoñer o outorgamento dunha mención honorífica aos alumnos e ás alumnas que superasen todas as áreas da etapa e obtivesen sobresaliente ao rematar educación primaria nunha área ou en varias e que demostren un rendemento académico excelente. A proposta de «Mención honorífica» farase constar na acta de avaliación.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.3.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. Ao comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior. Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula. Recollidos os datos

da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso.

4.3.7. Criterios de avaliación e estándares mínimos en caso de actividade lectiva non presencial

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B2.1. Ler en voz alta diferentes textos, con fluidez e entoación Adecuada.	LCB2.1.1. Le en voz alta, con precisión, diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.
B2.2. Comprender distintos tipos de textos adaptados á idade e utilizando a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía correcta.	LCB2.2.2. Comprende, con certo grado de detalle, diferentes tipos de textos atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).
B2.4. Resumir un texto lido reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais e secundarias nos distintos tipos de textos.	LCB2.4.2. Elabora resumos de textos lidos e identifica os elementos característicos dos diferentes tipos de texto. LCB2.4.4. Elabora esquemas a partir de textos expositivos.
B2.7. Utilizar textos científicos en diferentes soportes para seleccionar e recoller información, ampliar coñecementos e aplicarlos en traballos persoais.	LCB2.7.1. Consulta diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter datos e información para realizar traballos individuais ou en grupo.

B2.9. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para a procura e tratamento da información.	LCB2.9.1. Utiliza os medios informáticos para obter información. LCB2.9.2. Interpreta a información e fai un resumo da mesma.
B3.1. Producir textos con diferentes intencións comunicativas con coherencia, respectando a súa estrutura e aplicando as regras ortográficas coidando a caligrafía, orde e presentación.	LCB3.1.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesivas e respectando as normas gramaticais e ortográficas. LCB3.1.3. Escribe diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero, seguindo modelos, encamiñados a desenvolver a súa capacidade creativa na escritura.
B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así coma as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz.	LCB4.1.1. Identifica todas as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras ou oracións.
B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua.	LCB4.2.5. Identifica as oracións como unidades de significado completo. Recoñece a oración simple, diferencia suxeito e predicado.
B4.5. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe.	LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais como apoio e reforzo da aprendizaxe.

B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal

LCB5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal

4.4. Ciencias sociais

4.4.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e instrumentos de avaliación

Competencias Clave: 1º. Comunicación lingüística (CCL). – 2º. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT). – 3º. Competencia dixital (CD). – 4º. Aprender a aprender (CAA). – 5º. Competencias sociais e cívicas (CSC). – 6º. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). – 7º. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

O grao de consecución dos estándares de aprendizaxe valorarase con indicadores de logro do 1 ao 4. Sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS							
e h	B1.1. Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das fases do	B1.1. Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente	CSB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, a analiza, obtén	É quen de buscar e organizar información sobre un tema e	CAA CMCT CCL	1ª 2ª 3ª	Observación Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	mesmo e a súa aplicación nas Ciencias sociais. B1.2.Recollida de información do tema a tratar, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas).	delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas)	conclusionís, reflexiona respecto ao proceso seguido e o comunica oralmente e/ou por escrito.	expoñela de forma oral ou escrita.	CD		Exposición
e h i	B1.3.Utilización das tecnoloxías da información e a comunicación para buscar e seleccionar información, simular procesos e presentar conclusións. B1.4.Desenvolvemento de estratexias para organizar, asimilar e recuperar a información obtida mediante diferentes métodos e fontes. B1.5.Técnicas de traballo intelectual.	B1.2.Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e como instrumento para aprender, e expresar contidos sobre Ciencias sociais.	CSB1.2.1.Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación (internet, blogues, redes sociais...) para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados.	Coñece e emprega as novas tecnoloxías para realizar os seus traballos	CD CAA CCL CMCCT CSC	1ª 2ª 3ª	Observación Análise de producións
			CSB1.2.2.Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación.	Busca e obtén información a través de diferentes medios e é quen de analizala	CD CAA CCL CMCCT CSC	1ª 2ª 3ª	Observación Análise de producións
e h b	B1.6.Estratexias para desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a	B1.3.Desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo.	CSB1.3.1.Emprega con rigor e precisión o vocabulario adquirido para elaborar	Usa o vocabulario axeitado nos seus traballos de clase e nas actividades propostas.	CCL CAA CMCCT	1ª 2ª 3ª	Observación Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
i o	constancia no estudo. Elaboración dun glosario colectivo. B1.7. Uso e utilización correcto de diversos materiais cos que se traballa. B1.8. Utilización e lectura de diferentes linguaxes textuais e gráficos.		traballos coa terminoloxía axeitada aos temas tratados.		CSC		
			CCB1.3.2. Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifesten a comprensión de textos orais e /ou escritos.	Traballa de forma autónoma sendo capaz de facer unha presentación oral sobre o tema a tratar.	CCL CAA CMCCT CSC	1ª 2ª 3ª	Observación Análise de producións
h b i	B1.9. Fomento de Técnicas de animación á lectura de textos de divulgación das Ciencias sociais (de carácter social, xeográfico e histórico). A prensa escrita e dixital como fonte de información.	B1.4. Realizar traballos e presentacións a nivel individual e grupal que supoñan a busca, selección e organización de textos de carácter social, xeográfico ou histórico, amosando habilidade para traballar tanto individualmente como de maneira colaborativa dentro dun equipo.	CSB1.4.1. Realiza traballos e presentacións a nivel individual e grupal que supoñen a busca, selección e organización de textos de carácter xeográfico, social e histórico.	É quen de traballar de xeito individual ou en grupo.	CAA CD CSIEE CSC CCL CMCCT	1ª 2ª 3ª	Observación Análise de producións
h b	B1.10. Utilización de técnicas para potenciar a cohesión do grupo e o traballo cooperativo.	B1.5. Valorar o traballo en grupo, amosando actitudes de cooperación e participación responsable, aceptando as diferenzas con respecto e tolerancia cara ás ideas e achegas alleas nos diálogos e debates.	CSB1.5.1. Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, e amosa habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	Emprega estratexias de traballo individual ou cooperativo adoptando un comportamento de respecto e tolerancia ante as diferentes ideas que poidan xurdir.	CSC CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			CSB1.5.2.Participa en actividades de grupo adoptando un comportamento responsable, construtivo e solidario e respecta os principios básicos do funcionamento democrático.	Traballa en grupo respectando os principios dun funcionamento democrático.	CSC CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
a h i	B1.11. Estratexias para a resolución de conflitos, utilización das normas de convivencia e valoración da convivencia pacífica e tolerante.	B1.6.Respecta a variedade dos diferentes grupos humanos e valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre todos eles sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos.	CSB1.6.1.Valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre os diferentes grupos humanos sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos.	Acata as normas de convivencia dentro da aula e do centro.	CSC CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
a c	B1.12.Participación activa e construtiva na vida social.	B1.7.Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida social creando estratexias para resolver conflitos e empregando códigos de conduta xeralmente aceptados.	CSB1.7.1.Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida da aula e do centro e crea e utiliza estratexias para resolver conflitos entre seus compañeiros	Amosa actitudes de cooperación, participación e respecto cara os demais.	CSC CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
			CSB1.7.2.Identifica e utiliza os códigos de conduta e os usos xeralmente aceptados nas	Acepta e cumpre as normas xerais de conducta.	CSC CAA	1ª 2ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			distintas sociedades e contornos (escola, familia, barrio etc.)			3ª	
a h	B1.13.A cooperación e o diálogo como valores democráticos fundamentais.	B1.8.Valorar a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos, fomentando os valores democráticos.	CSB1.8.1.Valora a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos e fomenta os valores democráticos.	É quen de evitar e resolver conflitos a través do diálogo fomentando os valores democráticos.	CSC CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
b d	B1.14.Iniciativa emprendedora. Actividades de experimentación.	B1.9.Desenvolver a creatividade e o espírito emprendedor aumentando as capacidades para aproveitar a información, as ideas e presentar conclusións innovadoras.	CSB1.9.1.Amosa actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese, creatividade na aprendizaxe e espírito emprendedor que o fan activo ante as circunstancias que lle rodean.	Traballa de xeito autónomo e con iniciativa propia	CSIEE CSC CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
			CSB1.9.2.Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.	Amosa iniciativa propia cara as tarefas a realizar e na toma de decisións.	CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
a b		B1.10.Desenvolver actitudes en cooperación e de traballo en	CSB1.10.1.Desenvolve actitudes de cooperación e de	Traballa de xeito autónomo e mostra	CSC CAA	1ª 2ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
c	B1.15.Planificación e xestión de proxectos co fin de acadar obxectivos.	equipo, así como o hábito de asumir novos roles nunha sociedade en continuo cambio.	traballo en equipo, valora as ideas alleas e reacciona con intuición, apertura e flexibilidade ante elas.	actitudes de cooperación, participación e respecto.	CSIEE	3ª	
			CSB1.10.2.Planifica traballos en grupo, coordina equipos, toma decisións e acepta responsabilidades.	Amosa unha actitude responsable e emprendedora.	CSC CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
BLOQUE 2. O MUNDO QUE NOS RODEA							
h g e i	B2.1.Cartografía. Planos, mapas e planisferios. B2.2.Tipos de mapas: físicos, políticos e temáticos. B2.3. Escalas e signos convencionais dun mapa. B2.4.Técnicas de orientación no espazo. Elaboración dun itinerario de viaxe coa axuda de ferramentas dixitais.	B2.1.Describir correctamente planos e mapas, incluíndo os planisferios, interpretando a súa escala e signos convencionais.	CSB2.1.1.Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas, incluíndo os planisferios, define que é a escala nun mapa e emprega e interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel.	Interpreta mapas de distintos tipos a partir da súa lenda.	CMCCT CAA	1ª	Observación Análise de producións Probas escritas
e g h	B2.5.O clima. Elementos e factores climáticos.	B2.2.Identificar os elementos que inflúen no clima, explicando como actúan nel e adquirindo unha idea	CSB2.2.1.Define clima, nomea os seus elementos e identifica os factores que o determinan	Diferencia entre clima e tempo atmosférico e recoñece os factores e	CMCCT CCL	1ª	Observación Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
		básica de clima e dos factores que o determinan.		os elementos que inflúen no clima.			Probas escritas
e h o	B2.6.A paisaxe: elementos que o forman, tipos de paisaxes. B2.7.Características dos principais paisaxes de España e de Europa	B2.3.Explicar que é unha paisaxe, identificar os principais elementos que o compoñen e as características dos principais paisaxes de España e de Europa.	CSB2.3.1.Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características dos principais paisaxes de España e de Europa valorando a súa diversidade.	1. Diferencia os distintos tipos de paisaxes e os elementos que as forman. 2. Recoñece as características da paisaxe de Galicia, España e Europa	CMCCT CCL CSC	1ª	Observación Análise de producións Probas escritas
e h	B2.8.A diversidade xeográfica das paisaxes de Europa: relevo, climas e hidrografía. B2.9. Utilización e consulta en sistemas de información xeográfica.	B2.4.Identificar as principais unidades de relevo de Europa, os seus climas e a súa rede hidrográfica, localizándoos nun mapa.	CSB2.4.1.Localiza nun mapa o relevo de Europa, as súas vertentes hidrográficas e o seu clima.	É quen de localizar nun mapa as principais unidades de relevo de Europa, os ríos máis importantes e as diferentes zonas climáticas.	CMCCT	1ª	Observación Análise de producións Probas escritas
			CSB2.4.2.Recoñece as principais características do relevo, os ríos e o clima de Europa.	Coñece as características principais do relevo, dos ríos e do clima de Europa.	CMCCT CAA	1ª	Observación Análise de producións Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
a b h	B2.10.A intervención humana no medio. Consumo responsable. Os problemas da contaminación. B2.11.O desenvolvemento sostible. B2.12. Elaboración dun plan de reciclaxe.	B2.5.Explicar a influencia do comportamento humano no medio natural, identificando o uso sostible dos recursos naturais propoñendo unha serie de medidas necesarias para o desenvolvemento sostible da humanidade, especificando os seus efectos positivos.	CSB2.5.1.Explica o uso sostible dos recursos naturais propoñendo e adoitando unha serie de medidas e actuacións que conducen á mellora das condicións ambientais do noso planeta.	1. Define o concepto de desenvolvemento sostible considerando unha forma axeitada de compatibilizar o aproveitamento económico da natureza e a súa conservación. 2. É quen de explicar o importante que é coidar o medio así coma de recoñecer as consecuencias das accións humanas sobre este. 3. Defende un desenvolvemento sostible e un consumo responsable.	CSC CMCCT CAA CCL	1ª	Observación Análise de producións Probas escritas
a b h	B2.13.O cambio climático: causas e consecuencias.	B2.6. Explicar as consecuencias que teñen as nosas accións sobre o clima e o cambio climático.	CSB2.6.1 Explicar as causas e consecuencias do cambio climático e as actuacións responsables para frealo.	Comprende o que é o efecto invernadoiro e a súa influencia no cambio climático que se está a producir.	CSC CMCCT CAA CCL	1ª	Observación Análise de producións Probas escritas
BLOQUE 3. VIVIR EN SOCIEDADE							

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
a d h	B3.1.A Unión Europea. B3.2.A organización económica, social, política e territorial da Unión Europea. - Aproximación a algunhas características significativas dos países europeos a través dun proxecto cooperativo.	B3.1. Identificar a estrutura e os fins da Unión Europea, explicando algunhas vantaxes derivadas do feito de formar parte da Unión Europea.	CSB3.1.1. Explica que é a Unión Europea e cales son os seus obxectivos políticos e económicos e localiza nun mapa os países membros e as súas capitais.	1. Sabe o que é a Unión Europea, o seu proceso de creación e os seus obxectivos económicos e políticos. 2. Sabe cales son os países que a compoñen e localízaos nun mapa así coma outros países relevantes de Europa, indicando as súas capitais	CSC CAA	2ª	Observación Análise de producións Probas escritas
			CSB3.1.2. Identifica as principais institucións e os seus órganos de goberno na Unión Europea, recoñecendo os seus símbolos e explicando en que consiste o mercado único e a zona euro.	1. Recoñece as principais institucións e órganos de goberno da Unión europea e as súas funcións. 2. É quen de explicar algunhas vantaxes derivadas do feito de formar parte da Unión Europea e da zona euro	CSC CCEC CCL	2ª	Observación Análise de producións Probas escritas
d g h	B3.3. Demografía e poboación. Variables demográficas. B3.4. Conceptos demográficos: poboación absoluta, densidade	B3.2. Comprender e interpreta os principais conceptos demográficos e calculalos a partir dos datos de poboación.	CSB3.2.1. Define poboación dun territorio e identifica os principais factores que inciden nela.	Comprende o que é a poboación e recoñece os elementos que inflúen nela.	CSC CCL	2ª	Observación Análise de producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
i	de poboación distribución espacial, crecemento natural e crecemento real da poboación. B3.5.Representación gráfica de datos demográficos: as pirámides de poboación.		nesta e defíneos correctamente.				Probas escritas
			CSB3 2.2 Interpreta unha pirámide de poboación e outros gráficos usados no estudo da poboación.	Elabora e interpreta pirámides de poboación.	CMCCT CSC CAA	2ª	Observación Análise de producións Probas escritas
d g o h	B3.6 Poboación de Europa: distribución e evolución.	B3.3.Distinguir as principais características española e europea, explicando a súa evolución e a súa distribución demográfica e representándoa graficamente.	CSB3.3.1.Describe as principais características da poboación española e europea.	Coñece as características da poboación española e europea.	CSC CCL	2ª	Observación Análise de producións Probas escritas
			CSB3.3.2.Explica o proceso da evolución da poboación en España e Europa e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade.	Coñece a evolución da poboación en España e en Europa no tempo e a importancia que nese proceso tiveron a natalidade, a mortalidade, a esperanza de vida, a emigración ea inmigración, a densidade de poboación, o paro, etc...	CSC CCL CAA	2ª	Observación Análise de producións Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			CSB3.3.3.Describe os factores que condicionan a distribución da poboación española e europea.	Recoñece os factores que determinan a distribución da poboación en España e en Europa.	CSC CCL	2ª	Observación Análise de producións Probas escritas
			CSB3.3.4.Describe a densidade de poboación de España comparándoa mediante gráficos coa media da Unión Europea.	Interpreta e comprende gráficos que comparan a poboación española coa do resto de Europa.	CSC CMCCT	2ª	Observación Análise de producións Probas escritas
a d o h	B3.7.Os movementos migratorios: éxodo rural, a emigración a Europa, a chegada de emigrantes ao noso país, problemas actuais da poboación. Estudo dos movementos migratorios da familia.	B3.4.Describir os movementos migratorios da poboación galega e de España explicando o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país e identificar os problemas actuais da poboación.	CSB3.4.1.Explica o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país.	Entende que factores inflúen na poboación coma a emigración, a inmigración e o éxodo rural; entre outros.	CSC CCEC CCL	2ª	Observación Análise de producións Probas escritas
			CSB3.4.2.Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación: superpoboación, envellecemento, inmigración etc.	Explica o envellecemento da poboación coma característica principal da poboación española e europea.	CSC CCEC	2ª	Observación Análise de producións Probas escritas
h	B3.8.As actividades económicas e os sectores	B3.5.Identificar as actividades que pertencen a cada un dos sectores	CSB3.5.1.Identifica os tres sectores de actividades	Coñece os tres sectores produtivos en España e	CSC	2ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
o	produtivos de España e Europa. B3.9.A produción de bens e servizos.	económicos, describir as características destes recoñecendo as principais actividades económicas de España e Europa.	económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen.	en Europa e as actividades que comprende cada un deles.	CMTC		Análise de producións Probas escritas
			CSB3.5.2.Explica as actividades relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e Europa e as súas localizacións nos territorios correspondentes	Identifica os trazos máis relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e Europa, así coma as actividades características de cada sector.	CSC CCL	2ª	Observación Análise de producións Probas escritas
b h	B3.10.O consumo e a publicidade. Debates sobre a influencia da publicidade nas nosas prácticas diarias.	B3.6.Describir o funcionamento da publicidade e as súas técnicas distinguindo publicidade educativa e publicidade consumista.	CSB3 6.1.Valora con espírito crítico a función da publicidade e recoñece e explica as técnicas publicitarias máis habituais, analizando exemplos concretos.	Entende o uso da publicidade para fomentar o consumo e analiza as súas vantaxes e desvantaxes; así coma os perigos das estratexias comerciais	CSIEE CAA CSC	2ª	Observación Análise de producións Probas escritas
g h b	B3.11.Educación financeira. O diñeiro. O aforro. Elaboración dun presuposto persoal.	B3.7.Tomar conciencia do valor do diñeiro e dos seus usos mediante un consumo responsable e o sentido do aforro.	CSB3 7.1.Diferencia entre distintos tipos de gasto e adapta o seu presuposto a cada un deles	Recoñece que cousas son imprescindibles e de cales se pode prescindir á hora de ir a mercar fomentando deste xeito	CSIEE CAA CMCCT CSC	2ª	Observación Análise de producións Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
				un consumo responsable.			
			CSB3 7.2.Planifica os seus aforros para gastos futuros elaborando un pequeno presuposto persoal.	Recoñece a importancia dos cartos e é quen de elaborar un pequeno presuposto persoal para xestionar os seus aforros	CSIEE CAA CMCCT CSC	2ª	Observación Análise de producións Probas escritas
			CSB3.7.3.Investiga sobre diferentes estratexias de compra, comparando prezos e recompilando información.	Practica o consumo responsable.	CSIEE CAA CMCCT CSC	2ª	Análise de producións
b h	B3.12.Empregabilidade e espírito emprendedor.	B3.8.Comprender os beneficios que ofrece o espírito emprendedor.	CSB3 8.1.Desenvolve a creatividade e valora a capacidade emprendedora dos membros dunha sociedade.	Recoñece quen ten espírito emprendedor e quen non no seu redor	CSIEE CAA CSC	2ª	Análise de producións
h	B3.13.A empresa. Actividade e funcións.	B3.9.Explica as características esenciais dunha empresa, especificando as diferentes actividades e formas de organización que poden	CSB3.9.1.Identifica diferentes tipos de empresa segundo o seu tamaño e o sector económico ao que pertencen ás actividades que desenvolven.	Diferencia os distintos tipos de empresa segundo a actividade a que se dediquen.	CSC CMCCT	2ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
		desenvolver distinguindo entre os diferentes tipos de empresas.	CSB3.9.2.Describe diversas formas de organización empresarial.	Recoñece distintas formas de organización empresarial.	CCL CSC	2ª	Observación
			CSB3.9.3.Define termos sinxelos relacionados co mundo da empresa e a economía, ilustrando as definicións con exemplos.	Domina un vocabulario sinxelo relacionado co mundo da empresa.	CCL CSC	2ª	Observación
BLOQUE 4. AS PEGADAS DO TEMPO							
g h i o b	B4.1.As idades da historia: duración e datación dos feitos históricos significativos que as acoutan. B4.2.As fontes históricas e a súa clasificación. Realización dun traballo expositivo seleccionando e clasificando distintas fontes (artísticas, literarias, gráficas, estadísticas, cartográficas, orais, etc.)	B4.1.Explicar as características de cada tempo histórico e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia.	CSB4.1.1.Define o concepto de prehistoria, identifica a idea de idade da historia e data as idades da historia, asociadas aos feitos que marcan os inicios e finais nomeando algunhas fontes da historia representativas de cada unha delas.	Sabe identificar a prehistoria e as idades da historia a partir dos feitos que marcan os seus inicios e finais	CSC CAA CCEC CCL CMCCT	3ª	Análise de producións Probas escritas
g h	B4.3.O tempo histórico e a súa medida.	B4.2.Utiliza as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade para ordenar	CSB4.2.1.Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do	Sabe debuxar e interpretar unha liña do tempo.	CSC CMCCT	3ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
i	B4.4.Técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado: os mapas históricos e as liñas do tempo. Realización dunha liña do tempo que recolla os acontecementos históricos máis relevantes que marcan as idades da historia.	temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes.	pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos.		CAA CCEC		Análise de producións
b d o h	B4.5.As transformacións económicas, políticas, sociais e culturais do século XIX. B4.6.España na Idade Contemporánea I: o século XIX. B4.7.As transformacións económicas, políticas, sociais e culturais do século XX. B4.8.España na Idade Contemporánea II: o século XX. Mulleres e homes relevantes na historia de España e Galicia. B4.9.España na Unión Europea.	B4.3. Identificar, localizar no tempo e no espazo e comprender os procesos e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais, máis relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución.	CSB4.3.1. Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes das distintas idades da historia en España.	Coñece e sitúa nunha liña do tempo as diferentes idades da historia en España.	CMCCT CSC CCEC	3ª	Observación Análise de producións
			CSB4.3.2. Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia de España describindo as principais características de cada unha delas.	Recoñece os feitos máis relevantes da historia de España.	CMCCT CSC CCEC	3ª	Análise de producións Probas escritas
			CSB4.3.3. Explica aspectos relacionados coa forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas.	Coñece as características principais da formas de vida e da organización social en	CSC CCEC CAA	3ª	Análise de producións Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	B4.10.O Mundo Actual. Realización de arquivos sobre temas de actualidade.			España ao longo da historia.			
			CSB4.3.4.Describe en orde cronolóxica os principais movementos artísticos e culturais das distintas etapas da historia de España citando os seus representantes máis significativos.	Coñece as características principais das producións artísticas da historia en España e os seus principais representantes.	CCEC CMCCT CSC	3ª	Análise de producións Probas escritas
			CSB4.3.5.Explica os principais acontecementos que se produciron durante o s. XIX e XX e que determinan a nosa historia contemporánea.	Coñece os feitos principais da nosa historia contemporánea.	CSC CCEC CAA	3ª	Análise de producións Probas escritas
			CSB4.3.6.Describe as características da sociedade española actual, e valora o seu carácter democrático e plural, así como a pertenza á Unión Europea.	Recoñece as características da sociedade actual.	CSC CCEC CAA	3ª	Análise de producións Probas escritas
d o	B4.11.Noso patrimonio histórico e cultural.	B4.4.Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a	CSB4.4.1.Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e	Recoñece a importancia dos restos que chegaron ata os nosos días para	CSC CCEC	3ª	Análise de producións Probas escritas

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
h	B4.12.Patrimonio da Humanidade. Elaboración dunha guía sobre os sitios e lugares Patrimonio da Humanidade.	importancia que teñen os restos para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar.	asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.	coñecer as formas de vida do pasado.	CAA		
			CSB4.4.2.Respecta os restos históricos e os valora como un patrimonio que debemos legar e recoñece o valor que o patrimonio arqueolóxico monumental nos achega para o coñecemento do pasado.	Valora as distintas manifestacións artísticas que chegaron ata nós.	CSC CCEC CAA	3ª	Análise de producións Probas escritas
d o h	B4.13.Museos, sitios e monumentos históricos como espazos de aprendizaxe e gozo.	B4.5.Valorar a importancia dos museos, sitios e monumentos históricos como espazos onde se ensina e aprende, amosando unha actitude de respecto á súa contorna e á súa cultura, apreciando a herdanza cultural.	CSB4.5.1.Respecta e asume o comportamento que debe cumprirse cando visita un museo ou un edificio antigo.	Sabe comportarse e respecta as normas nas visitas culturais.	CSC CCEC CAA	3ª	Observación
			CSB4.5.2.Aprecia a herdanza cultural a escala local, nacional e europea como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar.	Entende que hai que coidar e respectar o patrimonio natural, cultural e artístico que chegou ata nós para que perdure moitos anos máis.	CSC CCEC CAA	3ª	Observación

4.4.2. Temporalización

PRIMEIRO TRIMESTRE 10 setembro-22 decembro	Avaliación inicial	11-09-2020 / 16-09-2020
	TEMA 1	17-09-2020 / 16-10-2020
	TEMA 2	19-10-2020 / 20-11-2020
	TEMA 3	23-11-2020 / 22-12-2020
SEGUNDO TRIMESTRE 8 xaneiro-26 marzo	TEMA 4	8-01-2021 / 29-01-2021
	TEMA 5	1-02-2021 / 26-02-2021
	TEMA 6	1-03-2021 / 26-03-2021
TERCEIRO TRIMESTRE 6 abril - 22 xuño	TEMA 7	6-04-2021 / 30-04-2021
	TEMA 8	3-05-2021 / 25-05-2021
	TEMA 9	26-05-2021 / 22-06-2021

4.4.3. Concrecións metodolóxicas

A **metodoloxía** que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizador, e na medida das posibilidades lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais. Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formamos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais, sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan. Ao comezo de curso atendendo ás suxerencias do protocolo Covid-19 para os centros educativos, estarán dispostos en filas de un, pero non descartamos a formación de grupos ao longo do curso si as circunstancias o permiten.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave. Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real. Na medida das posibilidades empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas. Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.4.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto, revistas, láminas de observación, material de debuxo (regla, cartabón, escuadra, compás...), produtos naturais, fichas de reforzo e ampliación. Vídeos, ordenador, tablet, pizarra dixital, aula virtual, encerado, mapas, aula de informática, biblioteca, saídas...

4.4.5. Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

AVALIACIÓN INICIAL

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias básicas.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno. Ademais do informe AL-35 de final de curso que nos servirá de orientación para a toma de decisións á hora de priorizar a orde dos temas a impartir.

Será de gran importancia a coordinación de todo o profesorado que imparta docencia en cada grupo a fin de tomar medidas conxuntas que faciliten o progreso do alumnado.

AVALIACIÓN CONTINUA

A avaliación será continua e formativa , tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do caderno.
- Actividades realizadas en clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumes, esquemas e mapas conceptuais
- Exposicións orais, traballos, informes..
- Traballos en grupo

Estableceranse as medidas mais adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

AVALIACIÓN FINAL

1. Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

2. Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro.

Serán os métodos que imos empregar na avaliación dos nosos alumnos. Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliar sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.

- Análise das produción dos alumnos/as: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo nese intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos/as na aula.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios.

Instrumentos

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais...

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Durante o curso realizarase unha proba ao remate de cada tema ou de cada dous, na que se valorará a adquisición das competencias clave e o nivel de logro.

As notas de observación na clase basearanse no caderno de actividades do alumno e na carpeta, que comezará a realizalas na aula e rematará na casa senón rematou.

Considéranse aspectos actitudinais os relacionados co traer o material, esforzo... así como as habilidades sociais (non interrupción na clase, participación, respecto da quenda de palabra...)

Co fin de valorar obxectivamente as aprendizaxes do alumnado establécense os seguintes criterios de cualificación:

- Probas obxectivas (exames escritos ou orais; traballos individuais ou colectivos, exposicións,...) = 70%
- Traballo diario (talleres, exercicios, deberes, caderno de clase –orde, limpeza, caligrafía,..) e actitude (interese pola área, esforzo, atención, participación,..) = 30%

Os resultados da avaliación expresaranse nos termos de insuficiente (IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) ou sobresaliente(SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica, sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación **das competencias clave** reflectiranse na acta de avaliación final de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas. Os equipos docentes poderán propoñer o outorgamento dunha mención honorífica aos alumnos e ás alumnas que superasen todas as áreas da etapa e obtivesen sobresaliente ao rematar educación primaria nunha área ou en varias e que demostren un rendemento académico excelente. A proposta de «Mención honorífica» farase constar na acta de avaliación.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.4.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. Ao comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior. Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula. Recollidos os datos

da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso.

4.4.7.Criterios de avaliación e estándares mínimos en caso de actividade lectiva non presencial

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.1.Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas)	CSB1.1.1.Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, a analiza, obtén conclusións, reflexiona respecto ao proceso seguido e o comunica oralmente e/ou por escrito.
B1.2.Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e como instrumento para aprender, e expresar contidos sobre Ciencias sociais.	CSB1.2.1.Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación (internet, blogs, redes sociais...) para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados.
B2.3.Explicar que é unha paisaxe, identificar os principais elementos que o compoñen e as características dos principais paisaxes de España e de Europa.	CSB2.3.1.Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características dos principais paisaxes de España e de Europa valorando a súa diversidade.
B4.1.Explicar as características de cada tempo histórico e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia.	CSB4.1.1.Define o concepto de prehistoria, identifica a idea de idade da historia e data as idades da historia, asociadas aos feitos que marcan os inicios e finais nomeando algunhas fontes da historia representativas de cada unha delas.
B4.2.Utiliza as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade para ordenar temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes.	CSB4.2.1.Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos.

B4.3. Identificar, localizar no tempo e no espazo e comprender os procesos e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais, máis relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución.	CSB4.3.1. Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes das distintas idades da historia en España. CSB4.3.2. Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia de España describindo as principais características de cada unha delas. CSB4.3.6. Describe as características da sociedade española actual, e valora o seu carácter democrático e plural, así como a pertenza á Unión Europea.
B4.4. Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar.	CSB4.4.2. Respecta os restos históricos e os valora como un patrimonio que debemos legar e recoñece o valor que o patrimonio arqueolóxico monumental nos achega para o coñecemento do pasado.

4.5.Ciencias da natureza

4.5.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación

Competencias Clave: 1º. Comunicación lingüística (CCL). – 2º. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT). – 3.º Competencia dixital (CD). – 4º. Aprender a aprender (CAA). – 5º. Competencias sociais e cívicas (CSC). – 6º. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). – 7º. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

O grao de consecución dos estándares de aprendizaxe valorarase con indicadores de logro do 1 ao 4. Sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	CC	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
BLOQUE 1. INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA							
▪ b ▪ e ▪ h ▪ i	▪ B1.1. Iniciación á actividade científica. ▪ B1.2. Emprego de diferentes fontes de información.	▪ B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facendo predicións sobre sucesos naturais, integrando datos de observación	▪ CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analiza, obtén conclusións, elabora informes para o rexistro de plan de traballo	▪ 1. Busca, selecciona e organiza información concreta sobre un feito ou fenómeno natural.	▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CD	▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª	▪ Observación ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	▪ B1.3. Lectura de textos propios da área. ▪ B1.4. Utilización das tecnoloxías da información e comunicación para buscar e seleccionar información, simular procesos e comunicar conclusións sobre os traballos realizados. ▪ B1.5. Uso progresivamente autónomo do tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas, imaxes etc.). Xestión de ficheiros.	directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes.	e comunica, de forma oral e escrita, as conclusións.	▪ 2. Analiza a información dispoñible sobre un feito ou fenómeno natural. ▪ 3. Obtén conclusións sobre un feito ou fenómeno natural a partir da información recompilada, e comunícaa de forma oral ou escrita.	▪ CMCCT		
			▪ CNB1.1.2. Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos.	▪ Expresa oralmente e por escrito contidos relacionados con textos orais e/ou escritos de forma clara e ordenada	▪ CCL ▪ CMCCT	▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª	▪ Observación ▪ Análise das producións
			▪ CNB1.1.3. Emprega de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas etc).	▪ Aplica as opcións dun tratamento de texto.	▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CMCT ▪ CD	▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª	▪ Observación ▪ Análise das producións
			▪ CNB1.1.4. Manexa estratexias axeitadas para acceder á	▪ Emprega de forma autónoma textos de carácter científico.	▪ CMCCT ▪ CAA	▪ 1ª ▪ 2ª	▪ Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			información dos textos de carácter científico.		CCL	3ª	Análise das producións
b h	B1.6. Aproximación experimental a cuestións científicas próximas á súa realidade.	B1.2. Establecer conxecturas tanto respecto de sucesos que ocorren dunha forma natural como sobre os que ocorren cando se provocan a través dun experimento ou dunha experiencia.	CNB1.2.1. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións, identificando os criterios e as consecuencias das decisións tomadas.	Planifica o seu traballo de forma autónoma	CSIEE CAA CMCCT	2ª 3ª	Observación Análise das producións
a b c e g h i	B1.7. Traballo individual e cooperativo. B1.8. A igualdade entre homes e mulleres. A conduta responsable. B1.9. A relación cos demais. A resolución pacífica de conflitos. Toma de decisións: criterios e consecuencias. B1.10. Técnicas de traballo. Recursos e técnicas de traballo individual. Desenvolvemento de hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade.	B1.3. Traballar de forma cooperativa, apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo uso adecuado dos materiais	CNB1.3.1. Utiliza estratexias para estudar e traballar de forma eficaz, individualmente e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos. CNB1.3.2. Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación.	Traballa individualmente e en grupo. Coñece os riscos das novas tecnoloxías(uso da internet) e demais materiais de traballo.	CAA CSC CMCCT CSIEE CMCCT CSC CD CAA	1ª 2ª 3ª 1ª 2ª 3ª	Observación Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	▪ B1.11. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes, na aula e no centro. ▪ B1.12. Emprego de diversos materiais, tendo en conta as normas de seguridade. ▪ B1.13. Elaboración de protocolos de uso das TIC na aula. ▪ B1.14. Valoración da necesidade de controlar o tempo destinado ás tecnoloxías da información e da comunicación e o seu poder de adicción.						
▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ g ▪ h	▪ B1.15. Planificación e realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións, formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, montando, realizando e extraendo conclusións e	▪ B1.4. Realizar proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións e presentar informes coas conclusións en diferentes soportes.	▪ CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados.	▪ É quen de facer un pequeno informe do traballo desenrolado.	▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE	▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª	▪ Observación ▪ Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
▪ i ▪ m	presentando informes en diferentes soportes.		▪ CNB1.4.2. Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións.	▪ É quen de facer un informe en calquera soporte do traballo realizado individualmente ou en grupo	▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE	▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª	▪ Observación ▪ Análise das producións
BLOQUE 2 - O SER HUMANO E A SAÚDE							
▪ e ▪ h	▪ B2.1. O corpo humano e o seu funcionamento. ▪ B2.2. Anatomía e fisioloxía. ▪ B2.3. Células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas. ▪ B2.4. Diferentes tipos de células. Os virus e as bacterias.	▪ B2.1. Identificar e localizar os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano e establecer algunhas relacións fundamentais entre elas e determinados hábitos de saúde.	▪ CNB2.1.1. Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do ser humano.	▪ Sabe como está formado e como funciona o corpo humano.	▪ CMCCT	▪ 1ª ▪ 2ª	▪ Análise das producións ▪ Proba escrita
▪ e ▪ h	▪ B2.5. As funcións vitais no ser humano.	▪ B2.2. Coñecer o funcionamento de células, tecidos, órganos, aparellos, sistemas: a súa localización, forma, estrutura, funcións, coidados etc.	▪ CNB2.2.1. Identifica e describe as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo,	▪ Coñece os distintos aparellos do corpo humano, a súa composición, o seu	▪ CMCCT ▪ CCL	▪ 1ª ▪ 2ª	▪ Análise das producións ▪ Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	▪ B2.6. Función de relación (órganos dos sentidos, sistema nervioso e aparello locomotor). ▪ B2.7. Función de nutrición (aparells respiratorio, dixestivo, circulatorio e excretor). ▪ B2.8. Función de reprodución (aparello reprodutor).		locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións.	funcionamento, a súa localizacións, as súas funcións, etc...			
▪ a ▪ b ▪ c ▪ d ▪ h ▪ k ▪ m	▪ B2.9. Saúde e enfermidade. ▪ B2.10. Principais enfermidades que afectan aos aparellos e sistemas do organismo humano. ▪ B2.11. Hábitos saudables para previr enfermidades. ▪ B2.12. Trastornos alimenticios. ▪ B2.13. Efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas. ▪ B2.14. Tipos de dietas. ▪ B2.15. Análise de etiquetas de produtos. ▪ B2.16. Avances da ciencia que melloran a saúde e a vida.	▪ B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida saudables e coñecendo as repercusións para a saúde.	▪ CNB2.3.1. Recoñece estilos de vida saudables e os seus efectos sobre o coidado e mantemento do funcionamento global do corpo. ▪ CNB2.3.2. Coñece e explica os principios das dietas equilibradas, identificando as prácticas saudables para previr e detectar os riscos para a saúde. ▪ CNB2.3.3. Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas.	▪ Coñece e practica un estilo de vida saudable para un bo funcionamento do seu corpo. ▪ Identifica os perigos das dietas milagre. ▪ Sabe que o consumo de drogas e alcol é malo para a saúde.	▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC	▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª	▪ Observación ▪ Análise das producións ▪ Proba escrita ▪ Observación ▪ Análise das producións ▪ Proba escrita ▪ Observación ▪ Análise das producións ▪ Proba escrita

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	B2.17. Coñecemento de actuacións básicas de primeiros auxilios.		CNB2.3.4. Observa, identifica e describe algúns avances da ciencia que melloran a saúde (medicina, produción e conservación de alimentos, potabilización da auga etc.). CNB2.3.5. Coñece técnicas de primeiros auxilios, en situacións simuladas e reais.	Coñece algúns avances científicos para a mellora da nosa saúde. Sabe practicar algunha técnica de primeiros auxilios moi sinxela.	CMCCT CCL CSC CMCCT CSC	1ª 3ª	Observación Análise das producións Proba escrita Observación
BLOQUE 3. OS SERES VIVOS							
e h	B3.1. Seres vivos, seres inertes. Diferenciación. B3.2. Organización e estrutura dos seres vivos: células, tecidos: tipos; órganos; aparellos e sistemas: principais características e funcións.	B3.1. Coñecer a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, tipos, órganos, aparellos e sistemas: identificando as principais características e funcións.	CNB3.1.1. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas nomeando as principais características e funcións de cada un deles.	Coñece a organización do corpo humano en canto a células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas (localización, forma, estrutura, funcións, coidados, etc...)	CCL CMCCT	1ª	Análise das producións Proba escrita
e h l	B3.3. Os seres vivos: características, clasificación e tipos.	B3.2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos.	CNB3.2.1. Identifica as características e clasifica os seres vivos: Reino animal.	Coñece a clasificación dos seres vivos e as súas principais características.	CMCCT	1ª	Análise das producións Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	▪ B3.4. Os animais vertebrados e invertebrados, características e clasificación. ▪ B3.5. As plantas: estrutura e fisioloxía. A fotosíntese e a súa importancia para a vida na Terra.		- Reino das plantas. - Reino dos fungos. - Outros reinos.				
			▪ CNB3.2.2. Utiliza guías na identificación científica de animais e plantas.	▪ Emprega guías para identificar aos seres vivos.	▪ CMCCT ▪ CAA	▪ 1ª	▪ Observación
			▪ CNB3.2.3. Explica a importancia da fotosíntese para a vida na Terra.	▪ Entende e explica o importante que é a fotosíntese para a vida dos seres vivos.	▪ CMCCT ▪ CCL	▪ 3ª	▪ Análise das producións ▪ Proba escrita
▪ a ▪ e ▪ h ▪ l ▪ i ▪ o	▪ B3.6. As relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. Poboacións, comunidades e ecosistemas. Características e compoñentes dun ecosistema. ▪ B3.7. Ecosistemas: pradería, poza, lagoa, bosque, litoral e cidade e os seres vivos. A biosfera, diferentes hábitats dos seres vivos.	▪ B3.3. Investigar as características de ecosistemas do seu contorno mediante a recollida de datos, facendo hipóteses, empregando diversas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes, mostrando interese pola rigorosidade e hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos.	▪ CNB3.3.1. Investiga e explica as relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. Poboacións, comunidades e ecosistemas.	▪ Coñece as características e os elementos que compoñen un ecosistema, así coma os seres vivos que o habitan e as súas relacións.	▪ CMCT ▪ CCL	▪ 1ª	▪ Análise das producións ▪ Proba escrita
			▪ CNB3.3.2. Recoñece e explica algúns ecosistemas: pradería, charca, bosque, litoral e cidade e os seres vivos que neles habitan.	▪ Coñece algúns ecosistemas da súa contorna.	▪ CMCCT ▪ CCL	▪ 1ª	▪ Análise das producións ▪ Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	▪ B3.8 Hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos. ▪ B3.9. Uso de medios tecnolóxicos para o estudo dos seres vivos. ▪ B3.10. Interese pola observación e polo estudo rigoroso de todos os seres vivos. ▪ B3.11. Uso da lupa para a observación científica.		▪ CNB3.3.3. Observa e identifica diferentes hábitats dos seres vivos facendo fincapé no coidado destes e nomea algunhas causas de extinción de especies.	▪ 1. Relaciona determinadas prácticas do ser humano co coidado e co respecto polo medio natural. ▪ 2. É quen de explicar como os cambios no medio natural (por fenómenos naturais ou pola actividade humana) poden afectar aos seres vivos e inertes, e variar o equilibrio	▪ CMCCT ▪ CSC	▪ 1ª	▪ Análise das producións ▪ Proba escrita
			▪ CNB3.3.4. Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica.	▪ Emprega aparellos científicos para determinadas tarefas.	▪ CMCCT	▪ 1ª	▪ Observación
			▪ CNB3.3.5. Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utilizando os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados, comunicando de xeito oral e escrito os resultados.	▪ É quen de sacar conclusións e presentalas de forma oral ou escrita.	▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA	▪ 1ª	▪ Análise das producións ✓

Obx.	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
BLOQUE 4. MATERIA E ENERXÍA							
▪ e ▪ h	▪ B4.1. Concepto de enerxía. Diferentes formas de enerxía. A luz como fonte de enerxía. ▪ B4.2. Electricidade: a corrente eléctrica. Circuitos eléctricos. Magnetismo: o magnetismo terrestre. O imán: o compás. ▪ B4.3. Os cambios de estado. As reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación.	▪ B4.1. Coñecer leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica, os cambios de estado e as reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación.	▪ CNB4.1.1. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica e os cambios de estado.	▪ Coñece as leis básicas da reflexión e refracción da luz, da transmisión da electricidade e dos cambios de estado.	▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE	▪ 3ª	▪ Análise das producións ▪ Proba escrita
			▪ CNB4.1.2. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación.	▪ Identifica reaccións químicas (oxidación, combustión e fermentación).	▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE	▪ 3ª	▪ Análise das producións ▪ Proba escrita
▪ e ▪ h	▪ B4.4. Fontes de enerxía e materias primas: a súa orixe. Enerxías renovables e non renovables. ▪ B4.5. Fontes de enerxías renovables e non renovables. O	▪ B4.2. Coñecer as características das fontes de enerxía e materias primas renovables e non renovables e relacionalas co desenvolvemento enerxético e sostible.	▪ CNB4.2.1. Identifica e explica algunhas das principais características das diferentes formas de enerxía: mecánica, lumínica, sonora, eléctrica, térmica e química.	▪ Coñece diferentes formas de enerxía (mecánica, térmica, química, etc...)	▪ CMCCT ▪ CCL	▪ 3ª	▪ Análise das producións ▪ Proba escrita

Obx.	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	desenvolvemento enerxético, sostible e equitativo. B4.6. Utilidade dalgúns avances, produtos e materiais para a sociedade.		CNB4.2.2. Identifica e explica os beneficios e riscos relacionados coa utilización das enerxías renovables e non renovables: esgotamento, choiva ácida, radioactividade, expoñendo posibles actuacións para un desenvolvemento sostible.	Diferencia entre enerxías renovables e non renovables.	CMCCT CSC CCL	3ª	Análise das producións Proba escrita
e h	B4.7. Planificación e realización de experiencias diversas para estudar as propiedades de materiais de uso común e o seu comportamento diante da luz, o son, a calor, a humidade e a electricidade. B.4.8. Predición de cambios no movemento ou na forma dos corpos por efecto das forzas.	B4.3. Planificar e realizar sinxelas investigacións para estudar o comportamento dos corpos diante das forzas, a luz, a electricidade, o magnetismo, a calor ou o son.	CNB4.3.1. Planifica e realiza sinxelas experiencias e predí cambios no movemento, na forma ou no estado dos corpos por efecto das forzas ou das achegas de enerxía, comunicando o proceso seguido e o resultado obtido. CNB4.3.2. Observa de xeito sistemático, aprecia e explica os efectos da calor no aumento de temperatura e dilatación dalgúns materiais.	Coñece os efectos da forzas sobre os corpos. Coñece os efectos da calor sobre determinados materiais.	CAA CMCCT CSIEE CCL CMCCT CCL	3ª 3ª	Análise das producións Proba escrita Análise das producións Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
▪ e ▪ h	▪ B4.9. Observación dalgúns fenómenos de natureza eléctrica e os seus efectos (luz e calor). ▪ B4.10. Atracción e repulsión de cargas eléctricas. ▪ B4.11. Separación de compoñentes dunha mestura mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución. ▪ B4.12. Reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación. ▪ B4.13. Normas de prevención de riscos.	▪ B4.4. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia.	▪ CNB4.4.1 Identifica, experimenta e exemplifica argumentando algúns cambios de estado e a súa reversibilidade.	▪ Diferencia entre cambios de estado reversibles e irreversibles.	▪ CMCCT	▪ 3ª	▪ Análise das producións ▪ Proba escrita
			▪ CNB4.4.2. Separa os compoñentes dunha mestura mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución.	▪ Coñece os distintos tipos de mesturas e como separar os seus compoñentes.	▪ CMCCT	▪ 3ª	▪ Análise das producións ▪ Proba escrita
			▪ CNB4.4.3. Presenta conclusións de procesos de investigación, experiencias sinxelas ou proxectos sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia, en diferentes soportes.	▪ É quen de presentar traballos en diferentes soportes.	▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CCL ▪ CD	▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª	▪ Observación ▪ Análise das producións ✓
			▪ CNB4.4.4. Identifica e expón as principais características das reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación.	▪ Coñece as características principais das reaccións químicas.	▪ CMCCT ▪ CAA	▪ 3ª	▪ Análise das producións ▪ Proba escrita

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			CNB4.4.5. Respecta as normas de uso, de seguridade e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo.	Cumpre e respecta as normas de seguridade establecidas para as tarefas a realizar.	CMCCT CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
BLOQUE 5. A TECNOLOXÍA, OBXECTOS E MÁQUINAS							
e h	B5.1. Máquinas e aparellos. Tipos de máquinas na vida cotiá e a súa utilidade. B5.2. Análise de operadores e emprego na construción dun aparello.	B5.1. Coñecer os principios básicos que rexen as máquinas e os aparellos.	CNB5.1.1. Identifica diferentes tipos de máquinas e clasifícaas segundo o número de pezas, o xeito de accionalas e a acción que realizan.	Coñece os distintos tipos de máquinas.	CMCCT CAA	3ª	Proba escrita
			CNB5.1.2. Observa, identifica e describe algúns dos compoñentes das máquinas.	Diferencia algún dos compoñentes das máquinas	CMCCT CCL	3ª	Proba escrita
			CNB5.1.3. Observa e identifica algunha das aplicacións das máquinas e dos aparellos e a súa utilidade para facilitar as actividades humanas.	Recoñece como as máquinas facilitan a vida diaria do home.	CMCCT CSC	3ª	Análise das producións Proba escrita

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
▪ g ▪ h ▪ j	▪ B5.3. Construción de estruturas sinxelas que cumpran unha función ou condición para resolver un problema a partir de pezas moduladas.	▪ B5.2. Planificar a construción de obxectos e aparellos cunha finalidade previa, empregando fontes enerxéticas, operadores e materiais apropiados, realizando o traballo individual e en equipo e proporcionando información sobre que estratexias se empregaron.	▪ CNB5 2.1 Constrúe algunha estrutura sinxela que cumpra unha función ou condición para resolver un problema a partir de pezas moduladas (escaleira, ponte, tobogán etc.)	▪ É quen de empregar diferentes estratexias para a construción de pequenas estruturas.	▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE	▪ 3ª	▪ Observación
▪ e ▪ h	▪ B5.4. A electricidade no desenvolvemento das máquinas. ▪ B5.5. Elementos dos circuitos eléctricos. ▪ B5.6. Efectos da electricidade. ▪ B5.7. Condutores e illantes. ▪ B5.8. A relación entre electricidade e magnetismo.	▪ B5.3. Realizar experiencias sinxelas para coñecer as leis básicas que rexen a transmisión da corrente eléctrica.	▪ CNB5.3.1. Identifica os elementos dun circuito eléctrico, constrúe un e explica algúns efectos da electricidade.	▪ É quen de construír un sinxelo circuito eléctrico explicando cada un dos seus compoñentes	▪ CMCCT ▪ CSIEE ▪ CCL	▪ 3ª	▪ Observación ▪ Análise das producións
			▪ CNB5.3.2. Observa e identifica as principais características dos imáns e relaciona electricidade e magnetismo.	▪ Sabe o que é un imán e para que se emprega.	▪ CMCCT	▪ 3ª	▪ Análise das producións ▪ Proba escrita
▪ e ▪ h	▪ B5.9. A ciencia: presente e futuro da sociedade.	▪ B5.4. Coñecer os principais avances da ciencia e da tecnoloxía. Identificar os beneficios e riscos.	▪ CNB5.4.1. Coñece e explica algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade.	▪ Coñece algúns dos descubrimentos máis importantes da humanidade	▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC	▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª	▪ Análise das producións ▪ Proba escrita

Obx.	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	▪ B5.10. Beneficios e riscos das tecnoloxías e produtos. ▪ B5.11. Importantes descubrimentos e inventos.		▪ CNB5.4.2. Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación.	▪ Entende que os avances científicos nos facilitan a nosa vida diaria, aínda que identifica os seus riscos e os seus beneficios	▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC	▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª	▪ Análise das producións ▪ Proba escrita

4.5.2. Temporalización

PRIMEIRO TRIMESTRE 10 setembro-22 decembro	Avaliación inicial	11-09-2020 / 16-09-2021
	1.- A estrutura dos seres vivos	17-09-2020 / 19-10-2020
	2.- A clasificación dos seres vivos	20-10-2020 / 16-11-2020
	3.- A función de nutrición (I)	17-11-2020 / 22-12-2020

SEGUNDO TRIMESTRE 8 xaneiro- 26 marzo	4.- A función de nutrición (II)	8-01-2021 / 1-02-2021
	5.- A función de reprodución	2-02-2021 / 8-03-2021
	6.- A materia e os materiais	9-03-2021 / 26-03-2021
TERCEIRO TRIMESTRE 6 abril- 22 xuño	7.- A enerxía	6-04-2021 / 11-05-2021
	8.- A electricidade e o magnetismo	12-05-2021 / 22-06-2021

4.5.3. Concrecións metodolóxicas

A **metodoloxía** que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizador, e na medida das posibilidades lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais. Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formamos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais,

sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan. Ao comezo de curso atendendo ás suxerencias do protocolo Covid-19 para os centros educativos, estarán dispostos en filas de un, pero non descartamos a formación de grupos ao longo do curso si as circunstancias o permiten.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave. Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real. Na medida das posibilidades empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas. Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.5.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto, revistas, láminas de observación, material de debuxo (regra, cartabón, escuadra, compás...), produtos naturais, fichas de reforzo e ampliación. Vídeos, ordenador, tablet, pizarra dixital, aula virtual, encerado, mapas, aula de informática, biblioteca, saídas...

4.5.5.Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

AVALIACIÓN INICIAL

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias básicas.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno. Ademáis do informe AL-35 de final de curso que nos servirá de orientación para a toma de decisións á hora de priorizar a orde dos temas a impartir.

Será de gran importancia a coordinación de todo o profesorado que imparta docencia en cada grupo a fin de tomar medidas conxuntas que faciliten o progreso do alumnado.

AVALIACIÓN CONTINUA

A avaliación será continua e formativa , tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do caderno.

- Actividades realizadas en clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumes, esquemas e mapas conceptuais
- Exposicións orais, traballos, informes..
- Traballos en grupo

Estableceranse as medidas mais adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

AVALIACIÓN FINAL

1.Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

2. Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro.

Serán os métodos que imos empregar na avaliación dos nosos alumnos. Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliarlas sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.

- Análise das produción dos alumnos/as: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo nese intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos/as na aula.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios.

Instrumentos

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais...

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Durante o curso realizarase unha proba ao remate de cada tema ou de cada dous, na que se valorará a adquisición das competencias clave e o nivel de logro.

As notas de observación na clase basearanse no caderno de actividades do alumno e na carpeta, que comezará a realizalas na aula e rematará na casa senón rematou.

Considéranse aspectos actitudinais os relacionados co traer o material, esforzo... así como as habilidades sociais (non interrupción na clase, participación, respecto da quenda de palabra...)

Co fin de valorar obxectivamente as aprendizaxes do alumnado establécense os seguintes *criterios de cualificación*:

- Probas obxectivas (exames escritos ou orais; traballos individuais ou colectivos, exposicións,...) = 70%

- Trabajo diario (talleres, ejercicios, deberes, caderno de clase –orde, limpeza, caligrafía,..) e actitude (interese pola área, esforzo, atención, participación,..) = 30%

Os resultados da avaliación expresaranse nos termos de insuficiente (IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) ou sobresaliente(SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica, sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación **das competencias clave** reflectiranse na acta de avaliación final de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas. Os equipos docentes poderán propoñer o outorgamento dunha mención honorífica aos alumnos e ás alumnas que superasen todas as

áreas da etapa e obtivesen sobresaliente ao rematar educación primaria nunha área ou en varias e que demostren un rendemento académico excelente. A proposta de «Mención honorífica» farase constar na acta de avaliación.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.5.6.Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. Ao comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior. Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula. Recollidos os datos da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso.

4.5.7.Criterios de avaliación e estándares mínimos en caso de actividade lectiva non presencia

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facendo predicións sobre sucesos naturais, integrando datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes.	CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analízala, obtén conclusións, elabora informes para o rexistro de plan de traballo e comunica, de forma oral e escrita, as conclusións.
B2.2. Coñecer o funcionamento de células, tecidos, órganos, aparellos, sistemas: a súa localización, forma, estrutura, funcións, cuidados etc.	CNB2.2.1. Identifica e describe as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións.
B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida saudables e coñecendo as repercusións para a saúde.	CNB2.3.1. Recoñece estilos de vida saudables e os seus efectos sobre o cuidado e mantemento do funcionamento global do corpo.

B4.3. Planificar e realizar sinxelas investigacións para estudar o comportamento dos corpos diante das forzas, a luz, a electricidade, o magnetismo, a calor ou o son.	CNB4.3.1. Planifica e realiza sinxelas experiencias e predí cambios no movemento, na forma ou no estado dos corpos por efecto das forzas ou das achegas de enerxía, comunicando o proceso seguido e o resultado obtido.
B5.3. Realizar experiencias sinxelas para coñecer as leis básicas que rexen a transmisión da corrente eléctrica.	CNB5.3.1. Identifica os elementos dun circuíto eléctrico, constrúe un e explica algúns efectos da electricidade. CNB5.3.2. Observa e identifica as principais características dos imáns e relaciona electricidade e magnetismo.

4.6.Educación artística (plástica).

4.6.1.Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación

Competencias Clave: 1º. Comunicación lingüística (CCL). – 2º. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT). – 3.º Competencia dixital (CD). – 4º. Aprender a aprender (CAA). – 5º. Competencias sociais e cívicas (CSC). – 6º. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). – 7º. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

O **grao de consecución dos estándares de aprendizaxe** valorarase con indicadores de logro do 1 ao 4. Sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	CC	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
BLOQUE 1. EDUCACIÓN AUDIOVISUAL							
j e	B1.1. Indagación e apreciación das posibilidades plásticas e	B1.1. Formular opinións cun criterio estético, oralmente ou por escrito, que	EPB1.1.1. Observa e explica aspectos, calidades e	Expresa opinións sobre as obras artísticas.	CCL CCEC	▪ 1ª ▪ 2ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	CC	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
b	expresivas dos elementos naturais e artificiais do contexto próximo. B1.2. O contexto natural, artificial e artístico: posibilidades plásticas dos elementos naturais e o seu uso con fins expresivos. B1.3. Elaboración de protocolos para a observación sistemática de aspectos, calidades e características notorias e sutís das imaxes.	expresen o respecto e a riqueza das achegas que ofrecen as manifestacións artísticas (plásticas, visuais ou musicais), apreciando as texturas, as formas, as liñas, as medidas e as cores.	características das obras artísticas seguindo un protocolo.		CSC	▪ 3ª	Análise de producións
			EPB1.1.2. Utiliza a observación e a percepción visual para interpretar imaxes.	Expresa opinións sobre as obras artísticas.	CCEC CAA	▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª	Observación Análise de producións
			EPB1.1.3. Reflexiona sobre o proceso de elaboración dunha composición plástica.	Comprende o proceso de elaboración dunha obra plástica	CCEC CAA	▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª	Observación Análise de producións
			▪ EPB1.1.4. Recoñece materiais e recursos plásticos nas imaxes e nas composicións plásticas.	▪ Diferencia distintos tipos de materiais e recursos que se poden empregar para elaborar unha actividade plástica.	CCEC CCL	▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª	Análise de producións
			▪ EPB1.1.5. Aprecia as diferenzas entre as formas xeométricas do seu contexto próximo.	▪ Analiza as diferentes formas xeométricas no seu entorno.	CCEC CCL	▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª	Observación
			▪ EPB1.1.6. Analiza as posibilidades de texturas, formas, cores e	▪ Entende as posibilidades de materiais, texturas, formas	CCEC CCL	▪ 1ª ▪ 2ª	Observación

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	CC	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			materiais aplicados sobre soportes distintos.	e cores aplicados sobre diferentes soportes		3ª	
j e b	B1.4. Indagación sobre o uso artístico dos medios audiovisuais e tecnolóxicos para o traballo con fotografías. B1.5. Documentación sobre a evolución da fotografía e valoración das posibilidades do formato dixital actual. B1.6. Valoración do cine de animación como ferramenta de aprendizaxe. B1.7. Secuenciación dunha historia, unha novela e unha canción, con imaxes e textos explicativos. B1.8. Elaboración de carteis aplicando coñecementos plásticos e audiovisuais. B1.9. Iniciación a sinxelas obras de animación tendo en conta o	B1.2. Aproximarse á lectura, a análise e a interpretación da arte e as imaxes fixas e en movemento nos seus contextos culturais e históricos, comprendendo de maneira crítica o significado e a función social, con capacidade para elaborar imaxes novas a partir dos coñecementos adquiridos.	EPB1.2.1. Analiza de maneira sinxela e utilizando a terminoloxía axeitada imaxes fixas atendendo ao tamaño, ao formato e aos elementos básicos (puntos, rectas, planos, cores, luz e función).	Expresa opinións sobre as obras artísticas.	CCEC CCL	1ª 2ª 3ª	Observación
			EPB1.2.2 Coñece a evolución da fotografía desde o branco e negro á cor, do formato de papel ao dixital, e valora as posibilidades que trae consigo a fotografía.	Comprende a evolución que sufriu a fotografía dende a súa aparición ata os nosos días.	CCEC CCL	1ª 2ª	Observación
			EPB1.2.3. Recoñece os temas da fotografía.	Elixo diferentes temas para realizar fotografías.	CCEC CCL	1ª 2ª	Observación
			EPB1.2.4. Realiza fotografías utilizando medios tecnolóxicos, analizando a posterior a	Realiza unha fotografía dixital e editaa cun programa de fotografía,	CCEC CAA CCL	1ª 2ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	CC	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	son, a montaxe, o guión e a realización.		adecuación do encadramento ao propósito inicial.	recortando unha parte ampliándoa.			
			EPB1.2.5. Recoñece o cine de animación como un xénero do cine e comenta o proceso empregado para a creación, a montaxe e a difusión dunha película de animación, realizado tanto coa técnica tradicional como coa técnica actual.	Coñece o proceso para crear unha película de animación.	CCEC CCL CAA	1ª 2ª	Observación
			EPB1.2.6. Secuencia unha historia en viñetas nas que incorpora imaxes e textos, seguindo o patrón do cómic.	É quen de debuxar un cómic (banda deseñada)	CCEC CAA	1ª 2ª	Observación
			EPB1.2.7. Realiza sinxelas obras de animación para familiarizarse cos conceptos elementais da creación audiovisual: guión, realización, montaxe, son.	Coñece os conceptos básicos para a realización dunha obra de animación.	CCEC CAA CD	1ª 2ª	Análise das producións

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	CC	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
j i a	▪ B1.10. Valoración dos medios de comunicación e das novas tecnoloxías da información e da comunicación como instrumentos de coñecemento, produción e satisfacción. ▪ B1.11. Uso das tecnoloxías da información e da comunicación para coñecer as manifestacións do patrimonio cultural e artístico dos pobos (autores e autoras, obras e documentación). ▪ B1.12. Uso intencionado da imaxe como instrumento de comunicación. ▪ B1.13. A protección de datos. Dereito á propia imaxe.	▪ B1.3. Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación de xeito responsable para a busca, creación e difusión de imaxes fixas e en movemento.	▪ EPB1.3.1. Manexa programas informáticos sinxelos de elaboración e retoques de imaxes dixitais (copiar, pegar, modificar tamaño, cor, brillo, contraste, ...) que lle serven para a ilustración de textos.	▪ Emprega as novas tecnoloxía pata tratamento das imaxes.	CD CSC	▪ 1ª ▪ 2ª	Observación
			▪ EPB1.3.2. Coñece os protocolos de actuacións para a difusión de imaxes propias ou alleas, e respecta a propiedade intelectual de cada persoa..	▪ Acata as normas establecidas para a difusión de imaxes.	CSC CD	▪ 1ª ▪ 2ª	Observación
BLOQUE 2. EXPRESIÓN ARTÍSTICA							
j b	▪ B2.1. Aplicación de recursos gráficos para a expresión de emocións, ideas e accións.	▪ B2.1. Realizar producións plásticas seguindo pautas elementais do proceso creativo, experimentando, recoñecendo e diferenciando a expresividade dos diversos materiais e	▪ EPB2.1.1. Utiliza as técnicas de debuxo e/ou pictóricas máis axeitadas para as súas creacións, manexando os materiais e instrumentos de forma	▪ Elabora as súas composicións empregando as técnicas, os materiais e os instrumentos máis axeitados para cada	CCEC CAA	▪ 1ª ▪ 2ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	CC	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	▪ B2.2. Disposición á orixinalidade, a espontaneidade e a plasmación de ideas, sentimentos e vivencias de forma persoal e autónoma, na creación dunha obra artística. ▪ B2.3. Recreación de espazos, aplicando conceptos artísticos básicos (equilibrio e composición).	técnicas pictóricas e elixindo as máis axeitadas para a realización da obra prevista.	adecuada, cuidando o material e o espazo de uso.	actividade; e, respectando o materiais e o lugar de traballo.			
			▪ EPB2.1.2. Fai composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, alegría, tristura etc.) coa axuda de diversos recursos para cada caso (claroscuro, puntos, liñas, cores etc.).	▪ Realiza composicións que transmiten sensacións e emocións básicas valorando os elementos e recursos empregados para conseguir o efecto que máis se axuste ao resultado final.	CCEC CAA	▪ 1ª ▪ 2ª	Observación Análise das producións
			▪ EPB2.1.3. Debuxa obxectos cotiáns, ideas, accións e situacións.	▪ Fai debuxos sobre a vida cotiá.	CCEC CAA	▪ 1ª ▪ 2ª	Observación Análise das producións
			▪ EPB2.1.4. Experimenta con materiais e texturas gráficas con creatividade e soltura.	▪ Aproveita distintas texturas achegadas polos diferentes materiais.	CAA CCEC	▪ 1ª ▪ 2ª	Observación Análise das producións
			▪ EPB2.1.5. Valora os elementos e os recursos empregados para alcanzar o efecto que máis se axuste ás propias necesidades.	▪ Valora os elementos e os recursos empregados para conseguir o efecto que	CAA CCEC	▪ 1ª ▪ 2ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	CC	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
				máis se axuste ao resultado final.			
			▪ EPB2.1.6. Distingue e explica as características da cor en canto a súa luminosidade, ton e saturación, aplicándoas cun propósito concreto nas súas producións.	▪ Combina e analiza as cores para utilizalas correctamente nunha composición.	CAA CCEC	▪ 1ª ▪ 2ª	Observación Análise das producións
			▪ EPB2.1.7. Obtén diversas texturas a partir da aplicación da cor.	▪ Sabe aproveitar a diferenza das texturas achegadas polos lapis de cores, as ceras, témperas....	CAA CCEC	▪ 1ª ▪ 2ª	Observación Análise das producións
			▪ EPB2.1.8. Executa composicións pareadas nas que aparecen as cores complementarias respectivas.	▪ Emprega tanto cores básicas como cores complementarias	CAA CCEC	▪ 1ª ▪ 2ª	Observación Análise das producións
			▪ EPB2.1.9. Debuxa formas, figuras e elementos do contexto con dimensións, proporcións, tamaños e cores axeitadas (paisaxe, bodegón etc.).	▪ Fai debuxos con elementos do seu entorno	CCEC CAA	▪ 1ª ▪ 2ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	CC	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			EPB2.1.10. Explica coa terminoloxía aprendida o propósito dos seus traballos e as características dos mesmos.	Defende os seus traballos ante os demais	CCEC CCL	1ª 2ª	Observación
j b	B2.4. Análise das formas de representación de volume. B2.5. Elaboración de obxectos tridimensionais con distintos materiais. B2.6. Comparación entre as formas que adopta a representación do espazo en diferentes áreas ou ámbitos.	B2.2. Representar volumes utilizando recursos como cores, claroscuros, corte, dobra e encartado.	EPB2.2.1. Representa con claroscurο a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas.	Emprega a técnica do claroscurο para dar volume as súas composicións.	CCEC CAA	1ª 2ª	Observación Análise das producións
			EPB2.2.2. Experimenta coa superposición de planos para crear volumes.	Emprega a superposición de planos para dar volume.	CCEC CAA	1ª 2ª	Observación Análise das producións
			EPB2.2.3. Utiliza a liña horizontal como elemento expresivo para proporcionar sensación de profundidade.	Emprega liñas horizontais para expresar sensación de profundidade.	CCEC CAA	1ª 2ª	Observación Análise das producións
			EPB2.2.4. Fai obxectos tridimensionais utilizando o recorte, o encartado e o pegado de pezas de diversas formas, utilizando diversos tipos de materiais.	Crea obxectos tridimensionais con diferentes técnicas e materiais	CCEC CAA	1ª 2ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	CC	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
d j	▪ B2.7. Coñecemento e valoración de identificadores artísticos de diferentes culturas. ▪ B2.8. Interese por coñecer producións do patrimonio cultural e artístico dos pobos. ▪ B2.9. Valoración do patrimonio cultural e artístico para a satisfacción con eles e para a súa conservación. ▪ B2.10. Elaboración de documentos relacionados con obras, creadores e creadoras, e manifestacións artísticas.	▪ B2.3. Coñecer as manifestacións artísticas máis significativas que forman parte do patrimonio artístico e cultural, e adquirir unha actitude de respecto e valoración dese patrimonio.	▪ EPB2.3.1. Recoñece, respecta e valora as manifestacións artísticas máis importantes do patrimonio cultural e artístico español, nomeadamente aquelas que foron declaradas Patrimonio da Humanidade.	▪ Recoñece, valora e respecta as obras que son Patrimonio da Humanidade	CSC CCEC	▪ 1ª ▪ 2ª	Observación
			▪ EPB2.3.2. Aprecia as posibilidades que ofrecen os museos de coñecer obras de arte expostas neles e goza con elas.	▪ Recoñece as funcións e fins que ten un museo	CSC CCEC	▪ 1ª	Observación
				▪ Identifica os museos coma lugares nos que se poden apreciar as obras de arte principais		▪ 2ª	
			▪ EPB2.3.3. Coñece algunha profesión do ámbito artístico, interésase polas características do traballo de artistas e artesáns	▪ Mostra interese polas creacións artísticas nos seus diferentes ámbitos.	CSC CCEC	▪ 1ª	Observación

Obx.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	CC	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			ou artesás, e goza como público coa observación das súas producións.	Valora o traballo dos diferentes artistas e artesáns.		2ª	
i j b	B2.11. Emprego dos medios audiovisuais e novas tecnoloxías da información e da comunicación para o tratamento de imaxes, deseño, animación e difusión dos traballos elaborados. B2.12. Preparación de documentos propios da comunicación artística.	B2.4. Utilizar as TIC para a busca e tratamento de imaxes, como ferramentas para deseñar documentos.	EPB2.4.1. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación como fonte de información e documentación para a creación de producións propias.	Emprega as novas tecnoloxías para iniciarse no deseño dixital, no tratamento de imaxes ou na animación	CD CCEC	1ª 2ª	Observación
			EPB2.4.2. Manexa programas informáticos sinxelos de elaboración e retoques de imaxes dixitais (copiar, pegar; modificar tamaño, cor, brillo, contraste etc.) que serven para a ilustración de textos.	Coñece e emprega programas informáticos sinxelos para crear e retocar imaxes dixitais.	CD CCEC	1ª 2ª	Observación
			EPB2.4.3. Elabora e prepara documentos propios da comunicación artística (carteis, guías ou programas).	Crea documentos artísticos propios.	CCEC CD	1ª 2ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	CC	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
a b j	▪ B2.13. Elaboración de producións plásticas utilizando técnicas plásticas utilizando técnicas mixtas, elixindo as técnicas, os instrumentos e os materiais de acordo coas súas características e coa súa finalidade. ▪ B2.14. Asunción de responsabilidade no traballo propio (constancia e esixencia progresiva) e no traballo cooperativo (respecto polas achegas e as disposicións das demais persoas). ▪ B2.15. Realización individual ou en grupo, con establecemento de momentos de revisión e de reflexión sobre o proceso seguido.	▪ B2.5. Realizar producións plásticas, participando con interese e aplicación no traballo individual ou de forma cooperativa, respectando os materiais, os utensilios e os espazos, desenvolvendo a iniciativa e a creatividade, e apreciando a correcta e precisa realización dos exercicios e das actividades, a orde e a limpeza, o respecto polas normas, as regras e os/as compañeiros/as.	▪ EPB2.5.1. Produce obras plásticas, logo de escoller as técnicas e os instrumentos máis axeitados para conseguir unha finalidade determinada.	▪ Emprega os materiais, as técnicas e os instrumentos máis axeitados a cada actividade.	CCEC CAA	▪ 1ª ▪ 2ª	Observación Análise das producións
			▪ EPB2.5.2. Respecta os materiais, os utensilios e os espazos.	▪ Coida e respecta os materiais, os utensilios e os espazos utilizados.	CSC CCEC	▪ 1ª ▪ 2ª	Observación
			▪ EPB2.5.3. Aмосa interese polo traballo individual e colabora no grupo para a consecución dun fin colectivo, respectando as iniciativas de cada compañeiro ou compañeira.	▪ Traballa en grupo respectando as achegas dos distintos membros do mesmo.	CSC CCEC	▪ 1ª ▪ 2ª	Observación
			▪ EPB 2.5.4. Participa con interese nas actividades propostas, apreciando a realización correcta, precisa, ordenada e limpa dos exercicios e das actividades.	▪ Aмосa interese polo traballo e a aplicación, apreciando a correcta realización dos exercicios e actividades	CSC CCEC CAA	▪ 1ª ▪ 2ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	CC	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
BLOQUE 3. DEBUXO XEOMÉTRICO							
g b j	▪ B3.1. Elaboración de composicións plásticas partindo de conceptos xeométricos da realidade do alumnado. ▪ B3.2. Uso da cuadrícula para coñecer e comprender o termo de escala. ▪ B3.3. Apreciación das posibilidades plásticas e expresivas das estruturas xeométricas. ▪ B3.4. Construción de estruturas e transformación de espazos usando nocións métricas e de perspectiva. ▪ B3.5. Uso dos instrumentos básicos do debuxo xeométrico para compor unha creación artística partindo dos polígonos elementais.	▪ B3.1. Identificar conceptos xeométricos na realidade que rodea o alumnado, en relación cos conceptos xeométricos recollidos na área de matemáticas coa súa aplicación gráfica.	▪ EPB3.1.1. Identifica os conceptos de horizontalidade e verticalidade, e utilízalos nas súas composicións con fins expresivos.	▪ Fai debuxos tendo en conta a horizontalidade e a verticalidade.	CCEC CAA CMCCT	▪ 3ª	Análise das producións
			▪ EPB3.1.2. Traza rectas paralelas e perpendiculares, usando o escuadro e o cartabón.	▪ Debuxa os distintos tipos de liñas empregando o escuadro e o cartabón.	CCEC CAA CMCCT	▪ 3ª	Observación Análise das producións
			▪ EPB3.1.3. Utiliza a regra considerando o milímetro como unidade de medida habitual aplicada ao debuxo técnico.	▪ Emprega a regra coma instrumento básico do debuxo técnico.	CCEC CMCCT	▪ 3ª	Observación Análise das producións
			▪ EPB3.1.4. Suma e resta segmentos utilizando a regra e o compás.	▪ Sabe sumar e restar segmentos empregando a regra e o compás.	CMCCT CCEC	▪ 3ª	Observación Análise das producións
			▪ EPB3.1.5. Calcula graficamente a mediatriz dun segmento utilizando a regra e o compás.	▪ Sabe calcular a mediatriz dun segmento empregando a regra e o compás.	CMCCT CCEC	▪ 3ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	CC	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			▪ EPB3.1.6. Traza círculos co compás coñecendo o raio.	▪ Debuxa círculos co compás a partir dun radio coñecido.	CMCCT CCEC	▪ 3ª	Observación Análise das producións
			▪ EPB3.1.7. Divide a circunferencia en dúas, tres, catro e seis partes iguais, utilizando o material propio do debuxo técnico.	▪ Emprega o material axeitado para dividir unha circunferencia en partes iguais.	CMCCT CCEC	▪ 3ª	Observación Análise das producións
			▪ EPB3.1.8. Aplica a división da circunferencia á construción de estrelas e elementos florais aos que posteriormente lles dá cor.	▪ Fai debuxos de estrelas e flores a partir da división da circunferencia.	CCEC CMCCT CAA	▪ 3ª	Observación Análise das producións
			▪ EPB3.1.9. Continúa series con motivos xeométricos (rectas e curvas) utilizando unha cuadrícula propia facilitada cos instrumentos propios do debuxo técnico.	▪ É quen de seguir series xeométricas sinxelas.	CCEC CAA	▪ 3ª	Observación Análise das producións
			▪ EPB3.1.10. Suma e resta ángulos de 90, 60, 45 e 30 graos utilizando o escuadro e o cartabón.	▪ Sabe sumar e restar ángulos empregando o escuadro e o cartabón.	CMCCT	▪ 3ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	CC	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			EPB3.1.11. Analiza a realidade descompóndoa en formas xeométricas básicas e trasladándoa a composicións bidimensionais.	É quen de facer unha composición bidimensional dunha situación real empregando formas xeométricas	CCEC CAA	3ª	Observación Análise das producións
			EPB3.1.12. Identifica nunha obra bidimensional formas xeométricas simples.	Recoñece nunha obra bidimensional diferentes formas xeométricas	CCEC CMCCT	3ª	Observación Análise das producións
			EPB3.1.13. Realiza composicións utilizando formas xeométricas suxeridas polo ou pola docente.	Debuxa composicións empregando diferentes formas xeométricas.	CCEC CMCCT CSIEE	3ª	Observación Análise das producións
			EPB3.1.14. Coñece e comprende o termo de escala e é capaz de aplicalo cambiando a escala dun debuxo sinxelo mediante o uso de cuadrícula.	Emprega os elementos que estruturan o espazo (cuadrícula) sendo capaz de facer debuxos sinxelos a diferentes escalas.	CMCCT CCEC	3ª	Observación Análise das producións
			EPB3.1.15. Recoñece, clasifica e constrúe os polígonos elementais, apreciando as súas diferenzas e similitudes.	Coñece e diferencia os principais polígonos básicos.	CMCET CCEC	3ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	CC	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
j g b	B3.6. Exploración e uso adecuado do material de debuxo técnico, coa finalidade de atopar o máis apropiado para o resultado final.	B3.2. Iniciarase no coñecemento e no manexo dos instrumentos e dos materiais propios do debuxo técnico, e empregalo adecuadamente.	EPB3.2.1. Coñece e aprecia o resultado da utilización correcta dos instrumentos de debuxo, e valora a precisión dos resultados.	Empregas os diferentes instrumentos de debuxo coa técnica axeitada para obter uns resultados satisfactorios.	CCEC CAA CMCCT	3ª	Observación Análise das producións

4.6.2. Temporalización

PRIMEIRO TRIMESTRE 10 setembro-22 decembro	Avaliación inicial	11-09-2020 / 16-09-2020
	1.- A imaxe	17-09-2020 / 9-10-2020
	2.- Elemento de expresión plástica: a liña	12-10-2020 / 30-10-2020
	3.- A luz	2-11-2020 / 20-11-2020
	4.- O movemento	23-11-2020 / 22-12-2020

SEGUNDO TRIMESTRE 8 xaneiro-26 marzo	5.- Elemento de expresión plástica: a cor	8-01-2021 / 22-01-2021
	6.- Seres fantásticos	25-01-2021 / 12-02-2021
	7.- Casas	18-02-2021 / 5-03-2021
	8.- Obxectos	8-03-2021 / 26-03-2021
TERCEIRO TRIMESTRE 6 abril- 22 xuño	9.- Animais e plantas	6-04-2021 / 23-04-2021
	10.- Perspectiva y profundidade	26-04-2021 / 14-05-2021
	11.- De viaxe	18-05-2021 / 4-06-2021
	12.- Acabamos primaria	7-06-2021 / 22-06-2021

4.6.3. Concrecións metodolóxicas

A **metodoloxía** que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizador, e na medida das posibilidades lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais. Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa,

na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formamos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais, sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave. Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real. Na medida das posibilidades empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas. Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.6.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto, revistas, caderno de cartolinas, láminas de observación, material de debuxo (regra, cartabón, escuadra, compás...), produtos naturais,...Vídeos, ordenador, tablet, pizarra dixital, encerado, mapas, aula de informática, biblioteca, saídas...

4.6.5.Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

AVALIACIÓN INICIAL

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias básicas.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno.

Será de gran importancia a coordinación de todo o profesorado que imparta docencia en cada grupo a fin de tomar medidas conxuntas que faciliten o progreso do alumnado.

AVALIACIÓN CONTINUA

A avaliación será continua e formativa , tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do bloc de debuxo.
- Traballos realizadas en clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada.

- Traballos en grupo
- Exposicións orais, traballos,...

Estableceranse as medidas mais adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

AVALIACIÓN FINAL

1.Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

2. Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro.

Serán os métodos que imos empregar na avaliación dos nosos alumnos. Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliarlas sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.

- Análise das produción dos alumnos/as: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo nese intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos/as na aula.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios despois do recreo.

Instrumentos

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais...

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Durante o curso realizarase unha proba ao remate de cada tema ou de cada dous, na que se valorará a adquisición das competencias clave e o nivel de logro.

As notas de observación na clase basearanse no caderno de actividades do alumno e na carpeta, que comezará a realizalas na aula e rematará na casa senón rematou.

Considéranse aspectos actitudinais os relacionados co traer o material, esforzo... así como as habilidades sociais (non interrupción na clase, participación, respecto da quenda de palabra...)

Co fin de valorar obxectivamente as aprendizaxes do alumnado establécense os seguintes criterios de cualificación:

- Probas obxectivas (actividades; traballos individuais ou en grupo, block, exposicións,...) = 80%
- Traballo diario (aproveitamento das sesións) e actitude (interese pola área, esforzo, atención, participación, coidado do material,...) = 20%

Os resultados da avaliación expresaranse nos termos de insuficiente (IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) ou sobresaliente(SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica, sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación **das competencias clave** reflectiranse na acta de avaliación final de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas. Os equipos docentes poderán propoñer o outorgamento dunha mención honorífica aos alumnos e ás alumnas que superasen todas as áreas da etapa e obtivesen sobresaliente ao rematar educación primaria nunha área ou en varias e que demostren un rendemento académico excelente. A proposta de «Mención honorífica» farase constar na acta de avaliación.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.6.6. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. Ao comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior. Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula. Recollidos os datos da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso.

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.2. Aproximarse á lectura, a análise e a interpretación da arte e as imaxes fixas e en movemento nos seus contextos culturais e históricos, comprendendo de maneira crítica o significado e a función social, con capacidade para elaborar imaxes novas a partir dos coñecementos adquiridos.	EPB1.2.3. Recoñece os temas da fotografía. EPB1.2.4. Realiza fotografías utilizando medios tecnolóxicos, analizando a posteriori a adecuación do encadramento ao propósito inicial. EPB1.2.6. Secuencia unha historia en viñetas nas que incorpora imaxes e textos, seguindo o patrón do cómic.

4.6.7. Criterios de avaliación e estándares mínimos en caso de actividade lectiva non presencial

B2.1. Realizar producións plásticas seguindo pautas elementais do proceso creativo, experimentando, recoñecendo e diferenciando a expresividade dos diversos materiais e técnicas pictóricas e elixindo as máis axeitadas para a realización da obra prevista.	EPB2.1.1. Utiliza as técnicas de debuxo e/ou pictóricas máis axeitadas para as súas creacións, manexando os materiais e instrumentos de forma adecuada, coidando o material e o espazo de uso. EPB2.1.2. Fai composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, alegría, tristura etc.) coa axuda de diversos recursos para cada caso (claroscuro, puntos, liñas, cores etc.).
B2.5. Realizar producións plásticas, participando con interese e aplicación no traballo individual ou de forma cooperativa, respectando os materiais, os utensilios e os espazos, desenvolvendo a iniciativa e a creatividade, e apreciando a correcta e precisa realización dos exercicios e das actividades, a orde e a limpeza, o respecto polas normas, as regras e os/as compañeiros/as.	EPB2.5.1. Produce obras plásticas, logo de escoller as técnicas e os instrumentos máis axeitados para conseguir unha finalidade determinada. EPB 2.5.4. Participa con interese nas actividades propostas, apreciando a realización correcta, precisa, ordenada e limpa dos exercicios e das actividades.

B3.1. Identificar conceptos xeométricos na realidade que rodea o alumnado, en relación cos conceptos xeométricos recollidos na área de matemáticas coa súa aplicación gráfica.

EPB3.1.2. Traza rectas paralelas e perpendiculares, usando o escuadro e o cartabón.

EPB3.1.13. Realiza composicións utilizando formas xeométricas suxeridas polo ou pola docente.

EPB3.1.15. Recoñece, clasifica e constrúe os polígonos elementais, apreciando as súas diferenzas e similitudes.

4.7. Valores sociais e cívicos.

4.7.1. Obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, grao de consecución, competencias clave e procedementos de avaliación

Competencias Clave: 1º. Comunicación lingüística (CCL). – 2º. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT). – 3º. Competencia dixital (CD). – 4º. Aprender a aprender (CAA). – 5º. Competencias sociais e cívicas (CSC). – 6º. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). – 7º. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

O grao de consecución dos estándares de aprendizaxe valorarase con indicadores de logro do 1 ao 4. Sendo 1 o nivel máis básico que correspondería a unha cualificación de insuficiente, o que chegue ao nivel 2 obtén a cualificación de suficiente, o nivel 3 corresponde ao ben ou notable dependendo da actitude e o traballo realizado na aula e o nivel 4 obtén a cualificación de sobresaliente.

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
BLOQUE 1. A IDENTIDADE E A DIGNIDADE DA PERSOA							
M k	B1.1. O autoconcepto. A autovaloración; os trazos de personalidade. A autoconciencia emocional. A respectabilidade e a	B1.1. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal	VSCB1.1.1. Explica o valor da respectabilidade e da dignidade persoal.	Amosa respecto polos demais e por si mesmo.	CSC CCL	1ª	Observación
			VSCB1.1.2. Actúa de forma respectable e digna.	Amosa respecto polos demais e por si mesmo.	CSC CSIEE	1ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	dignidade persoal. O estilo persoal positivo.		VSCB1.1.3 Coñece e asume os trazos característicos da súa personalidade, poñéndoos de manifesto asertivamente.	Reflexiona sobre a súa propia conduta e asume a súa propia responsabilidade	CAA CCL	1ª	Observación
				Identifica os principais trazos da súa personalidade ou a súa forma de actuar dunha forma construtiva		2ª	
M a	B1.2. O autocontrol. A regulación dos sentimentos. As estratexias de reestruturación cognitiva. A resiliencia.	B1.2. Estructurar un pensamento efectivo e independente empregando as emocións de forma positiva.	VSCB1.2.1. Utiliza estratexias de reestruturación cognitiva.	Reflexiona sobre conflitos da súas vida persoal e analiza o xeito que tivo de enfrontalos e superalos	CAA	2ª	Observación Análise das producións
			VSCB1.2.2. Describe o valor da reestruturación cognitiva e a resiliencia.	Reflexiona sobre conflitos da súas vida persoal e analiza o xeito que tivo de enfrontalos e superalos	CCL CSIEE	1ª	Observación
			VSCB1.2.3 Aplica o autocontrol á toma de decisións, á negociación e á resolución de conflitos.	Aprende e inventa técnicas de autocontrol en situacións conflictivas e reflexiona sobre como	CSC CSIEE	3ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
				aplicalas en situacións concretas dunha forma creativa			
			VSCB1.2.4. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.	Transmite ideas ou opinións sobre situacións da vida cotiá respectando as quendas de intervención	CSC CSIEE CCL	1ª	Observación
m b	B1.3. A responsabilidade. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. Valoración do erro como factor de aprendizaxe e mellora. A automotivación.	B1.3. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos.	VSCB1.3.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo e asumindo compromisos para a consecución de obxectivos.	Traballa en actividades colaborativas comprendendo a importancia da responsabilidade propia e individual para o éxito do proxecto común	CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
			VSCB1.3.2. Explica razóns para asumir as súas responsabilidades durante a colaboración.	Adopta estratexias para axudar a mellorar a convivencia coas persoas da súa redonda	CSC CCL CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
			VSCB1.3.3. Xera confianza nos demais realizando unha autoavaliación responsable da execución das tarefas.	Desenvolve actitudes de autodominio e de confianza en si mesmo e nos demais para resolver un conflito a partir do diálogo e do traballo en grupo	CSC CAA CSIEE	2ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
b m	B1.4. A autonomía persoal e a autoestima. Seguridade en si mesmo e en si mesma, iniciativa, autonomía para a acción, confianza nas propias posibilidades. Tolerancia á frustración.	B1.4. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas.	VSCB1.4.1. Propón alternativas á resolución de problemas sociais.	Reflexiona sobre como identificar e resolver conflitos a partir de relatos ou ilustracións	CSC CSIEE	1ª 3ª	Observación Análise das produccións
			VSCB1.4.2. Sabe facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.	Identifica os seus sentimentos, actitudes e reaccións ante determinadas situacións da vida cotiá	CSC CSIEE	3ª	Observación Análise das produccións
b c	B1.5. A toma de decisións persoais meditadas: técnicas e recursos. Causas e consecuencias das accións propias. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais.	B1.5. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisións persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais.	VSCB1.5.1. Emprega o pensamento consecuencial para tomar decisións éticas.	Reflexiona sobre as consecuencias das accións e tenas en conta para decidir dilemas sobre algunhas cuestións éticas	CSC CSIEE	1ª	Observación Análise das produccións
			VSCB1.5.2. Identifica vantaxes e inconvenientes dunha posible solución antes de tomar unha decisión ética.	Valora as vantaxes e os inconvenientes das accións antes de tomar unha decisión	CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das produccións
a c	B1.6. A iniciativa. O emprendemento. A autoproposta de desafíos. A importancia da iniciativa privada na vida económica e social. B1.7. Busca e elaboración de información por diversas fontes.	B1.6. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común.	VSCB1.6.1. Realiza propostas creativas e utiliza as súas competencias para abordar proxectos sobre valores sociais	Realiza unha análise sobre os roles de xénero e os estereotipos dos contos clásicos e reelabóraos intercambiando os roles de forma creativa	CSC CSIEE CCEC	2ª	Observación Análise das produccións
			VSCB1.6.2. Identifica, define problemas sociais e cívicos e	Identifica conflitos sociais ou situacións da vida	CSC CAA	1ª 2ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			implanta solucións potencialmente efectivas	cotiá reflexionando de forma realista sobre como podería solucionarlas de forma efectiva	CSIEE		Análise das producións
			VSCB1.6.3. Razoa a importancia da iniciativa privada na vida económica e social.	Reflexiona sobre a importancia da responsabilidade e da actitude individual que ten no seu propio proceso de desenvolvemento persoal e a nivel colectivo	CSIEE	3ª	Observación Análise das producións
BLOQUE 2. A COMPRENSIÓN E O RESPECTO NAS RELACIÓNS INTERPERSOAIS							
b m e	B2.1. Estratexias da linguaxe oral como instrumento de comunicación: escoitar, preguntar e argumentar.	B2.1. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía.	VSCB2.1.1. Dialoga interpretando e dando sentido ao que oe.	Escoita o seu interlocutor de forma atenta e activa, entendendo a mensaxe expresada	CCL CSC	3ª	Observación Análise das producións
			VSCB2.1.2. Realiza actividades cooperativas detectando os sentimentos e pensamentos que subxacen no que se está a dicir.	Escoita atentamente as intervencións dos compañeiros e segue as estratexias e normas para o intercambio comunicativo	CCL CSC CSIEE	3ª	Observación
			VSCB2.1.3. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas e	Ten en conta as opinións doutras persoas e reflexiona sobre as súas propias	CAA CSIEE CSC CCL	3ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			axudando a que sigan motivadas para expresarse.				
c m e	B2.2.Os elementos da comunicación que favorecen o diálogo. Iniciación, mantemento e finalización de conversas. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a comunicación.	B2.2. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación para superar barreiras e os que permiten lograr proximidade.	VSCB2.2.1. Comparte sentimentos durante o diálogo.	Transmite sentimentos e ideas con claridade e expresividade en diálogos e actividades en grupo	CCL CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
			VSCB2.2.2. Utiliza os elementos que contribúen ao diálogo.	Realiza debates ou diálogos interactuando adecuadamente con todas as persoas do grupo adaptando a súa expresión á persoa coa que se comunica	CCL CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
e m	B2.3. A aserción. Exposición e defensa das ideas propias con argumentos fundados e razoables empregando estratexias de comunicación construtivas.	B2.3. Empregar a aserción.	VSCB2.3.1. Emprega a linguaxe positiva.	Comunícase de forma asertiva, respectando as diferentes ideas e facendo respectar as propias	CCL CSC	1ª	Observación
			VSCB2.3.2. Autoafírmase con respecto.	Da a súa opinión sobre distintos temas respectando a opinión dos demais	CCL CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
b m	B2.4.O diálogo. A busca do mellor argumento. A creación de pensamentos compartidos a través do diálogo. A inferencia e o	B2.4. Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento.	VSCB2.4.1 Infírmase e dá o sentido adecuado á expresión dos e das demais.	Escoita o seu interlocutor de forma atenta e activa, entendendo a mensaxe expresada	CCL CSC	1ª 2ª 3ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	sentido da expresión dos e das demais. A escoita activa e a axuda.		VSCB2.4.2.utiliza correctamente as estratexias de escoita activa: clarificación, parafraseo, resumo, reestruturación, reflexo de sentimentos.	Dialoga inferindo e dándolle o sentido adecuado á expresión dos demais. Dialoga utilizando expresións de reforzo da comunicación, parafraseando as ideas transmitidas polos interlocutores e amosando empatía	CCL CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
c m o	B2.5. A intelixencia interpersonal. A empatía: atención, escoita activa, observación e análise de comportamentos. O altruísmo.	B2.5.Establecer relacións interpersonais positivas empregando habilidades sociais.	VSCB2.5.1.Interacciona con empatía.	Comprende a importancia da empatía e da comprensión do interlocutor en diálogos ou outros tipos de relacións comunicativas	CSC CCL CSIEE	2ª 3ª	Observación
			VSCB2.5.2. Sabe contribuír á cohesión dos grupos sociais aos que pertence.	Realiza debates ou diálogos interactuando adecuadamente con todas as persoas do grupo adaptando a súa expresión á persoa coa que se comunica	CSC CSIEE	2ª 3ª	Observación
a m e	B2.6.Os estereotipos. As consecuencias dos prexuízos. Desenvolvemento de actitudes de solidariedade ante problemas e	B2.6. Analizar criticamente as consecuencias dos prexuízos sociais, reflexionando sobre os problemas que	VSCB2.6.1.Analiza os problemas que orixinan os prexuízos sociais.	Identifica e analiza os prexuízos sociais existentes na súa redonda máis próxima, valorándoos de	CSC CSIEE	1ª	Observación Análise das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	necesidades das persoas máis desfavorecidas. B2.7. Identificación, axuízamento crítico e rexeitamento das situacións de marxinación, discriminación e inxustiza social. B2.8. Creación de textos, empregando a linguaxe verbal e non verbal, para comunicar en diferentes soportes as conclusións de investigacións realizadas sobre situacións do seu contorno.	provocan e o seu efecto nas persoas que os sofren.		forma negativa durante unha actividade en grupo			
			VSCB2.6.2. Expón razoadamente as consecuencias dos prexuízos sociais para as persoas do contorno social próximo.	Reflexiona sobre o efecto negativo que teñen os prexuízos sociais e como repercuten na nosa forma de ver as demais persoas	CCL CSC CCEC	1ª	Observación das producións
			VSCB2.6.3. Detecta e axuíza criticamente prexuízos sociais detectados no seu contorno próximo expresando as conclusións en traballos creativos.	Reflexiona sobre os prexuízos na súa redonda e nos medios de comunicación e elabora un mural.	CCL CCEC CSC CD CAA	1ª	Observación das producións
BLOQUE 3. A CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS							
b m	B3.1. Aplicación dos valores cívicos en situacións de convivencia no contorno inmediato (familia, centro escolar, grupo, amizades, localidade). Desenvolvemento de actitudes de comprensión e solidariedade. Valoración do diálogo para solucionar os conflitos de intereses en relación coas demais persoas. B3.2. Responsabilidade no exercicio dos dereitos e dos	B3.1. Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos.	VSCB3.1.1. Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración.	Desenvolve actitudes de autodomínio e de confianza en si mesmo e nos demais para resolver un conflito ou un problema a partir do diálogo e traballo en grupo	CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación das producións
			VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.	Ten en conta as opinións, argumentos e puntos de vista doutras persoas para aprender ou reflexionar sobre as súas propias opinións	CSC CSIEE	3ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	deberes individuais nos grupos nos que se integra e participación nas tarefas e decisión.						
b	B3.3. A interdependencia e a cooperación. A interdependencia positiva e a participación equitativa. As condutas solidarias. A aceptación incondicional do outro. A resolución de problemas en colaboración. Compensación de carencias dos e das demais. A disposición de apertura cara ao outro, o compartir puntos de vista e sentimentos. B3.4. Estruturas e técnicas da aprendizaxe cooperativa.	B3.2. Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias.	VSCB3.2.1. Amosa boa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.	Comprende que en ocasións necesita axuda ao tempo que os demais o poden necesitar a el ou ela.	CAA CSIEE CSC	2ª 3ª	Observación
			VSCB3.2.2. Recorre ás estratexias de axuda entre iguais.	Empatiza coa situación doutros nenos cando teñen problemas e amósase disposto a axudar o resto das persoas	CAA CSIEE CSC	2ª 3ª	Observación
			VSCB3.2.3. Respecta as regras durante o traballo en equipo.	Traballa comprendendo a importancia da responsabilidade individual para o éxito do proxecto común	CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
			VSCB3.2.4. Emprega destrezas de interdependencia positiva.	Traballa nunha tarefa co obxectivo común de buscar información sobre un tema e elaborar un traballo	CSC CSIEE CAA	1ª 2ª 3ª	Observación
a	B3.5. Valoración da necesidade de normas	B3.3. Implicarse na elaboración e respecto das normas da	VSCB3.3.1. Explica o concepto de norma.	Entende e valora a necesidade de existen	CCL CSC	1ª 2ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	compartidas que regulan a convivencia frutífera no ámbito social. Elaboración de normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade.	comunidade educativa empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais.	VSCB3.3.2. Infírese a necesidade das normas da súa comunidade educativa VSCB3.3.3. Participa na elaboración das normas do colexio. VSCB3.3.4. Respecta as normas do centro escolar.	unhas normas de convivencia no colexio e na aula así como na relación co resto da sociedade.	CAA CSC CCL CSC CSIEE CSC	3ª	
cm	B3.6. A resolución de conflitos. A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. As fases da mediación formal. A transformación do conflito en oportunidade.	B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais.	VSCB3.4.1. Resolve os conflitos de modo construtivo.	Aprecia o uso asertivo do diálogo e da comunicación como medio para mellorar a convivencia	CSC CSIEE	1ª	Observación
			VSCB3.4.2. Sigue as fases da mediación en situacións reais e simulacións.	Aplica as diferentes fases dos procesos de mediación ou resolución de conflitos.	CSC CSIEE	1ª	Observación
			VSCB3.4.3. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos nas relacións interpersoais.	Comunícase de forma asertiva, respectando as diferentes ideas e facendo respectar as propias.	CCL CSC	1ª	Observación
			VSCB3.4.4. Analiza as emocións, sentimentos, posibles pensamentos e puntos de vista das partes en conflito.	Identifica e analiza os posibles sentimentos ou pensamentos de	CSC CSIEE	1ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
				personaxes nun conflito nunha mensaxe.			
d m	B3.7. O altruísmo. A responsabilidade social e a xustiza social. Identificación e análise crítico das causas que provocan situación de marxinação, de discriminación e de inxustiza social. Protección e amparo das persoas máis desfavorecidas.	B3.5. Practicar o altruísmo no contorno próximo sensibilizando sobre o seu valor.	VSCB3.5.1. É capaz de sensibilizar sobre causas altruístas realizando exposicións orais sobre o seu valor e cometidos.	Defende o traballo altruísta dando e recibindo cando sexa preciso.	CCL CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
			VSCB3.5.2. Colabora en causas altruístas en colaboración coa comunidade educativa.	Participa de forma desinteresada na súa comunidade educativa.	CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación
a m	B3.8. Os dereitos e deberes. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos: liberdade de expresión e opinión. A liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. A análise de feitos discriminatorios: maltrato. Exclusión de minorías étnicas, os campos de concentración, o holocausto. Os dereitos e deberes do alumnado.	B3.6. Crear un sistema de valores asumindo os dereitos e deberes do alumnado, realizando xuízos morais de situacións escolares e resolvendo dilemas morais con supostos prácticos.	VSCB3.6.1. Realiza xuízos morais de situacións escolares.	Elabora xuízos morais ou de opinión en relación a diferentes condutas ou situacións da vida cotiá e xustifícaos mediante argumentos sinxelos	CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación Análise das producións
			VSCB3.6.2. Xustifica as súas actuacións en base a valores persoais como a dignidade, a liberdade, a autoestima, a seguridade nun mesmo e a capacidade de enfrontarse aos problemas.		CSC CSIEE		
d o		B3.7. Comprender o que é un dilema moral e resolver dilemas	VSCB3.7.1. Expresa o que é un dilema moral.	Elabora xuízos morais o de opinión e xustifícaos	CSC CCL	1ª 2ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	B3.9. Conceptualización do dilema moral. Resolución de dilemas morais.	morais para detectar prexuízos relativos ás diferenzas culturais.	VSCB3.7.2. Realiza xuízos morais. VSCB3.7.3. Analiza e resolve dilemas morais en situacións reais e simuladas. VSCB3.7.4. Resolve dilemas morais en relación a prexuízos relativos ás diferenzas culturais.	mediante argumentos sinxelos Argumenta a súa opinión ou a súa forma de actuar a partir dos seus propios valores persoais con xustificacións lóxicas, coherentes e precisas	CSC CSIEE CSC CSIEE CSC CSIEE	3ª	Análise das producións
a d o	B3.10. Convivencia pacífica en sociedade e valores nos que se apoia: respecto, tolerancia, solidariedade, xustiza, compromiso, cooperación e cultura de paz. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a convivencia e o benestar dos grupos sociais. B3.11. Formas de discriminación: racismo,	B3.8. Comprender a declaración da igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social, aplicándoa á análise do contorno social.	VSCB3.8.1. Analiza formas de discriminación: racismo, xenofobia, desigualdade de oportunidades... VSCB3.8.2. Analiza feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, reclusión en campos de concentración, o holocausto, segregación por enfermidade.	Identifica situacións nas que existe discriminación e reflexiona sobre as posibles causas.	CSC CSIEE CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	xenofobia, desigualdade de oportunidades. B3.12. Feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, campos de concentración, o holocausto, segregación por enfermidade. Análise destes feitos.		VSCB3.8.3. Detecta prexuízos e analiza conflitos derivados do uso de estereotipos no contexto escolar.	Realiza unha análise sobre os roles de xénero e os estereotipos	CSC CSIEE	3ª	Observación das producións
d a	B3.13. Dereitos e deberes. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos: liberdade de expresión e de opinión. A liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. B3.14. Sensibilidade e respecto polos costumes, valores morais e modos de vida distintos aos propios.	B3.9. Expresar a relevancia de preservar os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión realizando traballos de análise e síntese.	VSCB3.9.1. Valora e respecta a libre expresión.	Ten en conta as opinións, argumentos e puntos de vista doutras persoas para aprender ou reflexionar sobre as súas propias opinións	CSC	1ª 2ª 3ª	Observación das producións
			VSCB3.9.2. Comprende, interpreta e acepta opinións diferentes ás propias.	Préstalles atención ás intervencións dos demais, intentando comprender a mensaxe transmitida e valorando as opinións diferentes como elemento enriquecedor.	CSC	1ª 2ª 3ª	Observación das producións
			VSCB3.9.3. Relaciona diferentes culturas e relixións coas formas de pensamento de persoas pertencentes a elas.	Valora positivamente a diversidade cultural e as diferenzas entre persoas e comprende que a cultura ou	CSC CSIEE	1ª	Observación das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
			VSCB3.9.4. Analiza, reflexiona e expresa conclusións sobre os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión.	a relixión inflúe nos pensamentos das persoas.	CSC CSIEE CCL		
d m	B3.15. As diferenzas de sexo como un elemento enriquecedor. Análise das medidas que contribúen a un equilibrio de xénero e a unha auténtica igualdade de oportunidades. Identificación e rexeitamento de desigualdades entre mulleres e homes no mundo laboral e na vida cotiá.	B3.10. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidade de homes e mulleres.	VSCB3.10.1. Axuíza criticamente actitudes de falta de respecto á igualdade de oportunidades de homes e mulleres.	Valora criticamente mensaxes sexistas de anuncios publicitarios e identifica os roles representados	CSC CSIEE	1º 2ª	Observación Análise das producións
a	B3.16 Os valores sociais e a democracia. Os principios de convivencia que establecen o Estatuto de autonomía de Galicia e a Constitución española. Dereitos e deberes.	B3.11. Respetar os valores socialmente recoñecidos, coñecendo e apreciando os valores do Estatuto de autonomía e da Constitución española e os dereitos e deberes do Estatuto de autonomía e da Constitución	VSCB3.11.1. Axuíza criticamente os valores implícitos en diversas situacións, de acordo cos que constitúen a vida en común nunha sociedade democrática.		CSC CSIEE		

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	Características que debe posuír unha sociedade democrática.	española. Coñecer as institucións, organizacións e servizos públicos que garanten os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás no seu contorno.	VSCB3.11.2. Razona a contribución de diferentes institucións, organizacións e servizos públicos en relación á garantía dos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.		CSC CCL		
a o	B3.17. Principios de convivencia que establecen o Estatuto de autonomía de Galicia e a Constitución española.	B3.12. Crear un sistema de valores propios realizando xuízos morais baseados nos dereitos e deberes básicos do Estatuto de autonomía e da Constitución española.	VSCB3.12.1. Explica os dereitos e deberes básicos da Constitución española.	Elabora xuízos de opinión e xustifícaaos mediante argumentos sinxelos	CSC CCL	3ª	Observación das producións
			VSCB3.12.2. Realiza xuízos morais sinxelos fundamentados.		CSC CSIEE		
			VSCB3.12.3. Participa no benestar do contorno próxima baseándose nos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.	Coñece e respecta os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás	CSC CSIEE	Observación das producións	
a e	B3.18. Os servizos públicos e bens comúns. Defensa, identificación, aprecio, respecto e coidado dos bens comúns e dos	B3.13. Comprender a importancia da contribución dos cidadáns e cidadás aos servizos públicos e aos	VSCB3.13.1. Comprende, valora e expón por escrito o deber da contribución cidadá ao ben da sociedade.	Reflexiona sobre a responsabilidade dos cidadáns de contribuír ao ben da sociedade	CSC CCL CSIEE	3ª	Observación das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	servizos públicos: contribución da cidadanía a través dos impostos. A responsabilidade social. A xustiza social.	bens comúns a través dos impostos realizando razoamentos críticos.	VSCB3.13.2. Explica a función dos impostos de proporcionar recursos sociais que melloran a calidade de vida dos cidadáns e cidadás.	Comprende a correlación entre os impostos que deben pagar os cidadáns e os servizos públicos aos que teñen dereito.	CSC CCL	3ª	Observación das producións
			VSCB3.13.3. Realiza producións creativas sobre as consecuencias de non pagar impostos.	Reflexiona sobre os efectos negativos de non pagar impostos a nivel individual e a nivel colectivo e exprésao mediante argumentos creativos	CSC CCEC CD CCL CSIEE	3ª	Observación das producións
h g o	B3.19 Fontes de enerxía renovables e non renovables. Identificación das actitudes e estratexias individuais e colectivas de consumo enerxético responsable. B3.20. Rutinas individuais para mellorar a calidade de vida. Reflexión sobre as posibilidades de cambio. B3.21. Utilización das tecnoloxías da información e da comunicación para buscar e	B3.14. Valorar o uso responsable das fontes de enerxía no planeta concienciándose do respecto ao contorno e desenvolvendo a capacidade crítica cara aos acontecementos que o modifican.	VSCB3.14.1. Toma conciencia da limitación dos recursos enerxéticos e explica as consecuencias do esgotamento das fontes de enerxía.	Amosa unha actitude respectuosa co medio ambiente	CSC CCL CSIEE	3ª	Observación das producións
			VSCB3.14.2. Investiga os efectos do abuso de determinadas fontes de enerxía.	É consciente da repercusión da acción humana no medio ambiente	CSC CAA	3ª	Observación das producións
			VSCB3.14.3. Realiza traballos creativos sobre a necesidade do aire non contaminado para a saúde e a calidade de vida.	Expón e adopta medidas para a conservación do medio que o rodea	CCL CSC CAA CSIEE	3ª	Observación das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
	seleccionar e elaborar a información e presentar conclusións B3.22. Realización e interpretación de gráficos sinxelos.		VSCB3.14.4. Expón graficamente argumentos para rexeitar actividades humanas contaminantes.		CSC CD CMCT CCEC		
k	B3.23. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes no ámbito escolar e doméstico.. B3.24. Actitudes e estratexias de promoción de formas de vida saudable e de calidade B3.25. Os primeiros auxilios	B3.15 . Ser capaz de realizar primeiros auxilios e tomar medidas preventivas, valorando a importancia de previr accidentes domésticos.	VSCB3.15.1. Razona as repercusións de determinadas condutas de risco sobre a saúde e a calidade de vida.	Identifica as condutas de risco sobre a saúde e a calidade de vida	CCL CAA CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación das Análises producións
			VSCB3.15.2. Coñece as prácticas de primeiros auxilios.	É quen de explicar en que consisten as prácticas de primeiros auxilios	CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación das Análises producións
a i	B3.26. Condutas responsables no uso das TIC: autonomía, autocontrol, seguridade, sentido ético. Análise da realidade e dos contidos que se presentan no contorno dixital para desenvolver a capacidade crítica.	B3.16. Empregar as novas tecnoloxías desenvolvendo valores sociais e cívicos en contornos seguros.	VSCB3.16.1. Realiza un uso ético das novas tecnoloxías.	Fai un uso responsable das novas tecnoloxías.	CD CSC	1ª 2ª 3ª	Observación
			VSCB3.16.2. Analiza e axuíza criticamente os contidos do contorno dixital.	Entende os riscos que se poden dar nun mal uso das novas tecnoloxías	CCL CAA CSC	1ª 2ª 3ª	Observación

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
i	B3.27. O consumo responsable. Identificación de actitudes e estratexias persoais e colectivas de consumo responsable B3.28. A publicidade e as súas técnicas. Influencia nos hábitos de consumo. B3.29. Utilización das tecnoloxías da información e da comunicación para buscar e seleccionar e elaborar a información e presentar conclusións.	B3.17. Analizar criticamente a influencia da publicidade sobre o consumo empregando as novas tecnoloxías.	VSCB3.17.1. Realiza análise de información dixital sobre as razóns polas que as persoas senten a necesidade de consumir ao ver un anuncio publicitario.	Busca e analiza información sobre a sociedade de consumo	CD CSC CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación das producións
			VSCB3.17.2. Reflexiona sobre a influencia da publicidade expresando as conclusións mediante traballos creativos.	Reflexiona criticamente sobre a sociedade de consumo e a influencia da publicidade	CSC CCEC CD	1ª 2ª 3ª	Observación das producións
			VSCB3.17.3. Realiza exposicións axuizando criticamente hábitos de consumo innecesario.		CSC CCL CCEC CSIEE		
n	B3.30. Busca, selección, análise e elaboración de informacións en relación cos accidentes de tráfico. B3.31. Comunicación da información elaborada por diferentes medios B3.32. Identificación de actitudes e estratexias individuais e colectivas de prevención de riscos viarios	B3.18. Investigar sobre a prevención de accidentes de tráfico xerando iniciativas e alternativas persoais.	VSCB3.18.1. Desenvolve proxectos relacionados coas principais causas dos accidentes de tráfico, sobre os que se informa en diferentes medios de comunicación.	Infórmase na prensa sobre os accidentes de tráfico analizando as causas e consecuencias dos mesmos.	CSC CSIEE CAA	1ª 2ª 3ª	Observación das producións
			VSCB3.18.2. Reflexiona sobre o modo no que se poderían evitar accidentes de tráfico e expón as súas conclusións.	Busca , analiza e selecciona información sobre os accidentes de tráfico en diferentes medios para elaborar traballos nos que analiza e explica as principais causas e	CSC CCL	1ª 2ª 3ª	Observación das producións

Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao de consecución	C C	Temp. (Av.)	Instrumentos de avaliación
				consecuencias dos accidentes de tráfico.			
			VSCB3.18.3. Explica as principais medidas que se poderían tomar para previr accidentes de tráfico.	É quen de expoñer as principais medidas que deberíamos adoptar para previr os accidentes de tráfico.	CSC CCL CSIEE	1ª 2ª 3ª	Observación das producións

4.7.2. Temporalización

PRIMEIRO TRIMESTRE 10 setembro-22 decembro	Avaliación inicial	11-09-2020 / 16-09-2020
	1.- Solucionando problemas	17-09-2020 / 5-11-2020
	2.- Desmontando prexuízos	6-11-2020 / 22-12-2020
SEGUNDO TRIMESTRE 8 xaneiro-26 marzo	3.- Vaia dilema!	8-01-2021 / 11-02-2021
	4.- Subir nota en igualdade	12-02-2021 / 26-03-2021

TERCEIRO TRIMESTRE 6 abril- 22 xuño	5.- Toda achega é necesaria	6-04-2021 / 13-05-2021
	6.- Aprender no ciberespazo	14-05-2021 / 22-06-2021

4.7.3. Concrecións metodolóxicas

A **metodoloxía** que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizador, e na medida das posibilidades lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais. Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais. Esta técnica debido a heteroxeneidade do grupo, consideramos que será óptima para tentar salvar as diferenzas, formamos grupos de base heteroxéneos de 4 membros como máximo; nas áreas de matemáticas, linguas, ciencias naturais, sociais, valores e plástica, traballaremos deste xeito o máximo de tempo, e nas demais áreas nas actividades que o permitan. Ao comezo de curso atendendo ás suxerencias do protocolo Covid-19 para os centros educativos, estarán dispostos en filas de un, pero non descartamos a formación de grupos ao longo do curso si as circunstancias o permiten.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave. Tentarase que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real. Na medida das posibilidades empregaranse recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas. Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva. A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

4.7.4. Materiais e recursos didácticos

Libros de texto, revistas, láminas de observación, material de debuxo (regra, cartabón, escuadra, compás...), produtos naturais, fichas de reforzo e ampliación. Vídeos, ordenador, tablet, pizarra dixital, aula virtual, encerado, mapas, aula de informática, biblioteca, saídas...

4.7.5.Avaliación e criterios de cualificación do alumnado

AVALIACIÓN INICIAL

Ao comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ao alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, realizarase unha avaliación inicial da área incidindo na obtención de información sobre os coñecementos previos do alumnado na materia e o grao de desenvolvemento das competencias básicas.

A avaliación inicial será o punto de referencia para a toma de decisións relativas ao desenvolvemento do currículo, así como para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno. Ademáis do informe AL-35 de final de curso que nos servirá de orientación para a toma de decisións á hora de priorizar a orde dos temas a impartir.

Será de gran importancia a coordinación de todo o profesorado que imparta docencia en cada grupo a fin de tomar medidas conxuntas que faciliten o progreso do alumnado.

AVALIACIÓN CONTINUA

A avaliación será continua e formativa , tratando de atender a todo o proceso de ensino aprendizaxe, coa observación e seguimento do alumno:

- Recollida periódica do caderno.

- Actividades realizadas en clase ou na casa que se recollerán para avaliar de maneira individualizada: exercicios, resumes, esquemas e mapas conceptuais
- Exposicións orais, traballos, informes..
- Traballos en grupo

Estableceranse as medidas mais adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, tendo en conta as directrices marcadas pola orientadora.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

AVALIACIÓN FINAL

1.Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis.

2. Avaliaranse as aprendizaxes do alumnado mediante os indicadores de logro.

Serán os métodos que imos empregar na avaliación dos nosos alumnos. Os procedementos empregados son:

- Observación sistemática de clase: Mediante a observación detectaremos as dificultades e carencias dos nosos alumnos mentres se desenvolve o proceso de ensino-aprendizaxe, o que nos facilitará paliar sobre a marcha e evitar que se agraven aínda máis.

- Análise das produción dos alumnos/as: A través da análise das producións poderemos avaliar non só os coñecementos referentes a unidade didáctica que se está desenvolvendo neste intre, senón tamén a evolución da expresión e ortografía.

Entre as producións, realizarán pequenos traballos de investigación e traballos en grupo que serán convenientemente avaliados.

- Intercambios orais cos alumnos: Este procedemento permitiranos avaliar os coñecementos conceptuais, pero tamén os procedementos e actitudes (petición de palabra, respecto ás opinións dos demais...)

- Probas específicas: Entenderemos por estas non só a realización de exames senón tamén a resolución de exercicios e traballos remitidos polo mestre. Así mesmo, inclúese a avaliación da lectura nas áreas de Linguas a través da observación da lectura colectiva diaria.

- Participación e actitude: Ao conceder a programación tanta importancia á motivación, consideramos fundamental a participación de todos os alumnos/as na aula.

- Lectura: No CEIP Feliciano Barrera a lectura é considerada coma unha das mellores maneiras de perfeccionar a competencia lingüística do alumnado, neste senso farase especial fincapé nesta práctica, para iso contamos con 20 minutos de lectura diarios.

Instrumentos

Con respecto aos instrumentos empregados para a avaliación utilízanse: escalas de observación, probas orais, probas escritas e análise das producións, traballos en grupo, traballos de investigación individuais...

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Durante o curso realizarase unha proba ao remate de cada tema ou de cada dous, na que se valorará a adquisición das competencias clave e o nivel de logro.

As notas de observación na clase basearanse no caderno de actividades do alumno e na carpeta, que comezará a realizalas na aula e rematará na casa senón rematou.

Considéranse aspectos actitudinais os relacionados co traer o material, esforzo... así como as habilidades sociais (non interrupción na clase, participación, respecto da quenda de palabra...)

Co fin de valorar obxectivamente as aprendizaxes do alumnado establécense os seguintes *criterios de cualificación*:

- Probas obxectivas (exames escritos ou orais; traballos individuais ou colectivos, exposicións,...) = 70%

- Trabajo diario (talleres, ejercicios, deberes, caderno de clase –orde, limpeza, caligrafía,..) e actitude (interese pola área, esforzo, atención, participación,..) = 30%

Os resultados da avaliación expresaranse nos termos de insuficiente (IN) para as cualificacións negativas, suficiente(SU), ben(BE), notable(NT) ou sobresaliente(SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica, sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

Os resultados da avaliación **das competencias clave** reflectiranse na acta de avaliación final de cada curso, expresándose nos termos de «Insuficiente (IN)», para as cualificacións negativas, e «Suficiente (SU)», «Ben (BE)», «Notable (NT)» ou «Sobresaliente (SB)», para as cualificacións positivas. Os equipos docentes poderán propoñer o outorgamento dunha mención honorífica aos alumnos e ás alumnas que superasen todas as

áreas da etapa e obtivesen sobresaliente ao rematar educación primaria nunha área ou en varias e que demostren un rendemento académico excelente. A proposta de «Mención honorífica» farase constar na acta de avaliación.

O alumno ou a alumna accederá ao curso seguinte sempre que se considere que logrou a progresión adecuada nos obxectivos da etapa e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes.

Nas sesións de avaliación tomaranse medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

4.7.6.Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados

Como primeiro paso analizaranse as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos. Ao comezo do curso realizaranse probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas faranse tendo en conta os estándares do curso anterior. Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula. Recollidos os datos da avaliación inicial determinaranse aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso.

4.7.7.Criterios de avaliación e estándares mínimos en caso de actividade lectiva non presencial

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.4. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas.	VSCB1.4.1.Propón alternativas á resolución de problemas sociais. VSCB1.4.2. Sabe facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.
B2.5.Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais.	VSCB2.5.1.Interacciona con empatía
B3.8. Comprender a declaración da igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social, aplicándoa á análise do contorno social.	VSCB3.8.1. Analiza formas de discriminación: racismo, xenofobia, desigualdade de oportunidades... VSCB3.8.2. Analiza feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, reclusión en campos de concentración, o holocausto, segregación por enfermidade. VSCB3.8.3. Detecta prexuízos e analiza conflitos derivados do uso de estereotipos no contexto escolar.
B3.9. Expresar a relevancia de preservar os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión realizando traballos de análise e síntese.	VSCB3.9.1. Valora e respecta a libre expresión.

B3.12. Crear un sistema de valores propios realizando xuízos morais baseados nos dereitos e deberes básicos do Estatuto de autonomía e da Constitución española.

VSCB3.12.1. Explica os dereitos e deberes básicos da Constitución española.
VSCB3.12.2. Realiza xuízos morais sinxelos fundamentados.

5. CRITERIOS DE PROMOCIÓN DO ALUMNADO

Os criterios de promoción entre cursos e ao final de etapa serán os seguintes:

O alumno ou a alumna accederá ao curso ou á etapa seguinte sempre que se considere que logrou os obxectivos que correspondan ao curso realizado, ou os obxectivos da etapa, e que acadou o grao de adquisición necesario das competencias correspondentes.

Tomaranse como referencia as seguintes consideracións:

O alumno ou alumna accederá ao curso ou á etapa seguinte sempre que:

- ✓ Non teña máis de tres materias con cualificación de insuficiente.
- ✓ Non teña cualificación de insuficiente nunha das linguas cooficiais e matemáticas.

A repetición considerarase unha medida de carácter excepcional e tomarase tras esgotar o resto das medidas ordinarias de reforzo e apoio para resolver as dificultades de aprendizaxe do alumnado. Poderá repetir unha soa vez durante a etapa, cun plan específico de reforzo ou recuperación e apoio, que será organizado polo centro de acordo co que estableza a consellería competente en materia educativa.

O equipo docente adoptará as decisións correspondentes sobre a promoción do alumnado tomando especialmente en consideración a información e o criterio do profesorado titor.

6. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

Empregaremos ao remate do proceso a seguinte táboa para valorar o proceso de ensino e a práctica docente:

	1	2	3	4
Deseño distintas actividades de aprendizaxe para o logro de cada un dos obxectivos				
Motivo aos meus alumnos comunicándolles os obxectivos que quero acadar e a finalidade das actividades, partindo dos seus coñecementos previos.				
Relaciono os contidos con situacións reais, informándoos da utilidade e creando expectativas				
Emprego metodoloxías que favorezan o desenvolvemento dunha actitude positiva do alumno e que teña en conta os seus intereses				
Propoño actividades que favorecen a aprendizaxe autónoma				
Cando comezamos unha actividade nova, os alumnos/-as coñecen os obxectivos e competencias que se queren desenvolver, as diferentes actividades a realizar e como se lles vai avaliar.				
As actividades que propoño están relacionadas con situacións da vida real.				
En función das características de cada alumno suscito tarefas e logros diferentes.				
Propoño metodoloxías diversas.				

Tamén valoraremos aspectos organizativos sobre o emprego de materiais e distribución do grupo clase

Como organizo o grupo clase (expresado en porcentaxe de tempo)		%
	Traballo individual	
	Parellas	
	Pequeno grupo	
Gran grupo		
Emprego recursos e materiais variados para a aprendizaxe		

7. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Para que o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo que requira unha atención educativa diferente á ordinaria por presentar necesidades educativas especiais, dificultades específicas de aprendizaxe, trastorno por déficit de atención e hiperactividade (TDAH) ou altas capacidades intelectuais, por se incorporar tarde ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar, poida alcanzar o máximo desenvolvemento das súas capacidades persoais e os obxectivos e as competencias da etapa, estableceranse as medidas curriculares e organizativas oportunas que aseguren o seu progreso adecuado, de conformidade co disposto nos artigos 71 a 79 bis da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio.

Entre as medidas indicadas na epígrafe anterior considéranse as que garantan que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

A escolarización do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo rexeráse polos principios de normalización e inclusión e asegurará a súa non discriminación e a igualdade efectiva no acceso e permanencia no sistema educativo.

Correspóndelle á Administración educativa establecer as condicións de accesibilidade ao currículo do alumnado con necesidades educativas especiais, os recursos de apoio que favorezan ese acceso e, de ser o caso, os procedementos oportunos cando sexa necesario realizar adaptacións significativas dos elementos do currículo dese alumnado; adaptacións que se realizarán procurando o máximo desenvolvemento posible das competencias clave e que tomarán como referente para a avaliación continua e a promoción os elementos fixados nas devanditas adaptacións.

A escolarización do alumnado que se incorpore de forma tardía ao sistema educativo, realizarase atendendo ás súas circunstancias, aos seus coñecementos, á súa idade e ao seu historial académico. Quen presente un desfasamento no seu nivel de competencia curricular de mais de dous anos poderá ser escolarizado no curso inferior ao que lle correspondería por idade. No caso de superar ese desfasamento, incorporaranse ao curso correspondente á súa idade.

Para o alumnado que se incorpore de forma tardía ao sistema educativo adoptaranse as medidas de reforzo necesarias que faciliten a súa integración escolar e a recuperación, de ser o caso, do seu desfasamento e que lle permitan continuar con aproveitamento os seus estudos.

No caso concreto deste grupo de alumnos/as, o diagnosticados con TDHA, requiren unha

metodoloxía que centre a súa atención e que consiga a súa máxima tranquilidade.

8.ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Durante o curso escolar celebraranse, como mínimo, as seguintes conmemoracións:

- 20 de novembro de 2020: Día Universal da Infancia.
- 25 de novembro de 2020: Día Internacional contra a Violencia de Xénero.
- Do 30 de novembro ao 7 de decembro de 2020: conmemoración da Constitución e do Estatuto de autonomía de Galicia.
- 3 de decembro de 2020: Día Internacional das Persoas con Discapacidade.
- 10 de decembro de 2020: Día da Declaración Universal dos Dereitos Humanos.
- 24 de xaneiro de 2021: Día Internacional da Educación.
- 30 de xaneiro de 2021: Día Escolar da non Violencia e da Paz.
- 8 de marzo de 2021: Día Internacional da Muller.
- 15 de marzo de 2021: Día Mundial dos Dereitos do Consumidor.
- Do 8 ao 12 de marzo de 2021: Semana da Prensa. Un día desta semana traballarase na aula con xornais.
- 7 de abril de 2021: Día Mundial da Saúde.
- Entre o 19 ao 23 de abril de 2021: Semana do Libro.
- 2 de maio de 2021: Día Internacional contra o Acoso Escolar.
- 9 de maio de 2021: Día de Europa.
- Do 10 ao 14 de maio de 2021: Semana das Letras Galegas.
- 5 de xuño de 2021: Día Mundial do Ambiente.

Ademais, para favorecer a visibilidade e integrar de forma transversal a diversidade afectivo-sexual, realizaranse actividades específicas próximas ás datas de celebración internacionais relacionadas co recoñecemento efectivo do dereito de lesbianas, gais, transexuais, bisexuais e intersexuais.

Ademais disto, neste curso, si a situación excepcional na que nos atopamos, causada pola pandemia do Covid-19, o permite, realizaranse saídas culturais e excursións de fin de curso, aínda por concretar.

9.MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS E PROCESOS DE MELLORA

Valoraremos a adecuación de obxectivos, contidos e criterios de avaliación á realidade do alumnado. Comprobaremos se as avaliacións das materias inclúen o grao de desenvolvemento das competencias básicas, se a metodoloxía empregada é coherente cos obxectivos previstos, se se aplicaron as medidas de atención á diversidade de forma axeitada, e se as aprendizaxes do alumnado con relación ao previsto están axustadas. Comprobaremos se o grao de desenvolvemento das programacións docentes foi suficiente e se a coordinación entre o profesorado cumpre as expectativas iniciais. Con todos estes datos poderemos avaliar globalmente todo o proceso

Para valorar a nosa propia programación e acometer as reformas necesarias co fin de mellorala, usaremos como ferramenta esta lista de valoración:

ASPECTOS DA REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN	1	2	3	4
Organizáronse os estándares en relación ás distintas unidades de programación.				
Definíronse axeitadamente os indicadores de logro dos estándares.				
Determináronse os estándares imprescindibles.				
Están correctamente asociados estándares, instrumentos de avaliación e indicadores de logro.				
Deseñouse a avaliación inicial e definiuse que facer cos seus resultados.				
Medidas de atención á diversidade: Tivéronse en conta medidas xerais de intervención educativa.				
Contempláronse medidas para o alumnado con NEAE.				
Fíxose unha AC no caso de estar autorizada.				
Atendeuse axeitadamente ao alumnado con sobredotación.				
Definíronse programas de apoio, reforzo, recuperación e ampliación vinculados aos estándares.				
Avaliouse a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación e ampliación.				
Hai estratexias de promoción da lectura e da escritura.				
Hai estratexias para inserir as TIC no proceso de ensino.				
Aplícase a metodoloxía didáctica acordada.				
As tarefas están vinculadas a situacións reais, significativas e motivadoras para o alumnado.				
Cada instrumento de avaliación relaciónase cos estándares de aprendizaxe.				
Hai procedementos e instrumentos de avaliación variados.				
Os estándares imprescindibles están identificados.				
Infórmase ás familias e ao alumnado de estándares e criterios de cualificación.				
Análise dos resultados das avaliacións individualizadas.				
Coordinación entre o equipo didáctico.				
Coordinación do profesorado a nivel vertical: outros cursos e etapas.				
Tratamento preciso dos temas transversais.				
Actividades extraescolares e complementarias.				

10. APRENDIZAXES NON ADQUIRIDAS NO CURSO 2019-20

A causa dos atrasos producidos no terceiro trimestre non se trataron os seguintes contidos:

Na área de **matemáticas**: O sistema sesaxesimal (B3.8. Unidades de medida do tempo e as súas relación, B3.9. Equivalencias e transformacións entre horas, minutos e segundos, B3.11. Cálculos con medidas temporais), a medida da superficie e cálculo de áreas das figuras xeométricas, a medida do volume (B3.7. Sumar e restar medidas de superficie e volume) e Estatística e probabilidade (todos os contidos correspondentes a este bloque).

Con respecto a **Comunicación Lingüística**, os contidos non adquiridos foron: A oración: suxeito e predicado, tipos de oración (B4.5. Recoñecemento e observación reflexiva dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado), gramática: preposicións e conxuncións, adverbios (B4.6. Recoñecemento e uso dalgúns conectores textuais básicos, B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras), os poemas (B5.4. Identificación de recursos literarios)

Con respecto a área de **Ciencias sociais**, os contidos non adquiridos son todos os relacionados cos temas de historia a Idade Media e a Idade Moderna (B4.1.O tempo histórico. A Idade Media e a Idade Moderna: duración e datación dos feitos históricos significativos que as acoutan, B4.7.España e Galicia na Idade Moderna)

Con respecto a área de **Ciencias Naturais**, os contidos non adquiridos son os relacionados cos animais e os ecosistemas (B3.6. As relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias, B3.7. Características e compoñentes dun ecosistema)

11. PLAN DE RECUPERACIÓN

Este curso despois de impartir o tema 1 de **matemáticas** que se trata dun repaso do cálculo básico comezaremos impartindo os temas nos que menos profundizamos o curso pasado, estes son os que normalmente se imparten no terceiro trimestre. Comezando polo tema de rectas e ángulos, xa que nos faltou algo de práctica coas regras, o sistema sesaxesimal, medidas de superficie e volume, cálculo de áreas e conceptos básicos de Estatística e probabilidade.

No que respecta as **linguas** afondaremos na aprendizaxe de verbos, a oración, os recursos literarios dos poemas e en gramática traballaremos as preposicións, conxuncións e adverbios, a través de apuntamentos e fichas de repaso.

Na materia de **Ciencias Naturais** o tema que non traballamos trátase este curso cun pouco máis de profundidade e ademais é un dos primeiros do temario polo tanto non serán necesarias medias especiais de recuperación nesta materia.

Na materia de **Ciencias Sociais** comezaremos cun pequeno repaso das etapas da historia, faremos un breve resumo que nos permita enlazar cos temas de historia que se dan neste curso.

12.MEDIDAS PARA A ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL

En caso de que chegara a producirse, unha suspensión total ou parcial da actividade lectiva presencial no centro, por causa dun gromo, activarase o ensino a distancia, que se levará a cabo a través da aula virtual do centro.

O formato do curso será a través de teoría que se subirá a aula virtual en arquivos ou vídeos e tarefas para entregar creadas na aula virtual, tamén faremos clases por videoconferencia para explicar e aclarar contidos, resolver dúbidas e manter o contacto emocional cos alumnos.

As clases por videoconferencia serán a través da aplicación Webex ou a aplicación falemos.

Complementariamente empregaremos tamén o libro de texto, ou ben no formato dixital ou en papel.

A vía de comunicación coas familias será telefónica, por videoconferencia ou a través da mensaxería de abalar móbil.

Puntualmente poderemos empregar tamén outros recursos, ferramentas e metodoloxías que complementen as anteriores e que redunden na calidade do ensino a distancia.

Os alumnos de 6º os venres, acoden a aula de informática para aprender e practicar no manexo das distintas aplicacións que utilizaremos si houberse que suspender a actividade lectiva presencial.